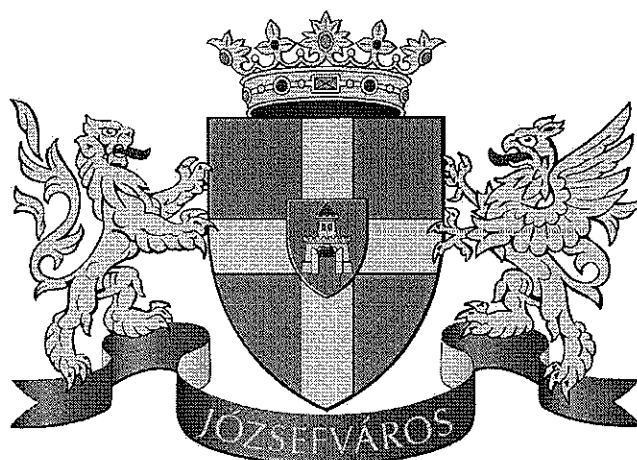

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS

Budapest Főváros Józsefvárosi Önkormányzat

2011. évi

gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Tartalomjegyzék

1. Budapest Józsefváros lakosságának demográfiai mutatói	3
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeni és természetbeni ellátások.....	9
2.1. A Gyermekvédelmi Iroda ügyiratforgalmi és ügyfélforgalmi adatai.....	9
2.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	9
2.3. Óvodáztatási támogatás.....	9
2.4. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	9
3. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások	
3.1. Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ	13
3.1.1. Gyermek Átmeneti Otthona.....	25
3.1.2. Krízislakások.....	33
3.1.3. Készenléti Szolgálat	33
3.2. Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék	33
3.3. Józsefvárosi Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Szakmai Szolgáltató Intézmény / Nevelési tanácsadó/	39
4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések.....	43
5. A Gyámhivatal hatósági intézkedései, feladatai.....	49
6. Tájékoztató a bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatok ellátásáról, a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetőkről	
6. 1. A Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. kerületi Rendőrkapitányság gyermekvédelmi beszámolója	54
6.2. Bűnmegelőzés, jövőkép	58
7. Beszámoló a pártfogó felügyeletről	61
8. Együttműködés a kerületi civil szervezetekkel	63
8.1. Józsefvárosi Kábítószerügy Egyeztető Fórum.....	63
8.2. A Magyar Emberi Jogvédő Központ Alapítvány.....	65
8.3. Kék Pont Drogkonzultációs Központ.....	65
8.4. Kapocs Ifjúsági Önszolgálat.....	66
9. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a gyermekvédelmi törvény előírásai alapján.....	68

Az átfogó értékelés elkészítését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése írja elő. A tartalmi követelményeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. sz. melléklete tartalmazza.

A gyermekvédelmi rendszer átfogó értékelése 2011. évre a gyermekvédelmi jelzőrendszer nevesítésében szereplő intézmények közreműködésével (beszámolójuk alapján) készült.

1. Budapest Józsefváros lakosságának demográfiai mutatói

Társadalmi összetétel, szociális helyzet jellemzői

A VIII. kerület bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosainak száma 2009. december 31-én 69.199 fő, tartózkodási hellyel rendelkező 14.519 fő volt. A lakosok száma összesen 83.718 fő volt.

Az összesen nyilvántartott lakosok közül a kerületben élő 0-25 éves korú gyermekek száma 2011. év végén 18769 fő.

A gyermekvédelmi feladatok a 0 –tól 25 éves korosztályt érintik.

	0-3 év	4-6 év	7-14 év	15-18 év	19-25 év
<i>Lakóhely</i>	2294	1 547	3902	2 381	5 699
<i>Tartózkodási hely</i>	182	204	403	249	1784
<i>Település szintű</i>	17	7	28	15	57
Összesen:	2493	1758	4 333	2 645	7 540
Mindösszesen:	18 769				

Az előző évi adatokhoz képest a 0-25 éves korig nyilvántartott gyermekek illetve fiatal felnőttek száma változást mutat, emelkedett 227 fővel. A legjelentősebb eltérést a 0-3 éves korosztály létszáma mutatja, ez az előző évekhez képest 562 fővel emelkedett a bejelentettek száma, a tartózkodási hely szerinti nyilvántartás ebben a korosztályban pedig 96 fővel emelkedett. Jelentős létszám csökkenést pedig a 15-18 év közötti csoport mutat, 204 fővel kevesebben vannak bejelentkezve, és 60 fővel csökkent a tartózkodási hely szerint nyilvántartott fiatalok száma is.

A lakóhely nyilvántartásokból nem lehet egyértelmű következtetéseket levonni, de érdemes megfigyelni, hogy a bejelentkezés vajon tényleges ideköltözést, kerületbe való beszületést jelent, vagy csupán arról van szó, hogy a kerületben élők nem tudnak máshogy az ellátásokhoz hozzájutni csakis akkor, ha bejelentett, de legalábbis tartózkodási hellyel rendelkeznek.

Sajnos a védőnők beszámolója ebben a kategóriában nem tartalmaz releváns információkat a kiskorúakra vonatkozóan, az ellátottjaikkal kapcsolatban pedig nincs korosztályra való nyilvántartás sem a kisgyermekekre, sem pedig az iskolásokra vonatkozóan.

A gyermekek családjainak szociális jellemzője

A Józsefvárosban élő gyermekek és családjaik társadalmi státusza, szociális helyzete szoros összefüggésben van a lakás, lakóház minőségével, melyben élnek. A gyengébb minőségű, kicsi, többnyire komfort nélküli lakásokban laknak a rosszabb szociális helyzetű, általában alacsony társadalmi státuszú, alacsony iskolai végzettségű emberek. Köztük magas a munkanélküliek aránya, különösen a tartós munkanélkülieké, a segélyekből, és alkalmi munkákból élőké.

A kerületben élők egészségi állapota az átlagosnál jelentősen rosszabb, ami részben a korösszetétellel (előregedés), részben a rossz szociális helyzettel van összefüggésben. Általánosan is jellemző, hogy a lakosság körében a mentális és pszichiátriai betegek aránya jóval magasabb az átlagnál. A családok és gyermekeik veszélyeztetettségének okai, a pszichés és mentálisan is öröklődő rizikófaktorok a családok, egyének életében, de lehet túlélési stratégia a már meglévő kilátástalan élethelyzetre, hiszen a hibás minta és modelltanulás miatt nincs jó, aktív megküzdő stratégiájuk, ezért csak arra képesek, hogy ismételjék transzgenerációkon keresztül a hibás szülői életpályát.

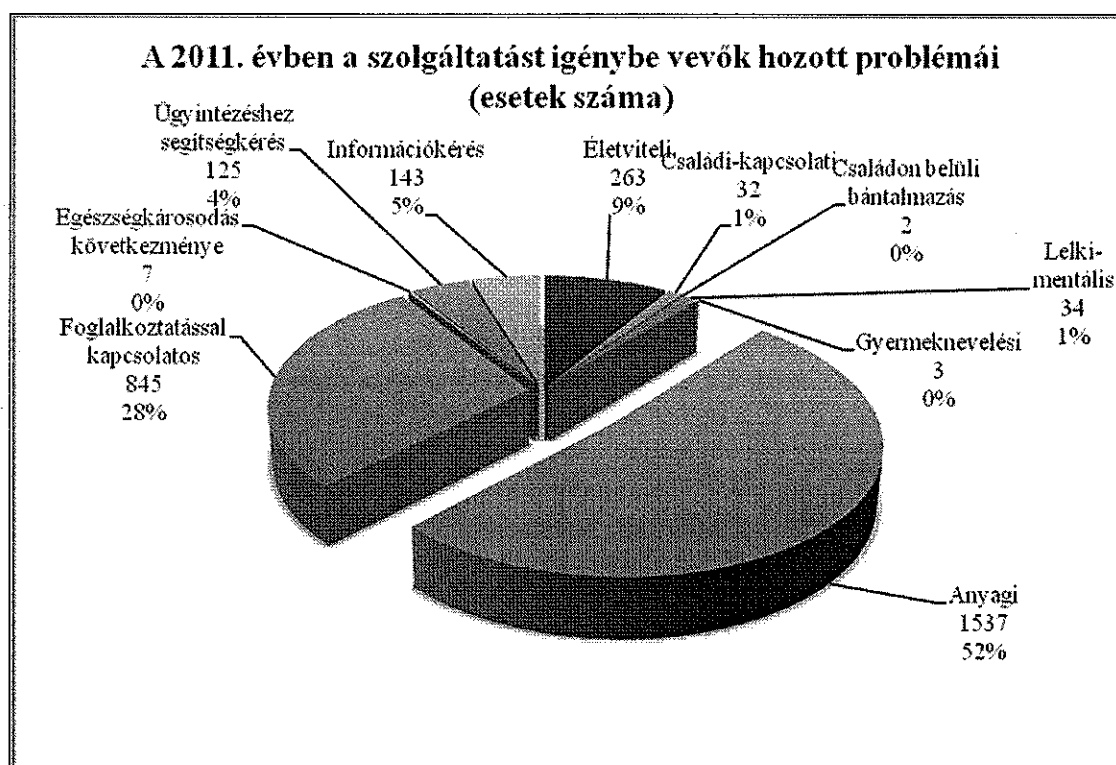
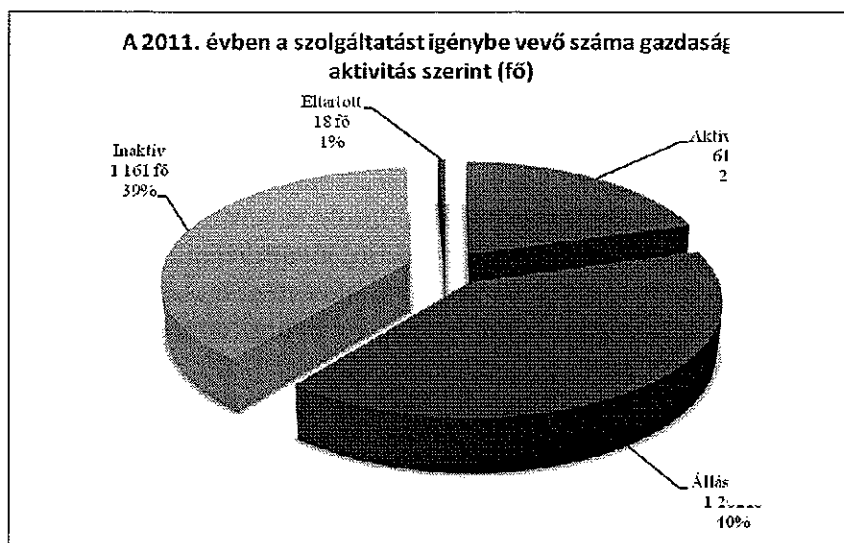
Egyik rizikófaktor a másiktól levezethető, vagy következik. Megjelennek a szenvedélybetegségek különböző típusai is. A szenvedélybetegség együtt jár általában magatartási, életvezetési problémával, következhet belőle elhanyagolása, bántalmazása. Anyagi problémák megléte esetén, megjelennek a környezeti rizikófaktorok is, és végül, de nem utolsósorban a pszichés érintettség, melynek „kezelése otthon” történik – nem pedig szakember segítségével –, a társadalmunkban igen széles körben alkalmazott „gyógygyógykezeléssel”, a különböző legális és illegális drogok használata.

Az alkoholfogyasztással összefüggő problémák a legsúlyosabb közegészségügyi gondok közé tartoznak, mivel a tartós alkoholfogyasztásnak számos egészségi és társadalmi következménye ismert. Az alkoholizmus várható élettartama rövidebb. A pszichiátriai-neurológiai és belgyógyászati komplikációk mögött 20-40 %-os átlagban lehet az alkohol káros hatásával számolni. Az alkoholizmus nemcsak az adott személyt, hanem családját is szorosan érinti. Mind a kezelés, mind pedig a prevenció során fontos az egész család bevonása, a téma komplex, holisztikus megközelítése.

Szintén nagy a gyermekes családok között a díjhátralékosok aránya, akik még a kis lakások alacsonyabb fenntartási költségeit sem tudják fedezni.

A lakosságon belül kimagasló a roma családok aránya (pontos adatok nincsenek). Különböző társadalmi rétegekhez tartoznak ugyan, de a hátrányos helyzetűek között felülreprezentáltak. Nagy a különbség a régebben itt lakók – bár a 90-es évek munkanélkülisége őket érintette, közülük sokan ma már jobb körülmények között élnek - és a frissen, vidékről beköltözők között.

A Józsefvárosi Családsegítő és Gyermejjóléti Központ családsegítő szakmai egységben megjelent ügyfelek gazdasági aktivitását mutatja a lenti kördiagram. Felhívom a figyelmet arra a mutatóra, miszerint a megjelent ügyfelek közül csak 20 %-a az aktív kereső, ez az elmúlt évhez képest ugyan két százalékkal emelkedett, de az össze megjelent 2992 főből csak 611 fő. (1/5-e)

A szolgáltatást igénybe vevők 52 %-a anyagi eredetű segítségnyújtásért fordult a szolgálathoz.

Külön problémás csoportot jelentenek a bizonytalan lakhatással rendelkező családok. Közéjük tartoznak a jogcím nélküli bérlők, a bejelentett lakcímmel nem rendelkező szívdességi lakáshasználók, rokonokhoz felköltözők, illetve az önkényes lakásfoglalók. E kategóriák helyzete persze igen eltérő. A bejelentett lakcímmel nem rendelkező kliensek a szociális ellátásokból nem részesülhetnek, amely igen érzékenyen érinti a gyermekes családokat. A 146/1993.(X.26.) Korm. rendelet biztosítja a közterületre való bejelentkezést, azért, hogy bizonyos támogatásokban, ellátásokban ők is részesülhessenek.

A Józsefvárosi Családsegítő és Gyermejjóléti Központ családsegítő szakmai egységében igénybevett pszichológiai szolgáltatás során, a 2011. évben a leghangsúlyosabb

probléma ügyfelek között a középkorúak munkanélküliségi krízise, hiszen a jelenlegi munkaerő-piaci helyzet a munkába állást nehezíti. Ugyanakkor, ha fél éven belül nem találnak munkát pszichés tüneteik egyre erősödnek, szaporodnak, depresszív tünetképződés indul meg és szuicid gondolatok is egyre erőteljesebbé válhatnak. Még nehezebb, ha az adott személy nem rendelkezik megfelelő családi háttérrel, és magányosan, kiszolgáltatottan már egyre nehezebb segíteni ezeknek a személyeknek, hiszen nincsenek körülöttük családi és közösségi erőforrások, melyekkel dolgozni lehetne.

Jellemző problémákká válnak az életvezetési elakadások, alacsony én erő, bizonytalanság, maladaptív megküzdési stratégiák, erős szorongási szint, alvászavarok, szenvedélybetegségek kialakulása, depresszív hangulat, negatív jövőkép, kilátástalanság, szorongásos problémák, veszteségélmények feldolgozatlansága jellemző rájuk. Ez pedig felerősíti az álláskeresési és találási tehetetlenséget, más veszi el ez energiát az egyéntől.

Az „önkéntes” családok felé a legkisebb a tolerancia az önkormányzat és lakosság részéről egyaránt, elsősorban egyes családok szélsőségesen deviáns viselkedése miatt, mely erős kihatással van egy-egy szűkebb terület életminőségére. Nagyon gyakori probléma az önkéntes lakásfoglalkozók – az eladósodott nem önkénteseknél is -- kilakoltatásánál a gyermekek elhelyezésének kérdése

A kerületben különösen kedvezőtlen azoknak a gyermekes családoknak az aránya, ahol az aktív korú felnőttek tartósan munkanélküliek, alacsony iskolázottságúak. Ezeknél a családoknál hatékony beavatkozás hiányában a kedvezőtlen társadalmi helyzet a gyermekeknél újratermelődik.

Az itt élők rossz anyagi helyzetét tükrözi az is, hogy a hozzánk forduló klienseink mintegy felének nem elegendő a havi jövedelme kiadásaik fedezésére, illetve hónap végén nehézségeik vannak. A lakásfenntartással kapcsolatos hátralékok problémája a háztartások nagy részének komoly gondot okoz.

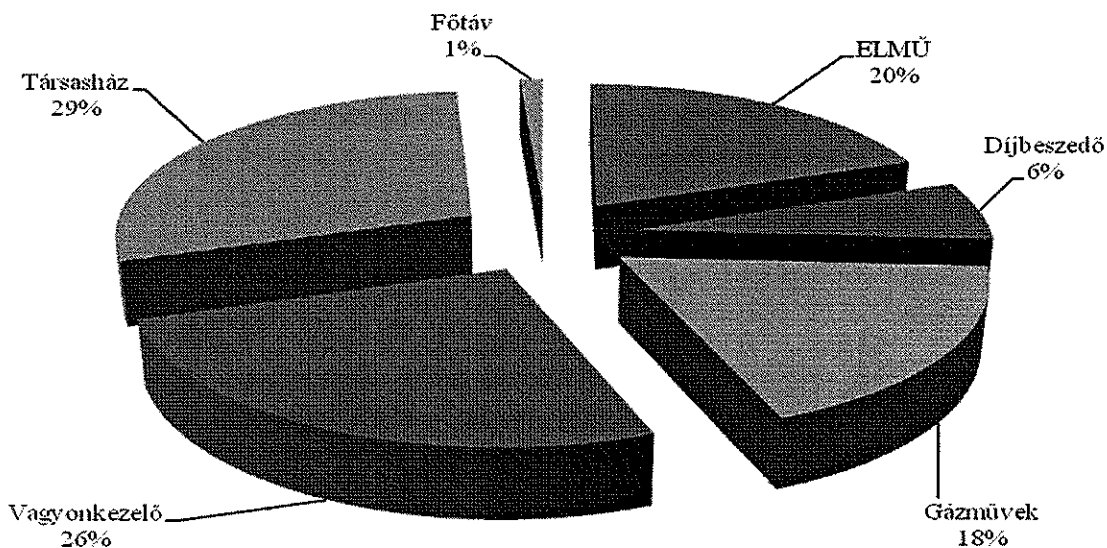
A Józsefvárosi Családsegítő Központ lanti ábrái egyértelműen szemlélteti a 2011. évben beadott adósságcsökkentési támogatási kérelmekben beadott nyilvántartott hátralékok összegét. A kérelmet 848 fő adta be (háztartás), mely összes nyilvántartott hátraléka 271.225.895 forint.

Szolgáltató	Nyilvántartott hátralék összesen (Ft)	Megoszlás
Társasház	78.474.827	29 %
Vagyonkezelő	69.982.811	26 %
ELMŰ	52.891.390	20 %
Gázművek	49.230.682	18 %
Díjbeszedő	17.412.860	6 %
Főtáv	3.233.325	1 %
Összesen	271.225.895	100 %

**A 2011. évben továbbított adósságcsökkentési támogatás
iránti kérelmekben nyilvántartott hátralékok összege**

Benyújtott kérelmek száma: **848 db**

Összes nyilvántartott hátralék: **271.225.895 Ft**

A Szociális Iroda a 2011. évben 754 esetben folyósított adósságcsökkentési támogatást, ebből 279 esetben egy összegben. Az adósságcsökkentési támogatással összefüggő támogatások összege a tárgyévben 134.708.981 Ft volt (adósságcsökkentési támogatás + a támogatáshoz kapcsolódó lakásfenntartási támogatás összesen).

Azoknak a családoknak, akik díjhátralékkal rendelkeznek, de az adósságcsökkentési támogatás feltételeinek nem felelnek meg, az adósságkezelési tanácsadóink közreműködésével a „Hálózat a Budapesti Díjfizetőkért és Díjhátralékosokért Alapítvány” támogatása elnyerésével kerestek segítséget, 288 család esetében.

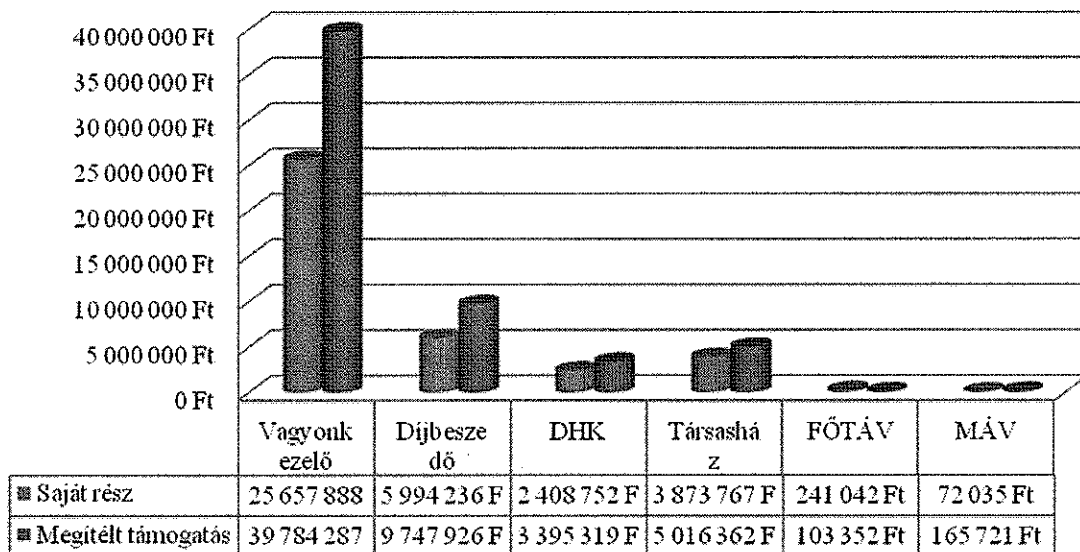
Az Alapítvány Kuratóriuma 3 fő esetében utasította el a kérelmet. 2011. évben a Hálózat Alapítványtól elnyert összes támogatás **58.212.967 Ft** volt.

/A támogatási összeg 2009-ben: 4.658.575 Ft, 2010-ben: 17.386.445 Ft./

A Hálózat Alapítvány által megítélt támogatások alakulása

2011. év

Összesen beadott pályázat: 288 db
(ebből sikeres: 285 db, elutasított: 3 db)

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeni és természetbeni ellátások

2.1. A Gyermekvédelmi Iroda ügyirattorgalma

	Megnevezés	Üi.sz(db)	
		2010.év	2011.év
1	Főszámmal iktatott	5003	5166
2	Alszámmal iktatott	9534	11102
3	gyermekvédelmi támogatásokkal kapcs.	3886	1860
	Főszám: Alszám:	5538	2388
4	hatósági gyermekvédelmi ügyekkel kapcs. főszám	816	1148
5	hatósági gyermekvédelmi ügyekkel kapcs. alszám	4297	5324

A Gyermekvédelmi Iroda ügyirattorgalma a 2009 és a 2010-es év között emelkedett meg jelentősen, abban az időszakban a főszámokra 860, az alszámokra iktatott anyagok pedig 2900-al emelkedtek. A 2010 és a 2011-es év között ilyen jelentős eltérés már nem volt, mindösszesen a főszám 163-al emelkedett, az alszámra iktatott számok pedig 1568-al emelkedtek.

Ez egészen pontosan azt jelenti, hogy 5166 ügyfelünk jelent meg a 2011-es évben valamilyen gyermekvédelmi eljárás okán, de az ügyfelekhez kapcsolódó gyermekek száma akár ennek háromszorosa is lehet. Ez mutatkozik meg az igen magas alszámokban, mely nemcsak a beérkező iratokat tartalmazza az ügyek kapcsán, hanem a főszámokra hozott határozatok és végzések számát is.

A fent leírt főszám és az alszámokhoz kapcsolódó feladat elvégzését 4 fő munkatárs látta el, ez napi 18 ügyet jelent egy munkatárs számára. Ezek a mutatók csak a védelembe vételi eljárás köré kapcsolódó adatok.

A gyermekvédelmi támogatásokhoz kapcsolódó feladatellátást (segélyezést) 3 fő látta el a 2011-es év során. Ez összesen 4248 ügyirattal történő foglalkozást jelentett, mely naponta, 6 ügy volt egy munkatárs számára. A különbség a védelembe vételi eljárás és a segélyezési eljárás határozathozatalai során az, hogy míg a védelembe vétel során egy határozatnak a meghozatala minimum másfél óra az indoklás kifejtése miatt, addig a segély határozata előre gyártott sablonokkal történik, maximum 8 perces munkát jelent. Természetesen mindkét munkafolyamatot megelőzően a döntés meghozatalához szükséges iratanyagokat be kell szerezni, tényeket fel kell tární, tárgyalást kell tartani. Ez időben jelentős.

2011 október 17-től a gyermekvédelmi támogatásokkal kapcsolatos ügyintézés (gyermekvédelmi segélyek) átkerültek, mint hatáskör a Humánszolgáltatási Ügyosztály Családtámogatási Iroda feladatkörébe. A feladattal együtt 3 fő munkatárs is át lett helyezve.

A 2011. –es évben a Gyermekvédelmi Iroda munkatársai csak a védelembe vételi eljárás során 2052 határozatot, és 754 végzést hoztak.

Saját hatáskörben módosított tizennégy, vagy visszavont döntések száma, egy. Államigazgatási úton megtámadott döntések száma négy. Kettő helyben hagyott, kettő folyamatban lévő ügy.

2.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A juttatásban részesült gyermekek száma az előző évhez képest emelkedett, de azt is el lehet mondani, hogy ez évek óta tartó tendencia. 2011- ben a 2010-es évhez képest 81 új igény volt a kedvezményez támogatásra.

A 2011- es évben 3295 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

2.3. Óvodáztatási támogatás

A támogatás rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsághoz kötött. 2011 - ben, a megállapított **óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekek száma 170.** Ehhez kapcsolódóan és a már meglévő óvodáztatási támogatásokhoz kapcsolódó egyszeri juttatások során **1.940.000 forint** lett kifizetve a családok számára.

2.4. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő Testülete 29. 019.047 ezer forinttal támogatta - rendkívüli gyermekvédelmi támogatás -- 2011- ben a Józsefvárosban élő hátrányos helyzetű gyermekeket és azok családjait. Ez 2605 meghozott határozatot jelentett a 2011-es évben a rendkívüli támogatások döntések terén.

Az előző évhez képest ez csökkenő tendenciát mutat, hiszen 666 határozattal több döntés született, ugyanakkor 3.966.953 ft.-al kevesebb lett kifizetve a gyermekek jogán a családoknak.

Tankönyvtámogatás

A Gyermekvédelmi Iroda éves költségvetésében a tankönyv-támogatás előirányzata 9.000.000 forint, az iskoláink által igényelt összeg azonban 9.405.869, Ft. volt.

A megoldás érdekében költségvetési előirányzatot módosított a Képviselő-testület. Szükséges volt felhívni az oktatási intézmények vezetőinek figyelmét arra, hogy az ingyenes tankönyv-támogatást más módon is igyekezzenek megoldani, az arra rászorult diákok számára. Iskolai kölcsönzéssel, illetve tanulószobai használattal próbálják meg biztosítani az ingyenes tankönyv használatot.

A 2009-es évben, összesen 8.495.265 forint támogatást jelentett, a 2010-es évben pedig ez az összeg 9.400.000 forintra emelkedett, ez 1.095.000 forinttal több, mint az előző évben. A 2011-es tanévben az előirányzat 8 millió forint helyett 9 millió forintra lett megemelve, de ezt is túllépte az igény, amit az iskolák benyújtottak közel 500ezer forinttal.

Ingyenes nyári gyermekétkeztetés

A 16/2011. (IV.29.) NEFMI rendelet jelentősen megváltoztatta a települési önkormányzatok részére a szociális nyári gyermekétkeztetés céljából a 2011. évben nyújtott támogatás igénylésének és folyósításának szabályait. A miniszteri rendelet 2011. évre pályázati rendszert vezetett be, amely lehetőséget biztosított arra, hogy a forrásokat a települések helyzetének, teljesítő képességének és vállalásainak figyelembe vételével ossza el a nemzeti erőforrás

miniszter. A támogatást a korábbi évekhez hasonlóan központosított előirányzatként utalták át az önkormányzatoknak.

A nyári gyermekétkeztetés támogatás a települési önkormányzatot 2011. június 16-tól 2011. augusztus 31-ig terjedő időszakra illette meg. A feltétele az volt, hogy a települési önkormányzat vállalta, hogy a nyári szünet ideje alatt legalább 45, legfeljebb 55 munkanapon keresztül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára folyamatosan – a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv (Gyvt) 146.§ (4) bekezdés h) pontja alapján - ingyenesen vagy kedvezményesen napi egyszeri meleg étkeztetést biztosítanak.

Az egy gyermekre jutó napi összeg nem lehetett több mint 370.- Ft.

A budapesti kerületi önkormányzatok a 16/2011. (IV.29.) NEFMI rendelet 4.§ (4) bekezdés szerinti kategóriába tartoztak, ezért a rászoruló gyerekek legfeljebb 50%-a, de legfeljebb annyi rászoruló gyermek után igényelhettek támogatást, ahány rászoruló gyermeknek a 16/2011. (IV.29.) NEFMI rendelet 2. és 3. § szerinti feltételek mellett önerőből történő étkeztetését a pályázatban vállalták.

A pályázati feltételek teljesítése nem jelentett jogosultságot a települési önkormányzat által a pályázatban megjelölt támogatási igény teljes összegének igénybe vételére, de legalább 32%-nak megfelelő támogatást állapítottak meg.

Magasabb összegű támogatásban részesülhetett az az önkormányzat, amely pályázatban vállalta, hogy az étkeztetés idejére:

- megszervezi a gyermekek felügyeletét, illetve szabadidős programot biztosít a gyermekek számára, amelyek megvalósulását az elszámolásánál a Gyermekjóléti Központ igazolja
- a pályázatban a számára meghatározott keretek között nagyobb arányú önerő biztosítását vállalja.

A szociális nyári gyermekétkeztetés központosított állami támogatásra benyújtott pályázatban vállaltuk a 16/2011. (IV.29.) NEFMI rendelet 6§ (4) bekezdés b) pontjában előírt feltételt:

„a pályázatban vállalja, hogy az étkeztetés idejére megszervezi a gyermekek felügyeletét, illetve szabadidős programot biztosít a gyermekek számára, amelyek megvalósulását az elszámoláskor a Gyermekjóléti Szolgálat igazolja.”

A települési önkormányzatok részére a szociális nyári gyermekétkeztetés céljából a 16/2011. (IV.29.) NEFMI rendelet 6§ (1) bekezdés alapján a Nemzeti Erőforrás Miniszter a Budapest Főváros Józsefvárosi Önkormányzat számára 3.703.700.- Ft összegű támogatást állapított meg. A megigényelt összegben túl további 203.500.- Ft összeget nyújtott, mely összeg önerőnek is felhasználható, amennyiben a programban további gyermekek étkeztetését vállaljuk.

A 3.703.700.- Ft összegű támogatás 182 gyermek ingyenes nyári étkeztetésére lett volna elegendő, és ugyanennyi gyermek étkeztetését terveztük önerőből. tehát összesen 364 gyermek ingyenes étkezését vállalta támogatni a Józsefvárosi Önkormányzat.

A kerületben 3568 gyermek részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, feltételezhető volt, hogy kb. 10 %-a igényelni fogja az ingyenes étkezés lehetőségét.

Ennek ellenére, összesen 252 gyermek részesült ingyenes nyári étkeztetésben.

A jogosultak körére javaslatot a Józsefvárosi Gyermekjóléti Szolgálat és a Gyermekvédelmi Iroda tett együttesen. A 2011. év nyarán, a Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ **142 fő gyermek** étkeztetését biztosította **53 munkanapon** keresztül, ez **6140** ételadagot jelentett. Józsefvárosi Kulturális és Sport Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

112 fő gyermek étkezését biztosította **50 munkanapon** keresztül, ez **3725 ételadagot** jelentett.

A két intézmény összesen **9865** adag ételt szerzett be a 254 fő gyermek számára, melynek beszerzési költsége, **3.394.475 forint**.

A fel nem használt támogatás összege; 1.605.525 forint volt, mely összeget a Magyar Államkincstárnak visszautaltunk.

Az alacsony igénybevétel oka az is lehetett, hogy a helyben élő, de más településből kedvezményben részesülő gyermek normatíva elszámolása nehezítette az önkormányzatok munkáját, és ezért alapból fel sem vették azokat a gyermekeket a támogatottak listájára. Továbbá az is valószínűsíthető, hogy a gyermekek családja rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságuk ellenére nem feltétlenül rászorultak az ingyenes nyári étkezésre. Ez az iskolai étkezés igénybevételénél is rendszeresen felmerülő probléma, a kedvezményezett gyermekek nem fogyasztják el az iskolákba az ebédet, „mert nem elég jó”.

Táboroztatás

A Humánszolgáltatási Bizottság úgy döntött, hogy az önkormányzat fenntartásában működő oktatási-nevelési intézményekbe járó szociálisan rászoruló gyermekek táboroztatásának támogatására kerüljön felosztásra a 2011. évi táboroztatási keret terhére, 4.655.700.-Ft összesen.

Az önkormányzat költségvetésén belül a Gyermekvédelmi Iroda 2011. évi előirányzatában 6.000.000.- Ft került elkülönítésre, táboroztatás céljára. A benyújtott kérelmek, igények teljesítése esetén az előirányzathoz megmaradt 1.344.300.-Ft előreláthatólag a 2011/2012. évi tanév első félévében, legkésőbb 2011. december 31-ig felhasználásra kerül, intézményi igények alapján.

A gyermekek az oktatási-nevelési intézmények, valamint a Józsefvárosi Gyermekjóléti Szolgálat Gyermek Átmeneti Otthona által benyújtott és elfogadásra javasolt kérelmek alapján lettek támogatva.

Annak ellenére, hogy a 815 gyermek üdültetése volt betervezve, az iskolákból jött a visszajelzés, hogy a diákok nem tudják igénybe venni a támogatott üdültetést sem, a családok nagyon rossz anyagi helyzete miatt. Az elő-szezonban 300, a fő-szezonban 600 forint napi támogatás elenyésző, a fennmaradó összeget nem képesek kifizetni a gyermekek után szülők. Az előirányzott 6 millió forint támogatásból, közel 2 millió forint megmaradt. A 2012-es évben, jelentősen át kell gondolni a támogatás napi mértékét.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

3.1. Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

/A Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ beszámolója/

2011-ben is a gyermekvédelem szakmai szempontjainak figyelembe vételével végeztük munkánkat, a szociális munka klasszikus eszközeivel segítettük a bajba jutott gyermekes családokat.

Az elmúlt év során 1533 gyermek és fiatalok számára nyújtott Központunk segítséget, mely 1042 családot jelentett. Alapellátás keretében 431 gyermeket (296 család), védelembe vétellel 241 gyermeket (174 család) gondoztunk. Átmeneti nevelésben 747 gyermek (520 család) volt nyilvántartva, tartós neveltként pedig 44 kiskorú (30 család).

A fenti számadatokból kiderül, hogy évről-évre nő azon gyermekes családok száma, akik segítségre, támogatásra szorulnak.

Az alapellátásban illetve a védelembe vétel során gondozott családok életében csak lassan vagy egyáltalán nem történt előre mozdulás. A gondozás folyamata hosszú ideig tart, így Központunknak nem nagyon van lehetősége eseteket lezárni. A védelembe vett gyermekek száma elsődlegesen a törvényben elrendelt 50 órát meghaladó iskolai igazolatlan mulasztások elérése miatt emelkedett a duplájára, s ezzel párhuzamosan nőttek az iskoláztatási támogatás felfüggesztésével együtt járó eseti gondnok kirendelésével kapcsolatos nehézségek is. Az ügyfelek részéről előfordult a családgondozót érő atrocitás kiabálás, fenyegetés, gorombaság.

Az átmeneti nevelésbe került kiskorúaknak mindössze 3%-a került vissza vérszerinti családjába, mely arra utal, hogy a bekerülési problémák nagy része olyan (hajléktalanság, szülői alkalmatlanság, életviteli illetve súlyos anyagi problémák és vonzatai), amely a szociális munka eszközeivel nem vagy nehezen orvosolhatók és az utógondozás sem mindig eredményes.

Központunk továbbá 1230 gyermek és fiatal családjával (932 család) vette fel a kapcsolatot, ahol nem volt folyamatos gondozás, csak időnkénti tanácsadás, információkérés, hivatalos ügy intézése miatt jött a család, illetve a társintézmények valamint a hatóságok egyszeri környezettanulmány elkészítésére kérték fel intézményünket.

Az új családokkal való kapcsolatfelvétel leggyakrabban (264 eset) a jelzőrendszer tagjainak jelzésére indult, mely azt jelenti, hogy a jelzőrendszer tagjaival kiépült, élő és működő a Gyermekjóléti Központ együttműködése. 47 esetben a szülő saját maga jelezte, hogy olyan problémája van, melyet önerőből nem tud megoldani, s kérte segítségünket, 6 esetben pedig a gyermek vagy fiatalok saját maga kereste fel intézményünket problémájával. 155 esetben a Gyámhatóság kezdeményezésére történt a kapcsolatfelvétel illetve 118 esetben rendelt el új védelembe vételt, amellyel, Központunkkal való együttműködésre kötelezte a családokat. Kerületen kívül működő más Gyermekjóléti Szolgálat 69 alkalommal értesítette Központunkat, mely szerint a család ellátási területünkre költözött és kérte a velük való kapcsolatfelvételt illetve intézkedésünket.

2011 során 2696 esetben érkezett konkrét problémáról jelzés, amely 1000 esettel több a 2010-es évhez képest. A legtöbb jelzés az iskolai hiányzások, a fiatalok agresszív megnyilvánulásai, illetve a szülők elhanyagoló magatartása miatt érkezett. A jegyzői Gyámhatóság, Gyámhivatal 824 esetben kereste meg Központunkat a hozzájuk érkezett jelzések kivizsgálásának, valamint környezettanulmány készítése céljából. Egyéb más szociális intézmények 245 esetben, átmeneti gondozást biztosító intézmények 224 alkalommal kérték együttműködésünket, illetve információadásunkat egy-egy családra

vonatkozóan. Az elmúlt évhez képest duplájára nőtt a Rendőrségtől érkezett jelzések száma (156 eset) a fiatalok bűnelkövetései miatt. Egészségügyi szolgáltatóktól 118 esetben, ezen belül a védőnőktől 69 jelzés érkezett. Az esetek nagy részében elhanyagolás, illetve kábítószer használat miatt a gyermek nevelésére alkalmatlanná vált szülőkről kaptunk megkeresést. A pártfogó felügyelet 52 alkalommal értesítette Központunkat arról, hogy a kerületünkben élő fiatalok pártfogói felügyelet alá kerültek. Minden esetben felkerestük az adott fiataalt és családját, illetve megkerestük az érintett oktatási intézményt is azon döntés érdekében, hogy szükséges-e a pártfogó felügyelet mellett a védelembe vétel vagy sem. Szintén 52 alkalommal érkezett Központunkhoz állampolgári bejelentés intézkedés kérése végett. Ezek egy része alaptalan volt, háttérében rossz szomszédi kapcsolatok, a házban élő lakók generációs problémáiból adódó viták, konfliktusok húzódtak meg. Másrészt viszont szülői elhanyagolásról kaptunk bejelentést, melyek gyermekvédelmi intézkedésre adtak okot.

Kerületünkben az anyagi jellegű és a gyermekneveléssel kapcsolatos problémák vezetik a rangsort. Anyagi problémák miatt 1371 esetben nyújtottunk segítséget, ami 497 gyermeket érintett, gyermekneveléssel kapcsolatos problémákból adódóan pedig 759 esetben, 241 gyermeket érintve kerültek megsegítésre a családok. 329 esetben szembesültünk a kiskorúak magatartás –és teljesítményszavarásával, melyben nyilvántartásunk szerint 170 gyermek érintett. Gyermek, -illetve oktatási intézménybe való beilleszkedésük komoly problémát okoz.

127 fiatal életét nehezítették meg a családi konfliktusok, a szülők, illetve a család nem megfelelő életvitele 299 esetben veszélyeztette a kiskorúak fejlődését. 166 esetben tapasztaltuk a szülők elhanyagoló magatartását, (71 gyermek), 61 esetben pedig családon belüli bántalmazást (42 kiskorú), ami másfélszerese a 2010-es évnek. Ugyanilyen arányban nőtt a szenvedélybetegségek miatt szükségessé vált intézkedések száma (95 eset), ami 64 gyermekre vonatkozott.

A kerületben komoly problémát jelent a fiatalok bűnelkövető magatartása, bár az elmúlt évben minimális csökkenés tapasztalható. Jellemző viszont, hogy ugyanazon kiskorúak kerülnek több alkalommal az intézmény látókörébe valamilyen szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetése miatt. 2011-ben 9 gyermekkorú és 45 fiataalkorú követett el szabálysértést, illetve 7 gyermekkorú és 34 fiataalkorú ellen indult eljárás bűncselekmény miatt.

Összességében nem változott a gyermekbántalmazások száma sem az elmúlt évhez képest, viszont míg a 2010-es évben a lelki, 2011-ben a fizikai bántalmazás került előtérbe. Az is előfordult, hogy maga a gyermek kért rendőrségi segítséget a szülővel szemben. 28 esetben fizikai, 23 esetben lelki és 2 alkalommal szexuális bántalmazásra derült fény. 5 esetben családon kívüli fizikai bántalmazás történt, mégpedig gyermek által.

Józsefvárosban óriási problémát jelent a családok lakhatásának hiánya, illetve a nem megfelelő lakhatási körülményeik. Vizes, dohos, zsúfolt, sötét, penészes, rovarokkal fertőzött lakásokban él klienseink nagy része. A lakhatás hiánya miatt 24 család esetében került sor családok átmentő otthonában illetve anyaoththonban való elhelyezésre, ami 48 gyermeket érintett. Évek óta komoly problémát okoz a rászorult, átmenetileg vagy tartósan lakhatás nélkül maradt családok átmeneti otthoni elhelyezése, miután tapasztalataink szerint ezt a szolgáltatást nyújtó intézmények a kerületi lakosokat nem fogadják szívesen illetve nincs kivásárolt férőhely egyetlen lakhatást biztosító intézményben sem.

25 családból 29 gyermek került a gyermekek átmeneti otthonába különböző problémák miatt. Közülük volt olyan, akit a jegyzői gyámhatóság kötelezett az átmeneti otthonba való elhelyezésre. Előfordult, hogy a gondozásba vételnek egyszerre több oka is volt, komplex problémákat kellett kezelni szinte minden ellátásban részesülő gyermek és családjának esetében. A családgondozás során továbbra is fő feladatnak tekintettük a gyerekek

családjukba történő visszagondozását, de ez nem minden esetben volt megvalósítható és átmeneti nevelésbe vétel vált szükségessé.

Helyettes szülői ellátásra egyetlen esetben sem került sor.

2011-ben összesen 6519 esetben került sor a családgondozók részéről a segítségre szoruló kiskorúak családjainak otthonában történő felkeresésére. 5836 esetben volt szükség tanácsadásra és 4355 esetben nyújtottunk segítő beszélgetést. 1049 esetben találkozott Központunk olyan problémával, amely meghaladta kompetenciáját, így ügyfeleinket egyéb, más társszakmákhoz kellett irányítani.

Több olyan családdal kerültünk kapcsolatba, akik összetett, súlyos problémákkal küzdöttek, így a sikeres családgondozás érdekében 200 alkalommal tartottunk szakmaközi megbeszélést, más intézményekben dolgozó szakemberekkel, illetve 38 esetkonferencia összehívására is sort kerítettünk, melynek célja a gondozás irányának meghatározása volt.

Központunkban ingyenes jogi segítségnyújtási szolgáltatás is segíti a kerületben lakók helyzetének rendezését. Leggyakrabban lakásügyi problémával illetve gyermekelhelyezéssel, gyermektartásdíjjal kapcsolatban keresték meg intézményünket. Az elmúlt évben erre 142 esetben került sor.

2011 első felében heti 6 órában pszichológiai tanácsadás működött az Intézményben, melynek során a szülők kaptak segítséget gyermeknevelésükhöz, szülői szerepeik megerősítéséhez. Szeptembertől 1 főállású pszichológussal tudtuk ezt a szolgáltatást bővíteni. A kompetenciahatárok, feladatmegosztások megbeszélése érdekében még szeptemberben részt vettünk a Józsefvárosi Nevelési Tanácsadó teamjén. A szülőkön kívül a gyermekek és fiatalok is részesültek pszichés megsegítésben. 140 alkalommal, 47 kiskorúval és 13 felnőttel került kapcsolatba pszichológusunk. Akadt, aki az időpont egyeztetést követően, vagy 1-2 alkalom után nem jelent meg, így együttműködés hiánya illetve egyéb probléma miatt pszichológiai megsegítésük elakadt. A leggyakoribb problémák az indulatkezelési, magatartási, serdülőkori problémák, válás krízise, önbizalom problémák, testképzavarok, szorongások, depresszív tünetképződés, teljesítményzavar, kortárskapcsolatok zavarai, iskolai problémák, női szerepkonfliktusok, anyai szerepből adódó problémák voltak. A megsegítésre szoruló ügyfelek vagy a családgondozókon keresztül, az ő kérésükre, javaslatukra kértek időpontot, vagy a már megsegítésben résztvevő kliens ajánlásán keresztül jutottak el a pszichológushoz, illetve önkéntesen jelezték motivációjukat a családgondozónak. A legfőbb nehézséget az együttműködés hiánya, az időpontok be nem tartása, elfelejtése, a nehezített kapcsolatfelvétel, a belátástudat alacsony foka, a motiváció hiánya jelentette és az is előfordult, hogy nem volt egyértelmű, hogy másik pszichológus foglalkozik-e már a gyermekkel.

A kerületben lakó fiatalok körében igen komoly probléma a tanulási nehézség, így Központunk fejlesztőpedagógus segítségével 10 gyermeknek nyújtott, rendszeres időközönként (hetente 1-szer-4 órában) fejlesztést, 40 gyermeknek pótvizsgára való felkészítést.

Intézményünk Gyerek Klubja a korábbi évekhez hasonlóan most is számos programmal várta a kerületi gyerekeket. A Gyerek Klubon belül Magántanulói Klub, Nyári Napközis Tábor, pótvizsgára felkészítő foglalkozás és hagyományörző kreatív foglalkozások várták a klubba betérő fiatalokat.

A 2010/2011-es tanév II félévében folytattuk a Práter Általános Iskolában a tanulók csoportos foglalkoztatását, a szabadidő hasznos eltöltésében való segítségnyújtást, iránymutatást.

Az iskola kérésére a foglalkozásokat a délutáni időpontra tettük át, így még inkább megnőtt az érdeklődés a gyermekek körében. A foglalkozásokra hetente két alkalommal, kedden és csütörtökön került sor 13:00-15:00 óra között, az iskola által biztosított külön teremben. A napközis tanulók jutalomból látogathatták a foglalkozásokat. Munkánk eredményességéhez

hozzájárult a pedagógusok segítsége is. A foglalkozások célja a kreativitás, a játék, a szórakozás, a közösségformálás biztosítása, a deviáns magatartás megelőzése volt.

A Magántanulói Klubot igénybe vevő fiatalok nagy része túlkoros, súlyos magatartási, beilleszkedési problémával küzdő fiatal volt, akiket nagyon nehezen lehetett motiválni arra, hogy látogassák a foglalkozásokat, mivel a konzultációra való bejárás sem volt kötelező számukra. A Magántanulói Klub egyéni foglalkozás keretében nyújtott segítséget az iskolai tananyag elsajátításában, az osztályozó vizsgára való felkészítésükben. Azok a tanulók, akik rendszeren készültek, s részt vettek a felkészítő alkalmakon sikeresen vizsgáztak. A gyerekek nagy része csak annyit tanult, amennyit a foglalkozáson elsajátított, az otthoni feladatokat általában nem készítették el. Több iskolából is kaptunk tematikát, illetve tankönyveket a felkészítéshez, ami nagyban megkönnyítette a munkánkat. 2011. októbertől a TÁMOP 5.2.5. pályázat keretén belül folytatódik ennek a szolgáltatásnak a biztosítása. Nem könnyű feladat ezeknek a fiataloknak olyan elfoglaltságot találni, ami vonzóvá teszi számukra a foglalkozásokat, melyek előre elkészített tematika szerint zajlanak, a tanulók egyéni sajátosságait, igényeit figyelembe véve. A tanulás mellett a kreatív foglalkozások (gyöngyfűzés, mozaikozás, gyertyaöntés, origami, üvegfestés, decoupage technika, stb.) is jelentős szerepet kaptak. Hetente 3x3 órában 11 gyermek felkészítése folyik.

2011 júniusában gyermeknapi kirándulást szerveztünk, melynek során a Budakeszi Vadaspark megtekintése és grillezés volt a program, melyen 12 gyermek vett részt.

Nyári Napközis Táborunkban 346 gyermek ellátását biztosítottuk. Heti lebontásban átlag 80 gyermek érdeklődött a változatos, kreatív és személyiségfejlesztő programok iránt. Hétfőtől-péntekig, 13.00 órától tartottuk foglalkozásainkat. A tábor nemcsak a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nyújtott segítséget, hanem a családok tehermentesítését is szolgálta, hisz a foglalkozás idejére a gyerekek felügyelete is biztosítva volt általunk. A táborban résztvevőknek kézműves foglalkozásokat, főzőklubot tartottunk. Szerdánként intézményen kívüli programok várták a fiatalokat. Szerveztünk csoportot a Népligetbe, környező játszóterekre, ahol ügyességi versenyen bizonyíthatták rátermettségüket. A programot mozi és múzeumlátogatás színesítette. A foglalkozásokon mindig biztosítottuk a szabad választás lehetőségét.

A táborban a gyerekek ellátására uzsonnát biztosítottunk, miután előfordult, hogy többen éhesen érkeztek a napközibe. Így nagyon népszerűek voltak azok a napok, amiken közösen főztünk.

2011. július 18-23-ig, 21 gyermek 4 felnőtt kíséretében Káptalanfüreden táborozhatott. A gyermekek halmozottan hátrányos helyzetű családokból kerültek ki, többségüknek ez volt az egyetlen lehetősége a nyári kikapcsolódásra, de voltak visszatérő gyermekek is, akik a korábban megszerzett pozitív élmények hatására vettek részt ismét a nyaraláson. A táboroztatás megvalósításához a családgondozók hatékony és sok energiát igénylő adománygyűjtő munkája is nagyban hozzájárult, így a minimális költségvetés és a kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére is tartalmas hetet tudtak biztosítani a gyermekek számára.

Augusztusban a veresegyházi Medveparkba kirándultunk, amin szintén 21 gyermek vett részt 4 fő családgondozó kíséretében. A gyermekeknek lehetőségük adódott mézzel etetni a medvéket illetve a park játszótérén kötetlen játékban lehetett részük, amit nagyon élveztek.

A szociális nyári étkeztetés keretén belül 130 gyermeknek biztosítottunk egy tál meleg ételt, amit a Családsegítő Központ Népkehelyén vehettek át az arra rászoruló családok.

2011 novemberében és decemberében 2-2 alkalommal adventi koszorú és mézeskalács készítést szerveztünk a gyermekek számára. A foglalkozásokon összesen 80 gyermek vett részt. Az elkészült adventi koszorúkat és mézeskalácsot hazavihették, hogy otthonukban is ünnepélyes hangulatot varázsoljanak.

Több éves hagyományunknak megfelelően megrendezésre került a Mikulás ünnepség is, melynek során 52 gyermek részesült ajándékban. Ezzel egy időben Központunk munkatársai 100 fő gyermek számára osztott ki mikulás csomagokat.

Emellett az idén a Baptista Szeretetszolgálat karácsonyi adományaiból is részesültek a Gyermekjóléti Központ ügyfelei. 95 gyermek a karácsonyi „cipősdoboz” akció keretében jutott ajándékhoz. Az Otthon Segítünk Alapítvány támogatásával 8 józsefvárosi család 25 gyermeke vehetett részt a Városligeti Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola teadélutánján, ahol ajándékot is kaptak. Legfőbb adományforrásunk a Magyar Vöröskereszt. Észak-Pesti régiójának jóvoltából az elmúlt évben 105 családuk részesült tartós élelmiszer-csomagban, illetve kedvezményes ruhavásárlási lehetőségben, ami nagy segítséget jelentett a rászoruló családoknak.

Miután 2011. május 1-vel a Józsefvárosi Gyermekjóléti Szolgálat Gyermek Átmeneti Otthona és a Családsegítő Szolgálat integrációja révén Gyermekjóléti Központtá alakultunk, az alapfeladatokon túl speciális szolgáltatásokat is nyújt intézményünk. Ezen feladatokat a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet 7. § írja elő a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények számára.

Július 1-vel megkezdődött a kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás, melyet jelenleg 2 fő családgondozó lát el szombatonként 9:00-13:00 között. A kapcsolattartási ügyelet funkciója, hogy a gyermek számára minél konfliktus mentesebbé tegye a kapcsolattartást az arra jogosult személlyel. Minden gyermeknek joga van családjával kapcsolatot tartani akkor is, ha az őt gondozó felnőtt a kapcsolattartásra jogosult személlyel nem tud a kapcsolattartás mikéntjéről megállapodni, amennyiben ez a gyermek érdekében nem ellentétes. 2011. december 31-ig 14 családdal kerültünk kapcsolatba. Közülük 1 család veszi igénybe rendszeresen ezt a szolgáltatást. Ők Gyámhivatal által lettek kötelezve a felügyelt kapcsolattartásra. 4 család csak érdeklődött a szolgáltatás iránt, de időpont egyeztetésre nem került sor. A többi család esetében a mediáció hiúsult meg néhány alkalmat követően, valamelyik fél együttműködésének hiánya miatt. 1 család esetében folyamatban van az időpont egyeztetés az érdekelt felek között.

Szintén júliusban került bevezetésre a készenléti szolgálat, melyet megállapodás alapján a Gyermek Átmeneti Otthonának szakemberei biztosítanak. Célja, hogy a Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) is folyamatosan biztosítsa a gyermekjóléti szakember elérhetőségét annak érdekében, hogy krízishelyzet esetén a gyermek ne maradjon segítség illetve ellátás nélkül. Az eltelt időszak alatt összesen 7 hívás érkezett, melynek során elsősorban anyagi illetve lakáshoz jutási lehetőségekről kértek információt.

Az utcai és lakótelepi szociális munkát a nyári napközi, a káptalanfüredi táboroztatás, a gyermekek számára szervezett szabadidős tevékenység, a magántanulói klub, valamint tanítási időszak alatt a BRFK Bünmegelőzési Osztálya által szervezett „Interaktív Police és Fiatalokat Védő Csoport” elnevezésű programjában való részvételünk biztosítja. Ennek során más kerületek Gyermekjóléti Központjainak munkatársaival, valamint az ESÉLY Kövessi Erzsébet Szakképző Iskola és a Mándy Iván Szakképző Iskola és Speciális Szakiskola ifjúságvédelmi felelőseivel a BRFK által meghatározott időpontokban és helyszíneken, a főváros legveszélyeztetettebb területein (pl: pályaudvarok, Plázák, stb) kerestük fel a kiskorúakat. Az adott időpontban a rendőrségi eligazítást követően két csoporttá alakulva folyt a csellengő fiatalok felkutatása. A kapcsolatfelvétel során nem a felelősségre vonás volt a cél, hanem, az iskolából való hiányzás okának kiderítése, a gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése, közvetítésük intézmények, szolgáltatások felé, deviáns csoportokhoz való csatlakozás megelőzése, az iskola világába való visszavezetés. Ezeken az alkalmakon több, kerületünkben lakó fiatalal való találkozásra került sor. 2011-szeptember és december közötti időszakban két alkalommal nappal (9:00-12:00), egy alkalommal pedig

péntek éjszaka (20:00-24:00) történt az ellenőrzés. Ezen alkalmak során összesen 60 kiskorú igazoltatására került sor. Az ellenőrzés során a fiatalok első reakciója a meglepődés volt, de ezt követően könnyen megnyíltak és számos hasznos információt osztottak meg magukról és jelenlétünket pozitívan értékelték. A nappali ellenőrzés során, iskola időben ellenőrzött fiatalok általában magántanulói jogviszonyra, később kezdődő, avagy korábban véget érő tanórára, gyakorlati oktatásra, betegségekre hivatkoztak. Az éjszakai ellenőrzés során természetesen nem az iskolakerülés, hanem a fiatalok körében jelenlévő drog és más tudatmódosító szerek, valamint az alkohol fogyasztás felderítése volt a cél. Megdöbbentő, hogy az ellenőrzött 14-18 éves fiatalok mindegyike fogyasztott aznap alkoholt, a legfiatalabb pedig egy 13 éves gyermek volt, akinek bátyja is jelen volt az ellenőrzés során. Abban az esetben, ha nyilvánvalóvá vált, hogy a szórakozóhely kiszolgáltatta szeszes itallal a 18 éven aluliakat, a BRFK munkatársai értesítették a kerületi jegyzőt. Amennyiben a kiskorú már ügyfele volt Gyermekjóléti Központunknak, az ellenőrzéseken résztvevő, utcai szociális munkát ellátó kollégánk írásban értesítette az illetékes családgondozót.

A Kábítószer Egyeztető Fórum három munkacsoportból épül fel: prevenciós-, ártalomcsökkentő- és rehabilitációs munkacsoport. Mindhárom munkacsoport ülésein és munkájában aktívan részt vállaltunk.

A gyermekvédelmi kórházi szociális munka során a szociális válsághelyzetben lévő anyának valamint az elhanyagolt és bántalmazott gyermeknek nyújtunk segítséget a veszélyeztető tényezők megelőzésében, megszüntetésében. Központunkban két fő családgondozó, félállásban, családgondozói ügyeleti idejében látja el a kórházi szociális munkára vonatkozó, elsődlegesen koordináló feladatokat. 2011. május és 2011. szeptember között megkötésre kerültek az együttműködési megállapodások a Józsefváros területén lévő gyermekeket ellátó kórházakkal, intézményekkel (Simmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, Simmelweis Egyetem II. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, Simmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinika, Heim Pál Gyermekkórház, Fővárosi Önkormányzat Péterfy Sándor Utcai Kórház- Rendelőintézet és Baleseti Központ).

A kórházi szociális munkát sok esetben az intézményi védőnő látja el, miután finanszírozási okokból kifolyólag nincs lehetősége az intézményeknek arra, hogy külön szakembert alkalmazzanak erre a munkakörre, s e forráshiány miatt a közeljövőben sem várható, hogy önálló státuszként megjelenik a kórházi szociális munka. A kerületünkben lévő Védőnői Szolgálat, illetve gyermek háziorvosok is tájékoztatást kaptak a Gyermekjóléti Központ ezen új szolgáltatásáról. A Gyermekjóléti Központ kórházi szociális munkával foglalkozó munkatársai fogadták a VIII. kerület területén lévő gyermekkórházak, gyermekosztályok, valamint a más kerületben, városban ellátott, de VIII. kerületi lakhellyel rendelkező kiskorúakról érkezett jelzéseket. Ezt követően értesítették a területileg illetékes családgondozót, aki a továbbiakban tartotta a kapcsolatot családdal illetve szükség esetén megtette a megfelelő gyermekvédelmi intézkedéseket. Amennyiben olyan kiskorúról érkezett jelzés, aki nem tartózkodott életvitelszerűen a VIII. kerületben, a területileg illetékes Gyermekjóléti Szolgálatnak/ Központnak került a jelzés továbbküldésre.

A 2011-es évben 1 esetmegbeszélésre is adódott lehetőségünk az Országos Baleseti Intézetben a Gyermek Traumatológiai Osztály főorvosának kezdeményezésére. A megbeszéléseken részt vett a Józsefvárosi Önkormányzat Gyámhivatala, a Gyermekvédelmi Iroda, a VIII. kerületi Rendőrkapitányság, a Péterfy Utcai Kórház és a Heim Pál Kórház szociális munkásai, a TEGYESZ Átmeneti Gyermekotthona és Központunk kórházi szociális munkásai. A tanácskozás fő témája, a hétvégén illetve ünnepnapokon felmerülő gyermekbántalmazással kapcsolatos ügyintézési módok, lehetőségek megbeszélése volt.

Az eltelt időszakban, 3 esetben a SOTE I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, 2 esetben pedig a Baleseti Központ jelzett. A SOTE II. sz. Szülészeti Klinikától, a Szent István Kórházból és a János Kórházból 1-1 jelzés érkezett. A jelzett problémátípusok a

gyermekbántalmazás, elhanyagolás, gondozatlan terhesség illetve az abból született gyermekek voltak.

2011. május 1-től a Gyermekek Átmeneti Otthona a JCSGYK önálló szakmai egységként, a Gyermekjóléti Központtól leválva működik. A krízislakások, mint átmeneti gondozást nyújtó ellátás, a Gyermekek Átmeneti Otthona szakmai egységhez került át.

Miután a családok nagy része továbbra is a jelzőrendszeren keresztül kerül kapcsolatba az intézménnyel, így a gyermekjóléti szolgáltatás, mint lehetséges megoldási út ismertsége még nem elégséges, főleg a kiskorúak körében. Központunkat inkább „félhatóságként” kezelik. Ez nagymértékben megnehezíti az együttműködés kialakulását, mert gyakran kell munkánkat nyíltan vagy burkoltan ellenálló családokkal végezni. Ennek kiküszöbölése érdekében igyekeztünk olyan programokon, fórumokon részt venni, ahol szolgáltatásaink bemutatására kerülhetett sor. A Lakatos Menyhért Józsefvárosi Általános Művelődési Központ meghívására jó hangulatú szülői fórumon, illetve a Kesztyűgyár Magdolna napok programján vettünk részt, ahol a lakosság nagy érdeklődést mutatott Központunk iránt.

A Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ „KÉPET ADUNK, KÉPESSÉGET FEJLESZTÜNK! – Gyermekek, fiatalok és szüleik társadalmi integrációját segítő program Józsefvárosban” című projektje a TÁMOP–5.2.5. A-10/1 kiírás egyik nyertes pályázata lett. Az elnyert támogatás a projekt 2 éves időtartama alatt (2011. 10. 01 – 2013. 09. 30.) különböző új és hatékony szolgáltatás bevezetését teszi lehetővé, melyek Józsefváros szociális szolgáltatási palettáját színesítik.

A pályázat célja a hátrányokkal küzdő iskoláskorú gyermekek, családjaik, valamint a fiatalok integrációs esélyeinek növelése oktatási rendszeren kívüli preventív célú programokkal, amelyek kompenzálják a hátrányaikat, csökkentik a devianciáikat, segítik az iskolai megfelelésüket, és a megfelelő társadalmi minták elsajátítását. Fontos a szülők szerepe is, hiszen a gyerekek a családi mintát akaratlanul is tovább viszik. Ezért a projekt szolgáltatásai között kimondottan szülőknek szóló programok is vannak. Valamennyi résztvevő a Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ javaslata alapján kerül a programba, ahová legalább 60 család és 40-45 iskoláskorú gyermek, valamint 20-25 szülő bevonását tervezzük. Ezen kívül folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk azokkal a szakemberekkel (családgondozó, védőnő, iskola gyermekvédelmi felelőse, iskolaorvos, iskolapszichológus stb.), akik az adott családdal, gyermekkel vagy szülővel foglalkoznak.

A projekt keretében családon belüli kapcsolatokat támogató, illetve a család társadalmi beilleszkedését elősegítő programok (szubintenzív, intenzív családgondozás, szülői készségfejlesztés, önsegítő szülőcsoport), szülői szerepet erősítő, valamint családi konfliktusok megoldását célzó konfliktuskezelő program (családi videotréning), szociális beilleszkedést segítő foglalkozás (iskolai videotréning), a gyermek szocializációját elősegítő csoportos foglalkozás (kamasz-csoport) és az iskolarendszeren kívüli felzárkóztató programok (felzárkóztató magántanulói klub) megvalósítására törekszünk.

Az intenzív családgondozás keretében egy időben 2, a **szubintenzív családgondozás** során 4 család gondozása kezdődött meg az elmúlt év során.

A két tevékenység szakmai tartalma azonos, mindössze intenzitásukban térnek el egymástól. Az intenzív családgondozást krízisben lévő családoknak nyújtjuk, elsősorban ott, ahol felmerül annak a veszélye, hogy a gyereket ki kell emelni a családból, illetve azokban az esetekben, ahol a korábban kiemelt gyermek hazakerülésére esély van a közeljövőben. Ezekben az esetekben a szokásosnál lényegesen időigényesebb segítő munkára van szükség, melyek alapvetően a család otthonában zajlanak, vagy azokon a helyszíneken, ahol a családnak lényeges intézménye van (pl. iskola, munkaügyi hivatal, díjbeszedő kirendeltség, stb.). Az intenzív családgondozást nyújtó szociális munkás a nap 24 órájában elérhető a család számára, a találkozások gyakoribbak és hosszabbak. A beavatkozások rövid ideig, rendszerint maximum hat hónapig tartanak (először három hónapra kötünk szerződést, ami szükség esetén még három hónapra meghosszabbítható). Ugyanilyen szolgáltatást nyújt a

Családsegítő Központ intenzív családmegtartó szolgáltatása is, ahová az elmúlt időszakban 4 családot delegáltunk.

A szubintenzív családgondozást a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ 4 családgondozója végzi alaptervékenységén felül. A szubintenzív családgondozást javasoljuk azokban az esetekben, amikor a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ szokásos családgondozói munkamódja - a magas esetszám miatt - nem tesz lehetővé olyan intenzitású segítségnyújtást, amely a család működésében változást hozna létre. Egy családdal három hónapig dolgoznak, egy év alatt ez tizenhat családot jelent.

A családi video-tréning a családi kommunikáció javítását kívánja elérni úgy, hogy a szakember egy mindennapi helyzetben rövid videofelvételt készít a családról, majd a felvétel elemzése után, egy későbbi időpontban visszajátssza azokat az interakciós elemeket, melyek sikeres kommunikációhoz vezettek. A családi video-tréning pozitív módon mutatja meg a szülő-gyerek interakció részleteit, ezzel javítja a szülők önértékelését, és megváltoztatja a kommunikáció mintáit. A felvételek visszanézése lehetővé teszi, hogy a szülők kívülről lássák magukat, más nézőpontból, a kimerevített képek, a lassítás segítségével a kommunikáció sikeres elemei felnagyíthatóvá, hangsúlyozhatóvá, tudatosíthatóvá válnak. Összesen 15 családot érint a program, 3 családnál indultak el a foglalkozások a Magyar Videotréning Egyesület segítségével.

Az **iskolai video-tréning** folyamata alapvetően megegyezik a családi video-tréningével. A különbség elsősorban abban áll, hogy akkor alkalmazzuk, ha a probléma elsősorban a gyermek és a pedagógus közötti interakcióban rejlik, ami gyakran a gyermek hibájaként fogalmazódik meg (nem figyel oda, nem lehet vele bírni, stb.). Az iskolai videotréning lehetőséget nyújt az átlagtól eltérő igényű és viselkedésű, vagy nehezen kezelhető gyermekekkel való pedagógiai munka eredményességének növelésére, visszatérő konfliktushelyzetek hatékony megoldásában.

A szülői készségfejlesztés lehetőséget ad a szociális készségek fejlesztésére. Különösen fontos ez pszichiátriai betegek esetében, a szülő gyermekének ellátása és nevelése kapcsán.

A pályázat keretén belül két alkalommal szervezünk Káptalanfüreden nyári gyerektábort, egyenként 1 hetes (heti 5 nap) bentlakásos formában 15-15 család számára.

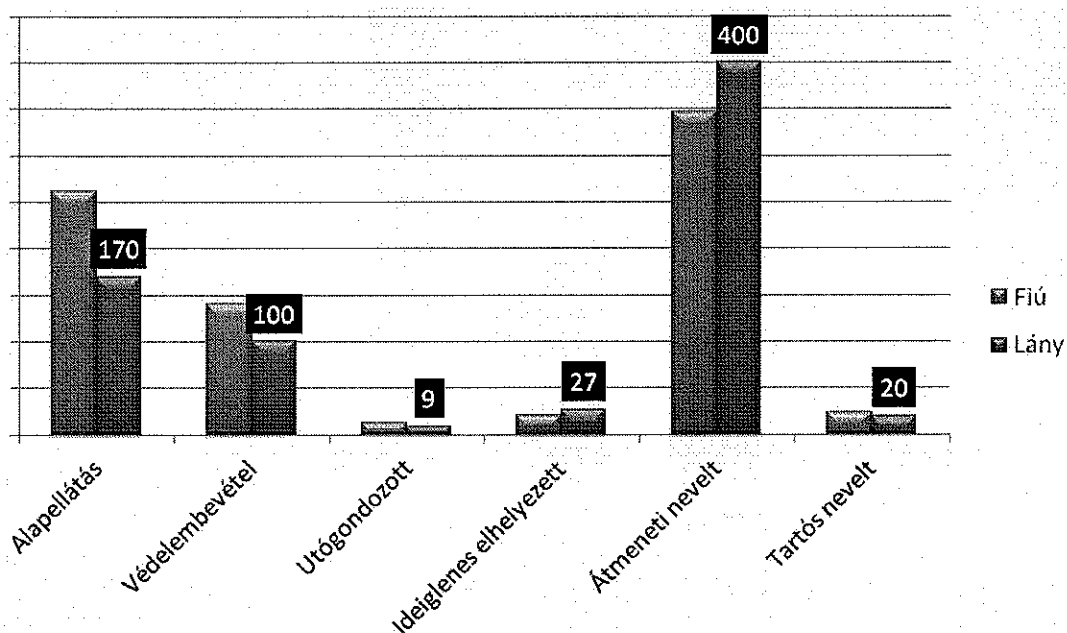
A program első évében a családtámogató szolgálat és a video-tréning keretében foglalkoztatott gyermekek, valamint a Gyermek Átmeneti Otthonában gondozott fiatalok számára kamasz-csoportot szervezünk, amely szakemberek által irányított fiatalok önszorgató csoportja. A program második évében a szülői készségfejlesztésben részt vevő szülők számára szervezünk önszorgató szülőcsoportot, amely a korábbi foglalkozásokon megtanult és begyakorolt viselkedési minták elmélyítését szolgálja.

A program során oktató film készül egyrészt egy 5-6x20-25 perces „sorozat”, másrészt egy összegző film, mely a program egészének tanulságait vonja le, ismeretterjesztő-oktató céllal.

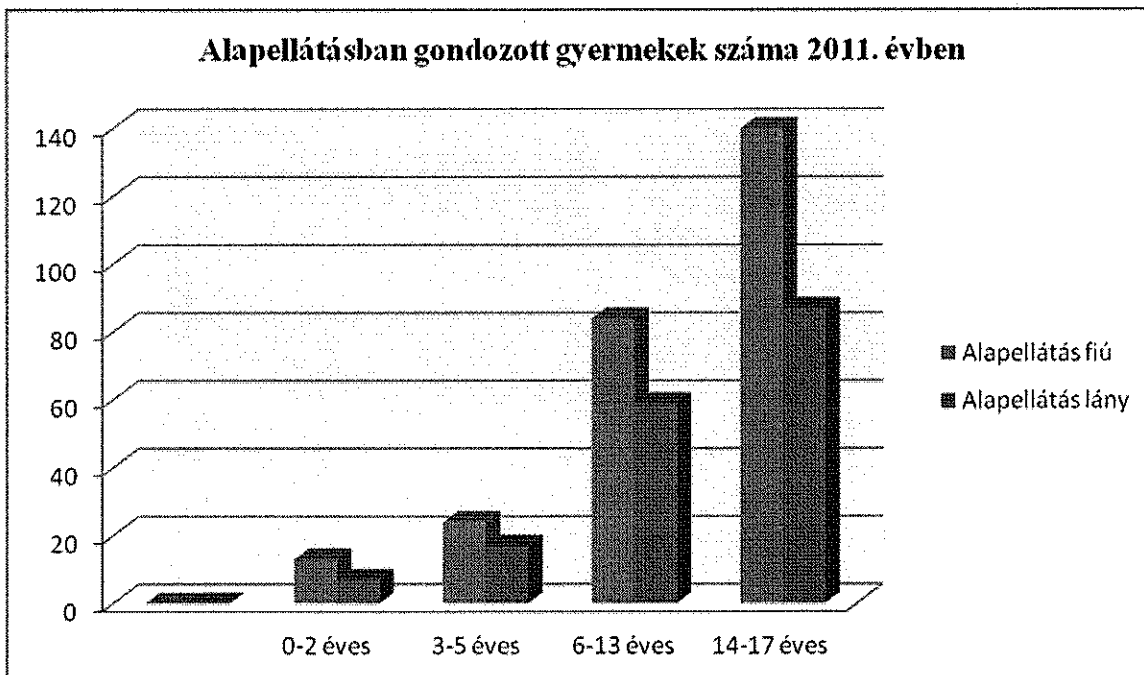
Együttműködő partnereink a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék Biztos Kezdet Program (sokgyerekes nagycsaládok, gyermekek és szülők) és a Szigony Alapítvány a Közösségi Pszichiátriáért (pszichiátriai beteg szülők gyermekei) intézmények.

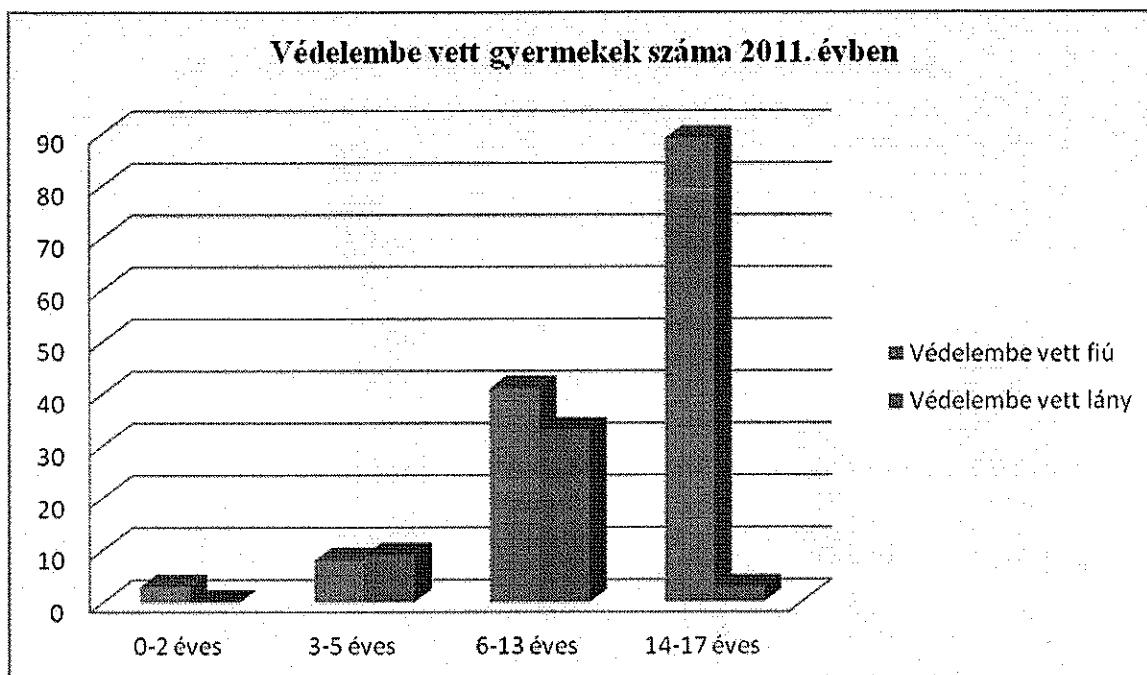
Központunk az elmúlt év során új helyiséggel gazdagodott, s ezzel egy időben tárgyi feltételeink is javultak új telefonvonalak kiépítésével, számítógépes rendszerünk fejlesztésével. Bővült a családgondozók létszáma és két szociális asszisztens is segíti a munkánkat.

A Gyermekjóléti Központ gondozási tevékenysége 2011-ben

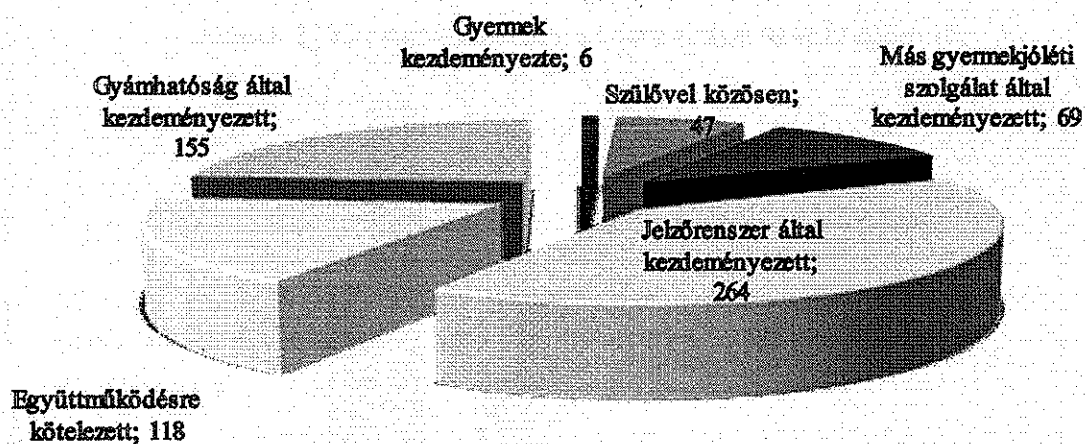

Alapellátásban gondozott gyermekek száma 2011. évben

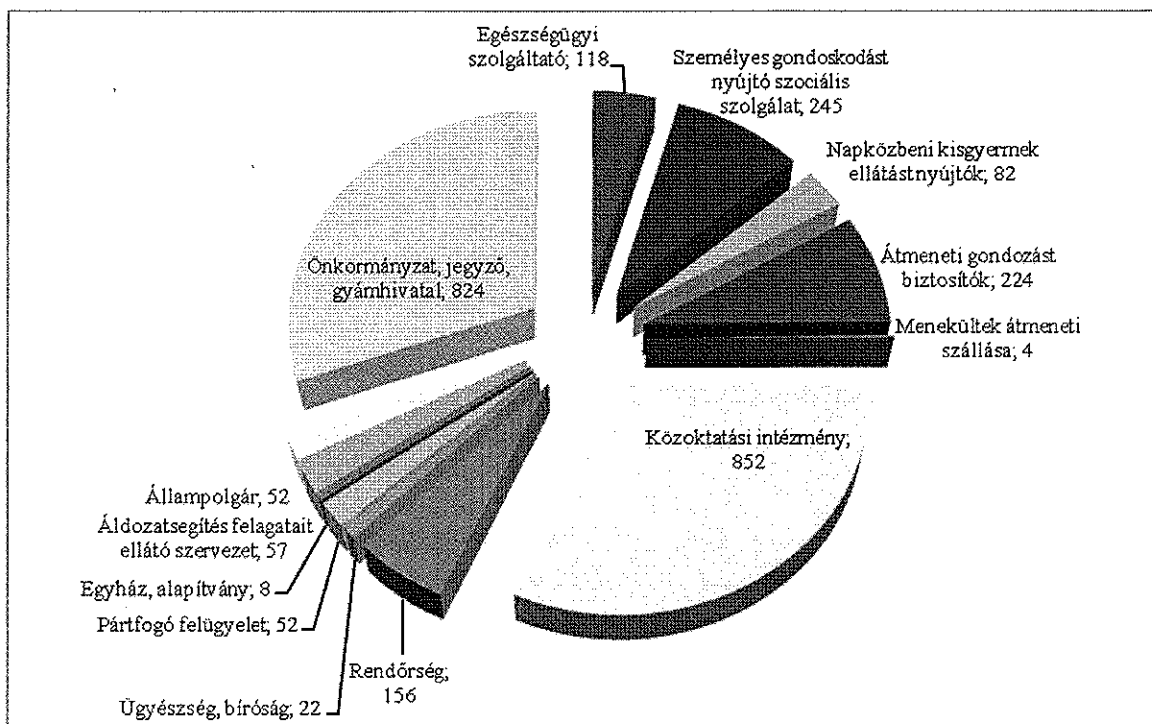

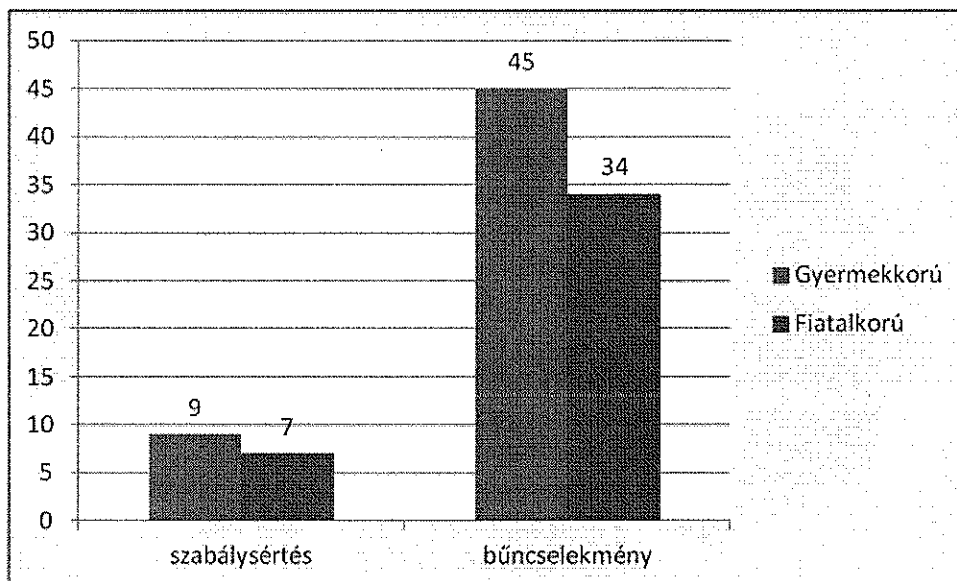
Gondozási esetek száma a kapcsolatfelvétel módja szerint

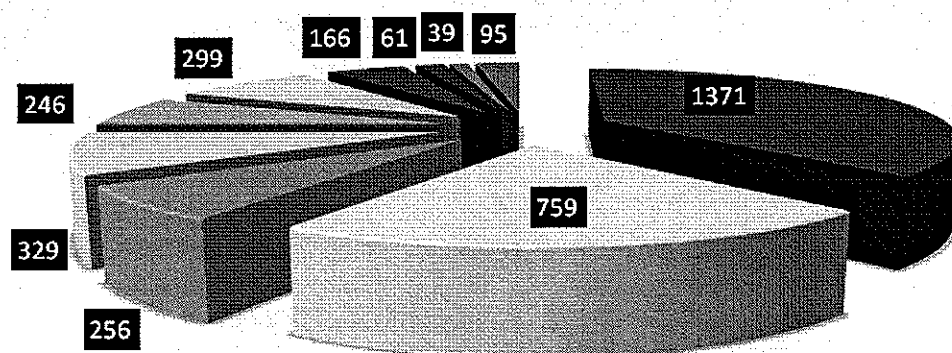
A jelzőrendszer által küldött jelzések száma 2011. évben

2011. évben szabálysértést vagy bűncselekményt elkövetett gyermekek száma

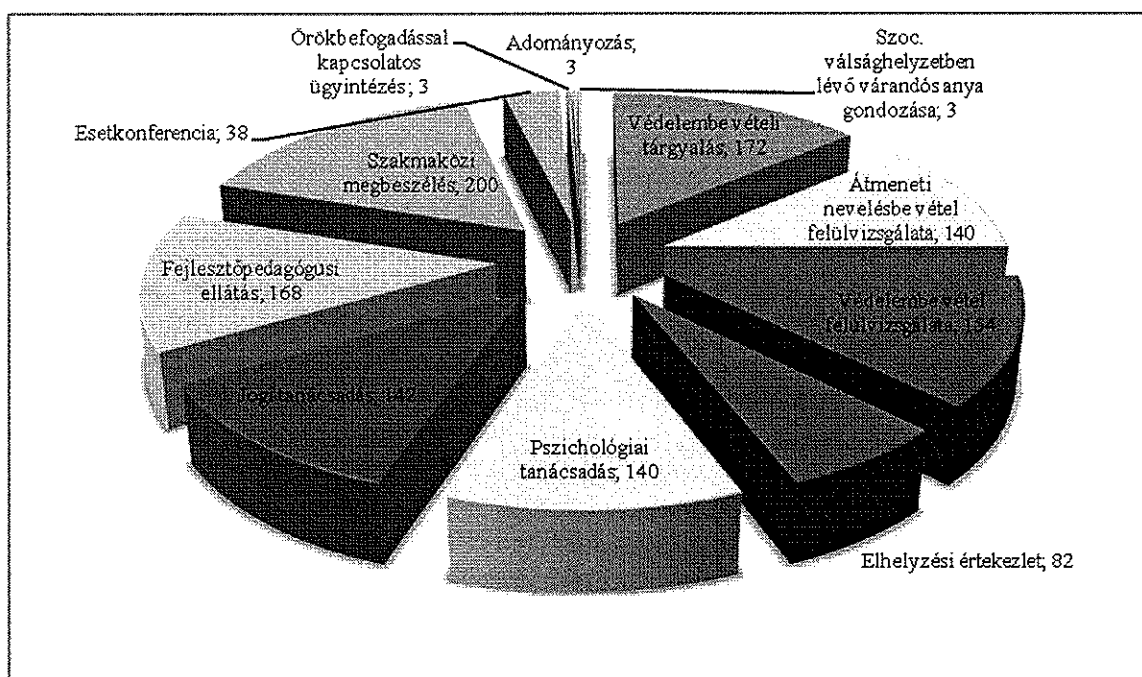

Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint

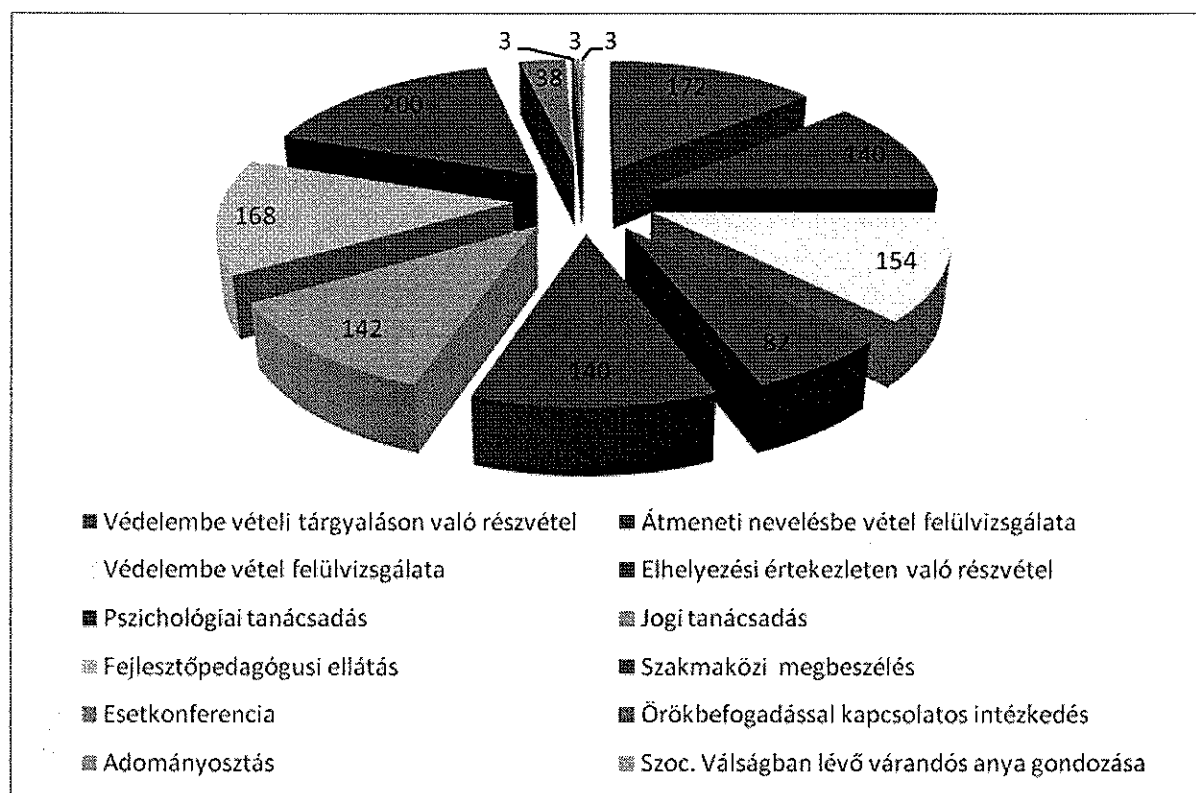

■ Anyagi	■ Gyermekevelési
■ Beilleszkedési nehézség	■ Magatartászavar, teljesítményzavar
■ Családi konfliktus	■ Szülők vagy család életvitele
■ Szülői elhanyagolás	■ Családon belüli bántalmazás
■ Fogyatékoság, retardáció	■ Szenvedély betegségek

A Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységének száma I.

A Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységének száma II.

3.1.1. Gyermek Átmeneti Otthona

A gyermekek átmeneti otthona egy a Budapest VIII. kerület által nyújtott szolgáltatás, mely az ideiglenes jelleggel, nehéz helyzetbe került családok gyermekeinek átmeneti gondozását vállalja fel - melynek során az intézménye került gyermekek részére teljes körű ellátást biztosít.

A teljes körű ellátás részeként a jogszabályban foglaltaknak megfelelően a gondozott gyermekek számára biztosítjuk: naponta az életkoruknak megfelelő, legalább ötszöri - legalább egy alkalommal meleg- az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést, szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházatot, a mindennapos tisztálkodáshoz szükséges dolgokat, a tanuláshoz szükséges tankönyveket, tanszereket és egyéb iskolai felszereléseket, esetenként az intézményi térítési díjfizetésében segítjük a szülőket.

A gondozott gyermekek részére biztosítjuk a közlekedéshez szükséges bérletet, a telefonálás lehetőségét a szülői kapcsolattartáshoz, a gyermekeket a jogszabályban foglalt mértékben havonta zsebpénzzel ellátjuk, továbbá anyagi lehetőségeinkhez mérten igyekszünk a kulturálódáshoz, játékhöz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges körülményeket, megteremteni.

A 2011. esztendőben is a gyermekvédelmi szakmai szempontok figyelembe vételével végeztük a munkánkat. Főként a klasszikus szociális munka eszközeivel segítettünk bajbajutott gyermekes családokon, de pedagógiai, pszichológiai támogatást is biztosítottunk. Utóbbit januártól májusig, majd 2011 szeptemberétől ismét a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ új főállású pszichológusa aktív és lelkiismeretes közreműködésével.

Pszichológusi, fejlesztőpedagógiai tevékenység, belső kuckófoglalkozások

Pszichológusunk a bekerülő gyerekekkel igyekszik minél korábban felvenni a kapcsolatot, találkozni szüleikkel, tájékozódni az ügyben, rendszeresen konzultál a családgondozóval, a szakmai vezetővel, tartja a kapcsolatot az otthon dolgozóival, nevelőjével és gyerekefelügyelőivel. Jelenleg két napon tartózkodik az otthonban, hétfőn és csütörtökön délután.

Egy alkalommal legalább minden gyermekkel felveszi a kapcsolatot amikor egy rövid exploráció történik, majd különböző tesztek (főleg rajzok, valamint CAT teszt) felvétele. Több gyerekkel rendszeresebben is tartja a kapcsolatot, egyéni megsegítés formájában.

Mivel a gyermekotthonban tartózkodása alatt a legtöbb gyermek oktatási intézményben tartózkodik, így aránylag kevés gyermekkel tud foglalkozni. Emiatt több alkalommal jön be más napokon, hogy találkozhasson az otthonban lakókkal.

Pszichológusunk szerint a legfőbb problémák a nehezített élethelyzetből és annak elfogadásából adódnak. Ez esetekben főként a gyerekek megküzdő képességét kellett növelni, az események feldolgozása mellett. Gyakoriak a serdülőkori életszakaszproblémák is, valamint a különböző magatartás, viselkedésszindrómák. Több gyermeknél alacsony érzelmi intelligenciát tapasztalt, valamint a szociális készségek alacsony szintjét.

Néhány esetben krízisintervencióra is sor került, mikor váratlanul olyannyira halmozódtak egy gyermek életében a nehézségek, hogy szomatikus problémái, pszichés tünetei felerősödtek.

A belső kuckó foglalkozást fejlesztőpedagógusunkkal együtt vezeti a pszichológus. Minden hét szerdán konzultálnak, és megtervezik az adott foglalkozás tematikáját. A központi téma általában a kommunikáció és kooperációfejlesztés, agressziócsökkentés, konfliktuskezelés, mind amellet, hogy a gyerekeknek lehetőségük nyílik jobban megismerni egymást, javulnak társas kompetenciáik, figyelmi funkciójuk, és önismeretük gazdagodik a különböző feladatok révén.

Ami nehézséget okoz a foglalkozások során, hogy a csoportok összetétele mind életkor, mind nem szerint igen heterogén, és a csoport résztvevői között nagy a fluktuáció. Így majdnem minden alkalommal új résztvevőt köszönhetnek, akit be kellett integrálni a csoportba, és újra szerződést kötni, átbeszélni a csoportszabályokat, működésmódot. Így igen nehéz egy tematikát, dinamikát követniük.

Emiatt az utóbbi időben egyre rugalmasabban többféle játékötletet hoztak, és mindig az adott helyzethez, résztvevőkhöz igazították a feladatokat. A foglalkozásokba –mint különlegességet- igyeksenek mindenféle dramatikus, művészetterápiás elemet is belevinni.

Mivel a bekerülést kiváltó okok egyéniek és sajátosak a kiskorúak bekerülése után ennek megfelelően igyekszünk személyre szabottan egyénenként foglalkozni a gyermekekkel és családjukkal. Elsődleges célunk a gondozás során a gyermekek biztonságos és megnyugtató elhelyezése, valamint a jogszabályban meghatározott teljes körű ellátás biztosítása – majd a gyermekek szüleikhez történő hazagondozása.

Legfőbb eszközeink: az egyéni beszélgetések, a családlátogatások, a szülőkkel való személyes konzultációk - intézményünk pszichológusa heti két alkalommal tartózkodik az otthonban,

illetve a Családsegítő Központnak köszönhetően adott a lehetőség a családterápiát vállalóknak arra, hogy képzett szakemberek segítségével próbálják meg problémáikat felismerni azokkal megküzdni.

Az otthonba bekerült gyermekek nagy részét a Gyermekjóléti Központ kezdeményezésére vettük, fel de önállóan is kereste már fel szülő a gyermekotthont hogy a segítségünket kérje.

Nagy hangsúlyt helyeztünk arra, hogy a gyerekek bekerülésének okai mellett a látens illetve utóbb felmerült problémákra is megfelelő választ próbáljunk adni. 2011. év első felében nagyobb arányban kerültek hozzánk magatartás problémával küzdő gyermekek, mint korábban.

2011. január 01-től, december 31-ig 22 új gyerek került be hozzánk és összesen 32 gyermek és családja kapott ellátást ebben az időszakban.

Tárgyév folyamán 20 fő került ki a gondozásunkból, ebből 1 esetben ideiglenes hatályú elhelyezéssel szakellátásba került egy kislány valamint 19 gyermek családjába került vissza (ebből 2 esetben más családtag lett a gyám), további 12 gyermek 2011. december 31-én is nálunk részesül ellátásban.

Ellátási napok, százalékos kihasználtság a 2011. év során:

Hónapok	Gondozási napok	Gondozási napok/átlag
Január	261	8,4194
Február	226	8,0714
Március	266	8,5806
Április	296	9,8667
Május	297	9,871
Június	303	10,1
Július	248	8
Augusztus	341	11
Szeptember	322	11,3
Október	234	7,5484
November	246	8,2
December	329	10,613
Összesen:	3369	111,5705

Gondozási napok átlaga 2011. január-december 31-ig: 9,297541667

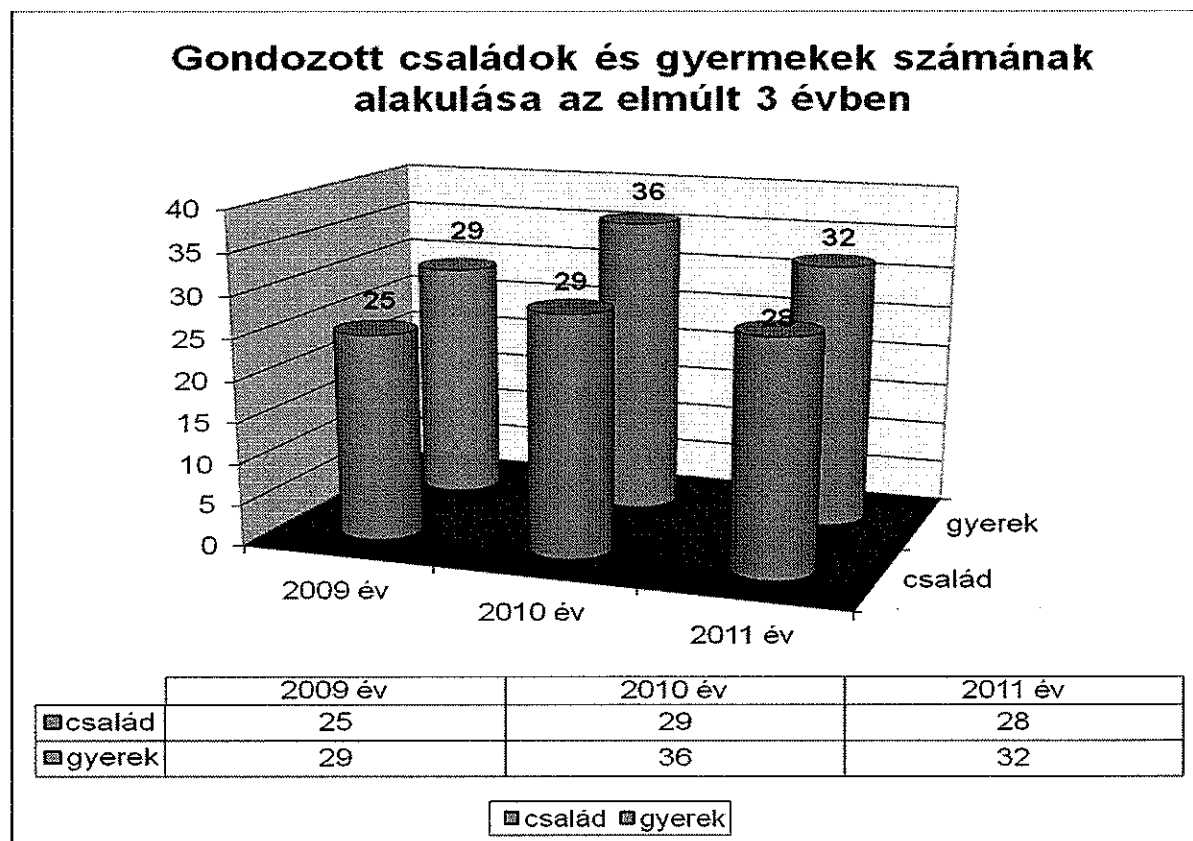
A 2011. évben a gondozási napok száma összesen 3369 volt, ami egy napra vetítve 9,3 fő átlagléttszámot jelent.

Ellátott gyermekek 2011. évben:

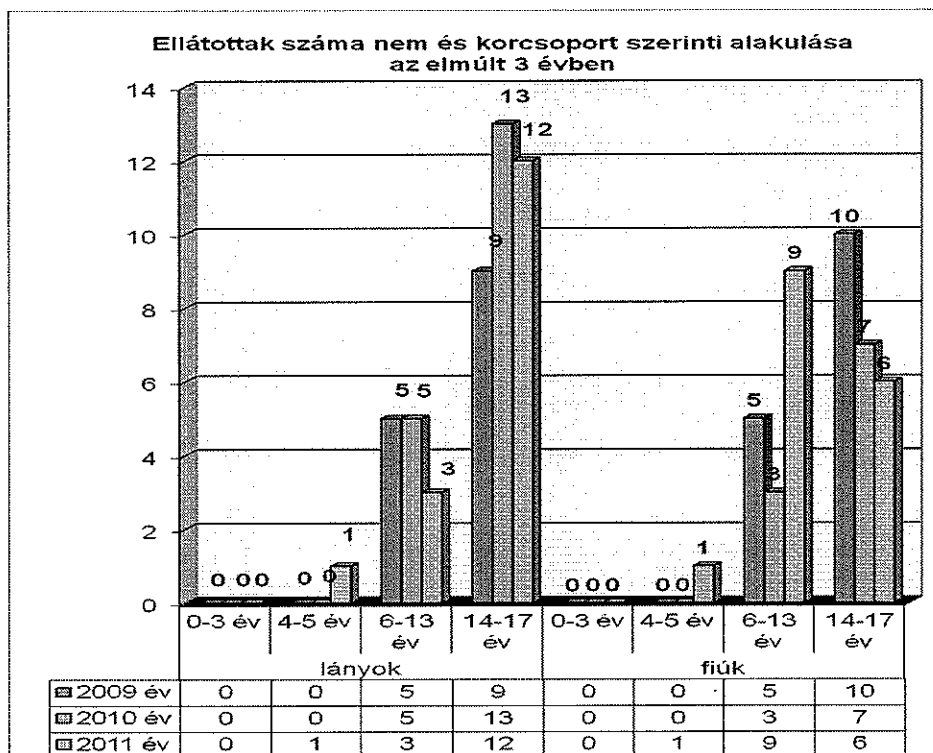
Ügy típusa	Gyermek neve	nemek szerinti megosz.	Életkora	Felvétel dátuma	Távozás dátuma, helye	Gondozásban eltöltött napok száma 2011. évben	Bekerülés oka
A	RG	F	14	2009.11.09.	2011.01.15. haza	15	gyám-gyermek kapcsolata
A	B K	L	15	2010.06.29.	2011.02.07. haza	38	szülő-gyermek kapcsolata
A	K R	F	16	2010.08.24.	2011.09.30.	273	iskolakerülés
A	L K	F	13	2010.09.10.	2011.06.30. haza	181	édesanya eü. problémája
A	K Sz	L	17	2010.10.15.	2011.02.01. édesapához	110	iskolakerülés
A	L Zs	L	14	2010.10.19.	2011.01.24. haza	118	iskolakerülés
VV	K T	F	17	2010.10.20.	2011.11.18.	322	szülő-gyermek kapcsolat
A	M C K	L	17	2010.11.24.	2011.09.30.haza	273	szülő-gyermek kapcsolat
A	E V	L	6	2011.01.13.	2011.02.28. haza	47	lakhatás
A	S R	F	14	2011.01.20.		345	édesanya kórházban
A	M Zs	F	10	2011.01.27.	2011.11.10.	287	bántalmazás
A	F O	F	12	2011.02.16.	2011.09.30. haza	227	magatartásprobléma
VV	L É	L	14	2011.02.24.	2011.03.08.	13	iskolakerülés
Tegyesz							
VV	L Á	L	17	2011.02.24.	2011.11.28.	278	iskolakerülés
A	R A	L	16	2011.03.22.	2011.05.06. haza	46	iskolakerülés
A	M N	F	14	2011.04.05.	2011.09.22.	171	iskolakerülés
A	Sz L	F	13	2011.05.11.		155	iskolakerülés
A	V V	L	16	2011.06.08.	2011 06.10.	3	szülő-gyermek kapcsolat
A	B Z	F	17	2011.08.10.		134	lakhatás
A	K G	F	11	2011.08.17.	2011.11.09. haza	56	nem megoldott felügyelet
A	T V	L	11	2011.09.06.	2011.09.07. haza	2	lakhatás
A	B N	L	15	2011.09.16.	2011.11.14. haza	60	szülő gyermek kapcsolat

A	NE	L	17	2011.10.27	65	szülő gyermek kapcsolat
A	NR	F	10	2011.11.11.	51	lakhatás
A	NV	L	9	2011.11.11.	51	lakhatás
A	NG	F	8	2011.11.11.	51	lakhatás
A	BJ	F	12	2011.11.22.	40	magatartásprobléma
A	SR	F	11	2011.11.23.	39	abúzus
A	NT	L	15	2011.12.01.	31	szülő kórházban
A	MA	L	15	2011.12.04.	28	szülő gyermek kapcsolat
A	MK	F	5	2011.12.21.	11	lakhatás
A	FN	L	4	2011.12.21.	11	lakhatás

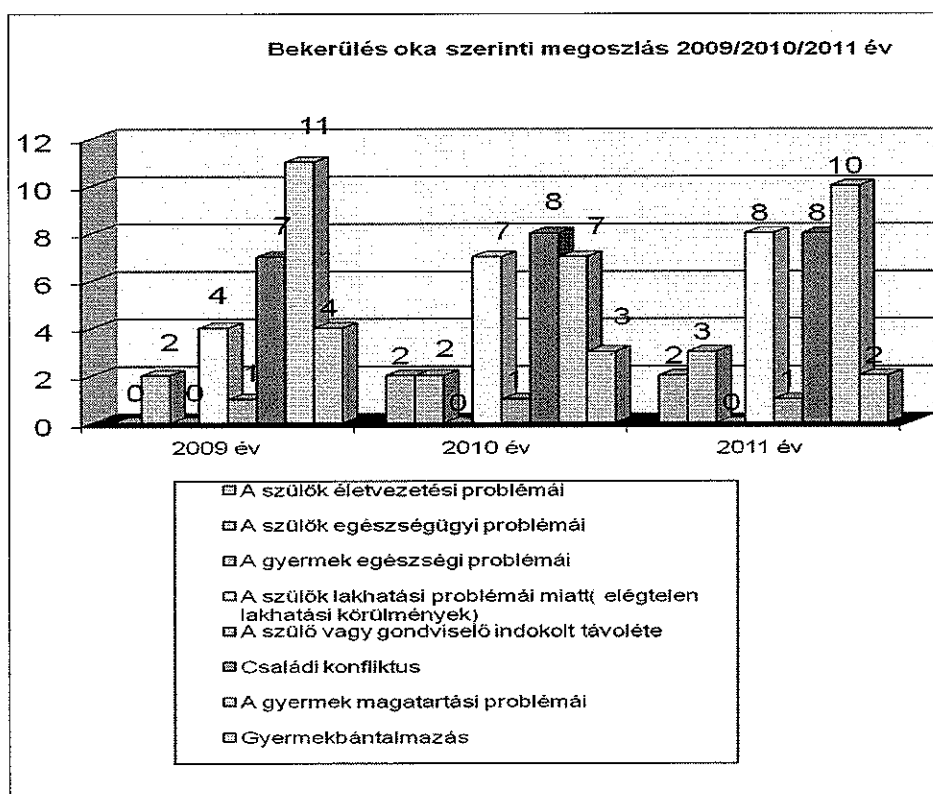
A 2011-ben gondozásba vett családok és gyermekek számának alakulása az elmúlt három esztendőben:

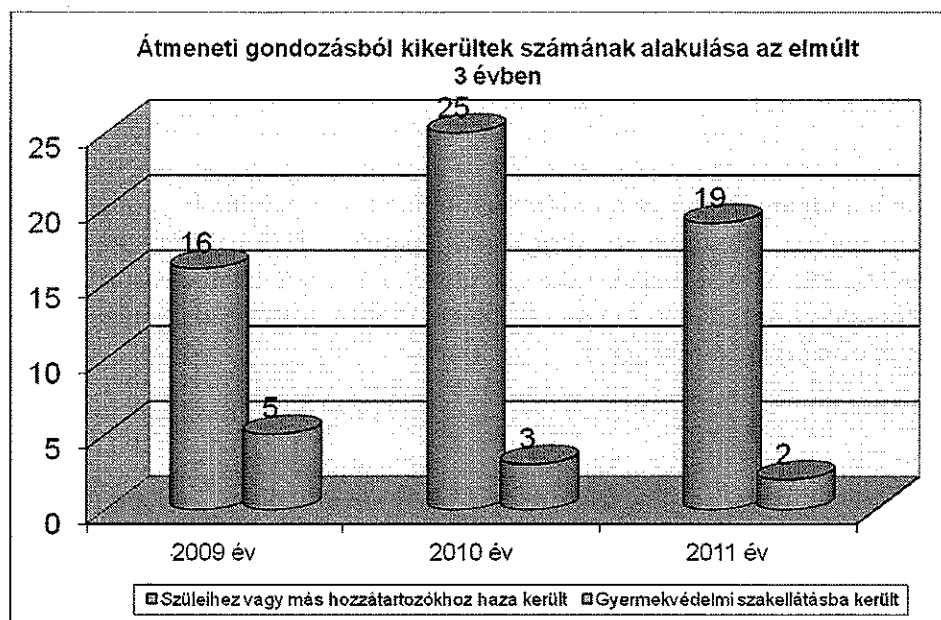
A nemek megoszlása a 2011. évben teljesen egyformán alakult 16 lány és 16 fiú állt a gondozásunk alatt. Az elmúlt három esztendő gondozottainak életkor és nemek szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja:

A gondozásba vétel okait az elmúlt három év statisztikai adataival az alábbi táblázat szemlélteti:

A családgondozás során továbbra is fő feladatunk a gyerekek családba való visszagondozása. Ennek érdekében folyamatosan biztosítottuk a gyerekek és szüleik kapcsolattartását, igyekeztünk a családtagokkal partneri viszonyt kialakítani és a szülői kompetenciákat erősíteni, de ha nem láttunk esélyt, hogy a szülőket alkalmassá tegyük feladataik ellátására szakellátást javasoltunk; 3 esetben, ebből 2 esetben átmeneti nevelésbe vételre került sor, egy esetben pedig megszüntették a hatósági eljárást. A Gyermek Átmeneti Otthonából szakellátásba került gyerekek száma az elmúlt három évben csökkenő tendenciát mutat – ami sikerként könyvelhető el, a munkánk célját figyelembe véve.

Táborok, szabadidős programok

Szerdai -majd szeptembertől csütörtöki napokon- nevelőnk illetve pszichológusunk és fejlesztőpedagógusunk koordinálása mellett a „kuckó foglalkozások” keretében külső és belső programok biztosításával próbáltuk hozzájárulni a gyermekek személyiségfejlődéséhez. Külső meghívott vendégként az első félévben a rendőrség kiválóan felkészült munkatársa is meglátogatott minket és nagy érdeklődés közepette ismertette a fiatalokra leselkedő veszélyeket és a törvénsértések következményeit.

Júniusban két kollégánk 6 (5éjszaka) napos táboroztatást szervezett a gondozott gyermekeknek. Az előző évek gyakorlatával ellentétben most csak a gyermekeknek, mivel kevesebb forrás állt rendelkezésre, mint a tavalyi esztendőben. A szülők döntő többsége nem tudta vállalni a teljes költséget, ezért most őket nem állt módunkban táboroztatni.

2011. június 27-től négy héten keresztül vettünk részt a Gyermekjóléti Központ telephelyén szervezett napközis nyári szüneti tábor lebonyolításában, ahol több mint félszáz gyermek hasznos szabadidő eltöltésében segédkeztünk.

Társintézményekkel való kapcsolattartás

A Gyermekjóléti Központtal az együttműködésünk jó, napi kapcsolatban állunk. Részt veszünk közös szakmai megbeszéléseken, esetmegbeszéléseken – és havonta egy alkalommal a családgondozó és a szakmai vezető a Gyermekjóléti Központ értekezletén is részt vesz annak érdekében, hogy a családokról naprakész információkkal rendelkezessünk, azokat kicseréljük illetve, hogy a mihamarabbi hazagondozáshoz szükséges közös munka összehangolt módon működjön.

Az átmeneti otthonról elsősorban a Gyermekjóléti Központon keresztül kapnak információkat a kerület lakói, a jövőben azonban be kívánom vonni a jelzőrendszer tagjait is annak érdekében, hogy a kerületi átmeneti gondozás közismertebbé és elfogadottabbá váljon Józsefvárosban.

Az átmeneti gondozásba bekerült kiskorúak érintett oktatási- és közintézményeivel (pl.: iskolák, Nevelési Tanácsadó), háziorvosával, minden esetben felvettük a kapcsolatot, írásban és szóban is értesítettük őket a bekerülésről, továbbá rendszeresen konzultáltunk a gyermekeket érintő kérdésekben.

Az érintett közintézmények általában segítőkészek voltak, fokozottabban odafigyeltek a gyermekekre, a történetekről azonnal értesítettek minket, időnként azonban előfordultak kommunikációs problémák.

Az átmeneti gondozás alatt sok veszélyeztető tényezőt sikerült felszámolni a társintézmények segítségével, de két gyermek esetében elkerülhetetlen volt a szakellátásba kerülés. A jelenleg gondozásunk alatt lévő gyerekek közül is, legalább még egy esetben indokolt lehet az állami gondoskodás, mert nincs alkalmas családtag a megfelelő gondozásra, nevelésre – habár a Gyámhivatal az erre irányuló eljárást megszüntette

Általánosságban elmondható, hogy az oktatási intézmények többnyire pozitív visszajelzést adtak arra vonatkozóan, hogy az otthonban elhelyezett gyermekek viselkedése, tanulási képessége, higiénés állapota, iskolába időben történő megérkezése stb. milyen irányba változott a bekerülést követően.

Az otthon személyi- tárgyi feltételei, munkatársak, infrastruktúra, egyéb

A gyermekek átmeneti otthona megszakítás nélküli munkarendben - azaz a nap 24 órájában működik, a szakmai stáb az alábbiakban felsorolt megosztásban látja el a jogszabályban megfogalmazott feladatait:

- 1 fő szakmai vezető/családgondozó
- 1 fő családgondozó/gyermekfelügyelő
- 1 fő nevelő
- 1 fő pszichológus szeptembertől részmunkaidőben
- 1 fő fejlesztőpedagógus szeptembertől részmunkaidőben
- 3 fő gyermekfelügyelő főállású, ebből 1 fő nyugdíjas
- 4 fő gyermekfelügyelő mellékállásban
- 2 fő takarító, konyhai dolgozó, ebből 1 fő félállású dolgozó /2011. december 1-től már csak 1 fő főállásban

A dolgozók szakképzettsége a törvényben előírtaknak megfelelő.

2011 nyarán tisztasági festésre került sor Gyermek Átmeneti Otthonában.

2011. szeptemberében egy telefonon jelentkező kerületi lakostól adományba kaptunk néhány doboz könyvet, ruházatot és játékokat, melyeket azóta használatba vettünk.

2011. december 06-án a Gyermekotthonban is járt a Mikulás – a gyermekek nagy örömmel bontogatták csomagjaikat, melyeket az ablakaikban találtak meg reggel.

A Volvo Galéria és Szerviz 2011. december 15-én megrendezett -éves rendezvényén vett részt a Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ, melyek kedvezményezettje idén a Gyermek Átmeneti Otthona volt.

Rengeteg gyönyörű játékot, könyvet és egyéb ajándékot kaptunk, melynek jó részét a Gyermekotthonban december 20-án megrendezett Karácsonyi ünnep keretén belül osztottunk szét a gondozottak és családjuk nagy örömére.

3.1.2. Krízislakások

A 2011. évben a 4 db krízislakásban 6 család lakott. Közülük 1 családnak a szállásszerződése 2012. évre is áthúzódik. 2 esetben kellett szerződést bontanunk, mindkét esetben a bent lakók az előtakarékosági számlájukról levettek összeget, elköltötték azt, valamint mindkét esetben folyamatos volt a lakossági bejelentés: a bent lakók magatartásával problémák voltak. 2 család albérletbe költözött, 1 esetben anyaotthoni férőhelyet találtunk számukra.

Mindegyik krízis lakásnál megtörtént az elektromos vezetékek érintésvédelmi felülvizsgálata, valamint az új lakók érkezése előtt a tisztasági festés, a bútorzatok javítása.

A krízislakásokat illetően a bentlakás maximális ideje 1 év, annak érdekében, hogy több ügyfélnek is legyen esélye bekerülni belátható időn belül, a szerződések tartalmát jogász segítségével újrafogalmaztuk. Az előtakarékoság szigorúbb betartatását és ellenőrzését, továbbá a lakások komfortosítását és esetlegesen az elhasználódott bútorok cseréjét jövőbeni célként tűztük ki célul.

3.1.3. Készenléti Szolgálat

A 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet 7/D §-ban foglaltaknak megfelelően -2011. július 01-től a Központ Gyermek Átmeneti Otthona telephelyén- megindult a telefonos készenléti Szolgálat, mely a 06-30-493-1925-ös telefonszámon várja a Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túli időpontokban bajba jutott kerületi lakosok hívását.

A III. negyedév lezártáig nem érkezett hívás a készenléti szolgálathoz, melynek az oka az, hogy a telefonszám kevésbé ismert a lakosság körében, tekintve, hogy széleskörű publicitást nem kapott.

A Józsefvárosi Újságban Központunkról megjelenő írás hatására ez a tendencia némileg változott. Az utolsó negyedévben összesen hét hívás érkezett a készenléti szolgálathoz, melyek közül egy hívás sem esett azon „kategóriába” amire ezt a szolgáltatást a jogszabály létrehozta. Az esetek többségében –szám szerint négy alkalommal általános információkra voltak kíváncsiak a telefonálók vagy éppen családgondozó kollégát kerestek a Gyermekjóléti központtól. Több alkalommal téves hívásunk is volt, illetve gyakran napközben a Gyermekjóléti központ nyitvatartási idején belül is érkezett hívás a készenléti szolgálat vonalára.

3.2. Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék

2011. év szakmai beszámoló

Intézményünk öt telephelyen 2011. 05.31 – ig 300 férőhelyen, 2011. 06. 01-től 360férőhelyen biztosítja a 0 – 3 éves kisgyermekek napközbeni ellátását.

Családsegítő szolgáltatásként az intézmény keretein belül házi gyermekgondozás- és időszakos gyermekfelügyeletet, hétvégi játszóházat, játék- és eszközkölcsházát Biztos Kezdet Gyerekházat működtet. / 1997.XXXI. tv. 42.§ (1) A szakmai létszám megfelel a 15/1998 NM rendeletben előírtaknak, az álláshelyek száma 133.

Szakmai létszám: 83 fő, a vagyomműködtetői álláshelyek száma 50 fő.

munkakör	Bölcsődei vezetés	B/103 6x10 ellátott	B/117 6x10 ellátott	H.21 6x10 ellátott	Nt3 8x10 ellátott	Sz1 4x10 ellátott	Kerepesi konyha	összesen
Magasabb vezető	1							1
m. vez.helyettes	1							1
szaktanácsadó	1							1
Bölcsőde vezető		1	1	1	1	1		5
gondozó	3 ¹	14	14	14	18	10 ²		73
gyógypedagógus ³	1							1
élelmezésvezető		1	1	1	1		1	5
Szolgáltatás koordinátor ⁴	1							1
Bér-munkaügyi előadó	1							1
Adminisztrátor	1							1
Kézbesítő/takarító	1							1
szakács		2	2	2	2		2	10
Konyhai kisegítő					1 ⁵	1 ⁶	2	4
mosoda		1	1	1	1			4
Takarító		4	4	4	6	3		21
Gépkocsi vezető	1							1
Fűtő, karbantartó				1	1			2
összesen	12	23	23	24	31	15	5	133

Intézményeink, korszerű épületekben, esztétikus környezetben, nagyon jó tárgyi – és személyi feltételekkel biztosítják a kisgyermekellátását..

2011. évi működési adatok:

Nyitvatartási napok száma 229 nap

Felvett gyermekek száma

75788/ átlag 346 /

Ténylegesen gondozott gyermekek száma:

61948 / átlag 270,5 /

Gyermejköltségi Szolgálat, védőnő kezdeményezésére felvett

24 fő

Gyámhatósági elrendelés / védelembe vétel /

1 fő

Az étkezés törvényi 50% támogatott: átlag 19 fő /hó

Az étkezés törvényi 100% támogatott: átlag : 86 fő /hó

A 2011. szeptember 01-től bevezetésre került térítési díj, jelentősen növelte a kimaradásokat, a férőhelyet nem kérő, vagy a felvételt átütemező családok számát.

	Gondozási napok száma	Jelenlévők száma	Napi gondozott	50% alanyi ⁷	100 % alanyi ⁸
2011.01.01-08.31	148	44359	299	22	78
2011.09.01-12.31.	81	17589	217	15	93

¹ Házi gyermek felügyelet

² Az épület sajátossága miatt, a gyermekcsoportok nem egybe nyílnak hiányzás esetén a helyettesítés nem megoldható

³ 5 intézményt lát el

⁴ Játsszoház, baba- mama klub, eszközkölcsonzó, Biztos kezdet klub, időszakos gyermek felügyelet stb

⁵ 80 férőhely

⁶ Tálaló konyha

⁷ 3 gyermeket, vagy tartósan beteg, vagy fogyatékkal élő kiskorút nevelők

⁸ Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők / 1 főre jutó jövedelem 28500,-Ft /

A táblázatból jól látható, hogy jelentősen csökkent a napi jelenlétek száma, éves átlag 258 fő/nap. A 2012.09.01-12.31.közötti időszakban naponta 82 gyermekkel járt be kevesebb, amit csak részben indokol a beszkottatás időszaka. A 2010- évben az éves átlag 282 fő/nap. 2010. a szeptember és december közötti időszakban napi 237 gyerek vette igénybe szolgáltatásainkat. **Az önkormányzat által biztosított étkezési díj támogatását, a nagyon alacsonyan megállapított jövedelemhatár miatt senki nem tudta igénybe venni!**

2011. júniusban kiértésítettek száma:	197
<u>Előjegyzésben maradt:</u>	<u>78</u>

Nem vette igénybe a férőhelyet:	41
2011. szeptember kiértésítettek száma.	41
Nem vette igénybe a férőhelyet:	11
2011.09. hó a bölcsődékből kimaradt:	19
2011. októberben kiértésítettek száma:	31
A felvétel időpontját módosította	2
Nem vette igénybe a férőhelyet:	12
2011.10.15-11.30. között a bölcsődékből kimaradt	13
2011.12.01. kiértésítettek száma:	27
Nem vette igénybe a férőhelyet:	9
2011.12. hóban a bölcsődékből kimaradt:	7

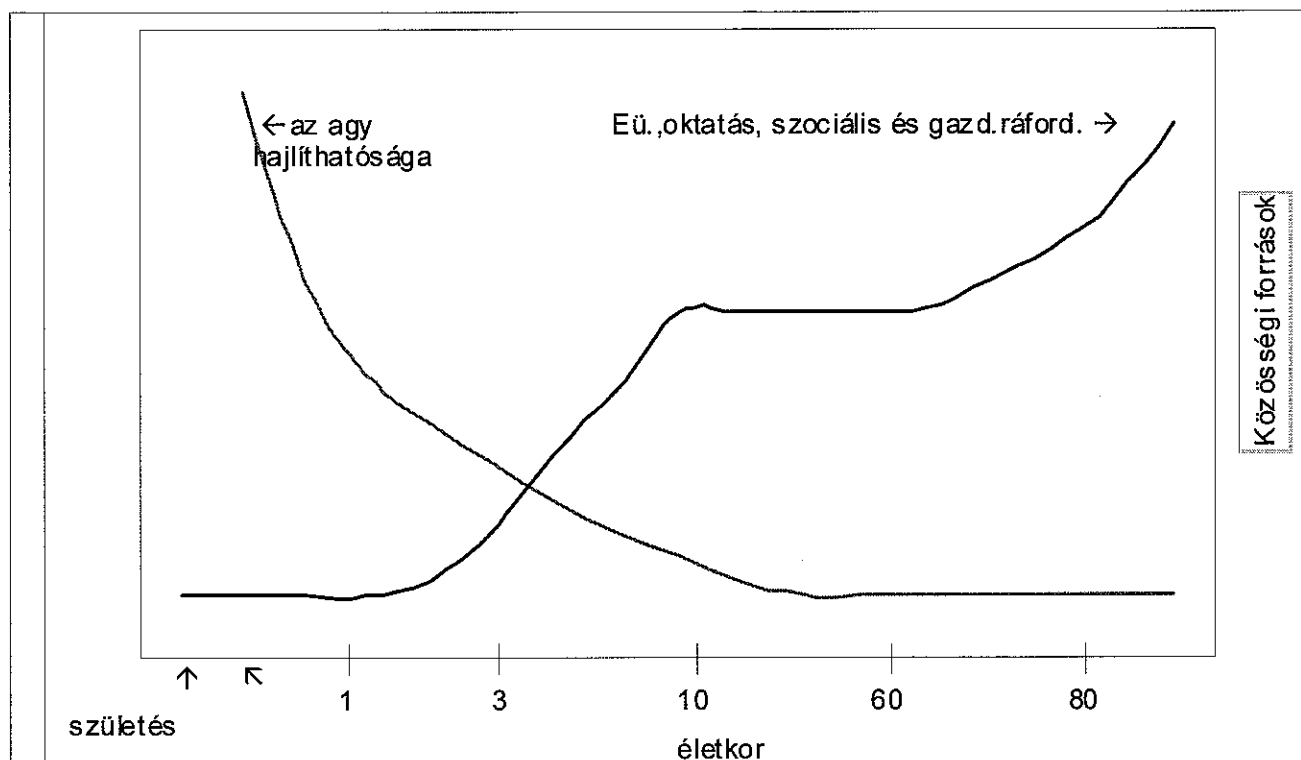
Előjegyzettek száma 2011. december 31.	101
--	-----

Valószínűleg az étkezési térítési díj bevezetése miatt soha nem tapasztalt mozgás volt a felvettek és a felvételt kérők körében. Az egy illetve a két gyermeket nevelők, mondták vissza nagyrészt a férőhelyet. A kimaradtak között jelentős számban voltak az 50 %-os alanyi támogatásra jogosultak / 3 gyermeket, vagy tartósan beteg, vagy fogyatékkal élő kiskorút nevelők /. Jelentősen növekedett és folyamatosan növekszik a 100 %-os alanyi támogatásban / Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők / 1 főre jutó jövedelem 28.500,- Ft / részesülő igénybe vevők száma.

Javasolom a kerületben élő gyermeket nevelő családok nagyon alacsony egy főre jutó jövedelme miatt a helyi gyermekvédelmi támogatásról szóló rendelet jogosultsági határait felülvizsgálni. Külföldi és hazai kutatások bizonyítják, hogy az első életévben elszenvedett hiányok, / kornak megfelelő összetételű táplálkozás, rossz szociális körülmények stb./ a későbbi élet szakaszban nem korrigálható hátrányokat okoznak a gyermek sikeres iskoláztatása és a későbbi sikeres munkaerő piaci jelenlétében!

A korai gyermekkorba befektetett költség a legjobban kamatozó kiadás

Agyfejlődés – lehetőségek és beruházások

Forrás:

European Commission Peer Review of the UK Sure Start Programme – 4/5th May 2006, Synthesis Paper on the National Evaluation of Sure Start (NESS) by Professor Edward Melhuish, Institute for the Study of Children, Families and Social Issues, Birkbeck, University of London

A Biztos Kezdet Nemzeti Kiértékelése (NESS) Edward Melhuish és a NESS munkacsoport

Állami normatíva 2001 – 2010

	bölcsőde	Teljesített normatíva	étkezés	Teljesített normatíva	Szociális képzés
2001	177600	195			
2002	208000	197			
2003	361000	239			
2004	365000/253	258			22300/91
2005	462900/252	265	31500/252	54	23000/85
2006	460000/251	269	50000/251	39	9400/85
2007	547000/251	252	50000/251	35	9400/86
2008	547000/252	258	50000/252	36	9400/78
2009	540150/251	254	65000/251	39	9400/78
2010	494100/251	256	68000/251	47	9400/78
2011	494100/251	247	68000/251	56	9400/78

A **hétvégi játszóház** nagyon népszerű a kisgyermekes családok körében.

A Baross u. 117. szám alatti és a A Százados u. 01 szám alatti bölcsőde 4 - 4 foglalkoztatójában működik, ahol mozgásfejlesztő eszközök, kézműves foglalkozások, típegő

táncház, énekes-verses mondókák alkotják az alapprogramot. Gondozási - nevelési tanácsadás, ünnepekre való készülődés étel - játék, és gyermekruha bemutató színesíti a programot.

Nagyon sikeres volt a Nemzetiségi családi napok rendezvény. Kína, Vietnám, Nigéria, Magyarország mutatkozott be egymásnak. Voltak ország ismertető tablók, a kultúrára jellemző tárgyak, öltözékek. A családok közösen elkészítettek egy nemzetiségi ételt és megvendégelték a résztvevőket. Közösen játszottak, mondókáztak.

Időszakos gyermekfelügyelet - folyamatos igény szerint, 18 család vette igénybe, különösen népszerű vizsgaidőszakban a Gyes alatt tanuló anyukák között. De hivatali ügyeik intézésére is szívesen veszik igénybe. Térítési díja 120,-Ft/óra + étkezési díj

Otthoni gyermekgondozás- főleg ikerszüléseknél, az anya átmeneti vagy tartós betegsége esetén, intézményben nem gondozható fogyatékkal élő, 0-6 éves kisgyermeket nevelő családoknak nyújtunk otthonukban segítséget szakképzett munkatárssal.

Játék és eszközkölcsonzó - működése folyamatos, a kerületben felmerülő igények alapján, kölcsönözhető eszközeink, légzésfigyelő készülékkel bővült, amit a bölcsőhalálra veszélyeztetett kisgyermeket nevelő családoknak kölcsönzünk térítésmentesen.

Az országban egyedülállóan 12 éve bevezettünk egy Komplex korai szűrő és fejlesztő programot, szomatikusan egészséges, de lassúbb fejlődési ütemet mutató kisgyermekek részére. A program 10 éve kiegészült kommunikáció és nyelvi fejlődés szűrésével, terápiájával. A korai időszakban felismert és korrigált fejlődési megtorpanások növelik gyermekeink egészséges fejlődésének esélyeit, csökkentik, esetenként megszüntetik a későbbi magatartási - és tanulási zavarok okozta szocializációs és képzési kudarcokat.

Az intézmény székhelyén működik Biztos Kezdet Gyerekház. Intézményünk a TÁMOP-5.2.2/08/1 kiírt

„A korai beavatkozást központba helyező Biztos Kezdet programok elterjesztése országos szinten, kiemelt figyelemmel a leghátrányosabb helyzetű térségekre” 40 422 125,-Ft támogatásban részesült. A megvalósítás időszaka: 2009.09.15-2012.04.30.

A Gyerekház naponta 8 – 13 óra között nyújt foglalkozást a Magdolna negyed területén lakó, bölcsődébe nem járó 12 anyának és gyermekének. A gyermekek átlag életkora 18 hó.

A program a célcsoport megsegítésére bevonja a gyermekek családi, rokoni, intézményi környezetét. A gyermekek környezetét képező szereplők munkáját koordinálja, koncentrálja, és intenzívvé teszi.

Együttműködő partnereink, a védőnők, a gyermekjóléti- és családsegítő szolgálat családgondozói, óvodák, bölcsődék valamint a RÉB 8 ZRT, és a Kesztyűgyár Közösségi ház.

A Biztos kezdet program keretében 2011- ben két turnusban Magyarkúton voltunk a Gyerekházba járó kisgyermekes családokkal. Meglepően konfliktusok nélkül zajlott a 2x1 hét, a szülők segítőkészek voltak, figyeltek egymásra, beosztották a feladatokat, sem nekik, sem a gyermekeknek nem okozott gondot az általunk szorgalmazott napirend és közösen kialakított szabályok betartása.

Az Európai Unió Tanácsának Magyar Elnöksége kapcsán szervezett „A kisgyerekkori nevelés minősége” című Nemzetközi konferenciára kaptunk meghívást. A konferencia, angol, német, osztrák, szlovén, belga, német, cseh, finn, spanyol, francia, és magyar vendégek meglátogatták gyerekházunkat.

Február 22., délután: Kisgyermekkorai nevelési intézmény meglátogatása Budapesten (3 lehetőség)

Látogatható kisgyermekkorai nevelési intézmények

A résztvevők választhatnak, hogy az alábbi kisgyermekkorai nevelési intézmények közül melyiket kívánják meglátogatni a második nap délutánján.

1.) Apor Vilmos Katolikus Főiskola Terézvárosi Gyakorló Óvodája

<http://www.aporovi.hu>

2.) Józsefvárosi Biztos Kezdet Gyerekház

<http://www.biztoskezdet.hu/>

3.) Budapesti Korai Fejlesztő Központ

<http://www.koraifejleszto.hu/>

Az Európai Integrációs Alap IRM/TKFO/271-3/2009 számon kiírt pályázaton az „Ismerjük meg egymást jobban” című projektünk 12 002 600,-Ft támogatásban részesült.

A megvalósítás időszaka: 2010.01.01-2011.02.28.

A program keretében, 90 szakemberünk 5x1 hetes turnusokban részt vett egy migrációval kapcsolatos képzésen, ahol a törvényi szabályozáson túl, kulturális, vallási ismereteket szerezhettek. Kútura kóstolatként a migráns szülők délelőttönként a gyerekcsoportokban saját nyelvükön gyerekdalokkal, mondókákkal kísért játékokat játszottak, autentikus öltözékben.

Nagy sikerűek voltak a családi napok, ahol kínai, vietnami, nigériai, etióp szülők a magyar szülőkkel közösen megfőztek egy nemzetiségükre jellemző ételt, közösen elfogyasztották azt. Országukról, jellemző öltözékekről, hagyományaikról, vallási szokásaikról, tárgyaikról készített tablókön mutatkoztak be. A képzés anyagáról kiadvány valamint egy összefoglaló film készült 500 példányban, amit a munkatársak és a bölcsődéinkbe járó családoknak osztottunk ki.

Az Európai Integrációs Alap 2010-ben kiírt pályázatán 10 012 460 Ft támogatásban részesültünk a megvalósítás időszaka: 2011.01.01-2011.09.30.

22 fő munkatárs egy angliai tanulmányúton vett részt, a tapasztalatokról egy kiadvány adtunk ki és egy konferencián számoltunk be tapasztalatainkról. Londonban 9

intézményt látogattunk meg. Fogadott bennünket Norman Walker Andrea EU tanácsos Magyar Köztársaság Nagykövetségén.

Hat gyermek intézményben tettünk látogatást. Gyermek centrumokban, SURE- START Gyerekházakban, ahol bölcsődés korú, illetve iskolás kor előtti korosztály napközbeni ellátását biztosítják és szülők támogatása folyik.

Az Európai Unió Tanácsának Magyar Elnöksége 2011. május 16-18 Belügyminisztérium a Nemzetközi Migrációs Szervezettel (International Organization for Migration - IOM) együttműködésben egy nemzetközi konferenciát szervezett, harmadik országbeli állampolgárok integrációja témakörében, „Migránsok integrációjának elősegítése a média és az interkulturális párbeszéd által”, ahova előadóként, mint jó gyakorlatok bemutatása, kaptam felkérést.

Együttműködési megállapodás keretében, gyakorló helyet biztosítunk az OKJ képzést végző Raul Wallenberg és a Pannon Kincstár Gimnázium és Szakképző Iskola, az ELTE OKJ és a BA képzésének, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola, a Wesley János Főiskola hallgatóinak. 2011-évben 101 hallgató töltötte nálunk gyakorlatát.

Kerületünkben a rossz minőségű lakások, a halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermeket nevelő családok nagy száma miatt, a 0 – 3 éves gyermekek egészséges fejlődésének, alapellátásban való segítésének egyetlen módja a jó minőségű napközbeni ellátást biztosító intézményben való elhelyezés lenne, aminek korlátja a kevés bölcsődei férőhely.

A bölcsődei férőhely bővítésére beadott TÁMOP – 4.5.2-2009-0023 pályázat 249 568 960,- Ft összegű támogatásban részesült. 2011. decemberében Alapító okiratunkba bekerült a

Tolnai Lajos utcai 60 férőhelyes bölcsőde. Megnyitásának időpontja az engedélyezési eljárások függvénye.

3.3. Józsefvárosi Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Szakmai Szolgáltató Intézmény (Nevelési Tanácsadó)

/ Részletek a Nevelési Tanácsadó éves beszámolójából/

Pszichológusi és iskolapszichológusi munka

A munkatervben meghatározott céloknak megfelelően került sor a pszichológiai munkára.

A kerületi, önkormányzati fenntartású, valamint a kerületben működő, de nem a Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal által fenntartott nevelési, oktatási intézmények kérésére végeztünk pszichológiai vizsgálatokat, kontrollvizsgálatokat **beilleszkedési nehézség, tanulási nehézség, magatartási nehézség miatt**. A súlyosabb beilleszkedési-, magatartási nehézséget mutató tanulókat egyéni pszichológiai gondozásba vettük. Egyre több szülő hozza pszichés problémák miatt önként gyermekét pszichológushoz.

Az első félévben 130 pszichológiai szakvélemény készült.

A heti egy alkalommal megtartott iskolai előkészítő csoporttal (ld. gyógypedagógiai beszámoló) párhuzamosan a pszichológusok a csoportban résztvevő tanköteles korú óvodás gyermekek szülei részére előre ismertetett tematika szerint a gyerekekkel való foglalkozás első órájában szülőcsoportot tartottak. A csoportfoglalkozás kifejezetten népszerű és sikeres, sajnos azonban az is elmondható, hogy a szülők – részben munkára, részben egyéb elfoglaltságokra hivatkozva – sok esetben nem tudtak részt venni a foglalkozásokon.

Újdonságként ebben a tanévben beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulóknak heti két órában az önként jelentkező, 6-7. osztályos tanulóknak művészetterápiás csoportfoglalkozást tartottak a pszichológusaink.

Az iskolapszichológusok a tanév elején óralátogatásokon megfigyelték a tanulókat, a tanulók és tanáraik, tanítóik közötti viszonyokat. Ezt követően egyéni és csoportos konzultációs lehetőségeket, valamint gondozást biztosítottak alsó és felső tagozatos diákoknak. Igény szerint osztályfőnöki órák keretében tematikus csoportfoglalkozásokat is tartottak (pályaválasztási tanácsadás, konfliktuskezelő foglalkozások, önismereti, játékos foglalkozások), melyekben a Nevelési Tanácsadó drámapedagógiai végzettségű szociális munkása segített. Szükség szerint részt vettek az iskola nevelési értekezletein.

A terápiás, gondozási esetek mélyebb elemzéséhez, illetőleg elakadás esetén külső szupervízor segítségét vettük igénybe ebben a félévben is. A szupervíziós csoport kéthetente működik.

Pszichológusaink munkaidőn túl, szabadidejükben, a költségeket saját erőből vállalva, több továbbképzéseken, konferencián vettek részt.

Gyermekepszichiátriai munka

Egyre több olyan gyermeket küldenek a körzeti orvosok, akik gyermekepszichiáter által, egészségügybe tartozó ellátást igényelnének. Ilyen esetekben konzultáltam a különböző szakintézményekkel, együtt próbáltuk megkeresni a rászorulókat részére a legmegfelelőbb gondozást.

Szociális munka

Szociális munkásunk a munkatervnek megfelelően vett részt az intézménylátogatásokban, iskolapszichológusoknak segített csoportos foglalkozások vezetésében. Részt vett gyermekvédelmi esetmegbeszélésen.

Kapcsolattartás kerületi intézményekkel

Pszichológusaink és szociális munkás kollégánk a munkatervnek megfelelően havi rendszerességgel előre egyeztetett időpontban mentek ki a kerületi nevelési-oktatási intézményekbe, ahol az intézményvezetőkkel és a pedagógusokkal, fejlesztő-pedagógusokkal, esetenként a gyermekvédelmi felelősökkel konzultáltak. Egyeztették a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézség miatt vizsgálatokra küldött tanulók problémáit. Ilyenkor jelezték a pedagógusok azokat az eseteket is, amelyeknél a szülőkkel történő kapcsolattartás nehezített.

Az óvodai látogatások során a munkatársak rendszeresen bementek a csoportszobákba, preventív céllal megfigyelték az óvodai pedagógusok által valamilyen probléma mentén jelzett gyermekek viselkedését. Az óvodák és a nevelési tanácsadó kapcsolatában a tanköteles gyermekek intézményünkben történő fejlesztése kapcsán tapasztalható együttműködés folyamatosan fejlődött. Megfigyelhető, hogy az óvodák egyre inkább fontosnak tartják, hogy a gyermekeket szüleik elhozzák a pszichológushoz az állandó időpontban, heti rendszerességgel tartott foglalkozásokra.

Egy-egy óvoda igényt tartott arra, hogy pszichológusunk szülői értekezleten az iskolai fejlettségről tartson tájékoztatást a szülőknek.

Számos alkalommal történt telefonos konzultáció a gyermekekkel, tanulók közvetlenül kapcsolatban álló pedagógusokkal, osztályfőnökökkel.

A munkatervben előírtaknak megfelelően gyógypedagógusaink elvégezték a kerület valamennyi nevelési-oktatási intézményében a 2007. évi LXXXVII. törvény a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosítása alapján a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenesség, valamint a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességgel küzdő (SNIB) gyermekek és tanulók szakvéleményében foglaltak végrehajtásának ellenőrzését, melyben logopédusaink is részt vettek. Tapasztalataikat külön dokumentálták, illetve lsd. gyógypedagógiai munkaközösség beszámoló.

Több esetben történt telefonos konzultáció a gyermekekkel, tanulók közvetlenül kapcsolatban álló pedagógusokkal, osztályfőnökökkel.

Az általunk gondozott gyermekek/tanulók gyermekvédelmi tárgyalásain rendszeresen részt vettünk.

A Józsefvárosi Gyermekjóléti Szolgálattal kapcsolatunkat továbbra sem tartom megfelelőnek.

Egyéb külső szakmai kapcsolatok

A különböző Szakértői Bizottságokkal jó az intézmény kapcsolata. Kiemelném a jó kapcsolatot a Fővárosi 3. sz. Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal, valamint az Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal.

Jók a kapcsolataink a főváros különböző gyermekpszichiátriai intézményeivel (szakrendelések, klinikai, kórházi osztályok).

Folyamatos a kapcsolattartás a fővárosi pedagógiai szakszolgálatokkal, nevelési tanácsadókkal.

A félév során felmerült problémák, javaslatok

Az előző tanévekhez hasonlóan továbbra is nehézséget jelent, hogy sok esetben nem tudták a szülők miért is kell gyermekeiket a Nevelési Tanácsadóba elhozni. A vizsgálatkérőt az iskola a tanulóval a szülői beleegyező nyilatkozatra hazaküldi, majd a tanuló aláírva visszaviszi az iskolába. Személyes megbeszélés a legtöbb esetben nem történik a szülőkkel, mi is gyermekükkel a probléma. Így fordulhat elő, hogy sokszor csak a 3. megadott időpontba hozták el gyermeküket. Ebben a félévben feltűnően sok első osztályos tanuló vizsgálatát kérték. **Volt olyan intézmény, ahonnan szeptember és január vége között 27 első osztályos tanulót küldtek vizsgálatra tanulási nehézség miatt!**

Gond, hogy a kerületi középiskolák, gimnáziumok egyre több tanulót küldenek vizsgálatra osztályozás alóli felmentés indokkal. Ezek olyan 17-20 év körüli tanulók, akiket még részképesség zavar miatt soha senki sem vizsgált. Vizsgálat során kiderült, hogy ezek a kérések nem megalapozottak.

A pedagógiai vizsgálatkérők sokszor hiányosak. Nem tudni, különösen a kontroll vizsgálatok esetében, hogy a pedagógusok látnak-e változást a tanulók fejlesztésének hatására, nem jelölik, hogy tényleg megtörtént-e az elmúlt években a szükséges és általunk javasolt fejlesztés, korrepetálás. A kontrollvizsgálatok határidejének időpontját egyes intézmények nem minden esetben tartják be pontosan. Ez rossz időkihasználáshoz vezet, hiszen előjegyzés szerint dolgozunk, az ilyenkor kieső órákra nem tudunk berendelni senkit. Egy-egy iskola szokott úgy segíteni, hogyha a szülő beleegyezik gyermeke vizsgálatába, akkor valamelyik pedagógus asszisztens elhozta a tanulót a kért pedagógiai vizsgálat elvégzésére. Többször is előfordult, hogy amikor az iskola a szülőt gyermeke magatartási problémái miatt küldi, intézményünkbe el sem jön, ha pedig meg is vizsgáltuk a gyermekét, nem egyezik bele a gondozásba. Mindenféle kifogásokkal kibújik alóla. Pszichológiai vizsgálatra csak a szülővel tudjuk fogadni a tanulókat. Az első vizsgálatra viszont a jogszabályok szerint a szülőnek kell elhozni gyermekét. Pszichológiai gondozást is csak a szülővel együttműködve lehet végezni.

Fokozott odafigyelést igényel az iskolákban dolgozó pszichológus munkatársak szakmai tevékenységének biztosítása is. Sajnos még mindig előfordul, hogy az iskolapszichológusok a terápiás munkára nem alkalmas feltételek között dolgoznak. Így sérülnek az alapvető keretek is, amelyeken a pszichológiai foglalkozás alapszik.

Sok esetben óvodás korú gyermekek, illetve a tanulók részére felajánlott pedagógiai fejlesztési lehetőséggel a szülő nem él, különböző indokokra hivatkozva nem hozza el gyermekét a Nevelési Tanácsadóba. A megkezdett terápiák hatékonyságát sokszor a rendszertelen és pontatlan megjelenések akadályozzák. Ezt felismerve az intézményünkben a

szülővel egyetértve egyre több intézmény juttatja el tanulóit intézményünkbe pedagógiai asszisztens segítségével. Van olyan iskola, ahol egy délután többször is fordul a munkatárs.

Előfordult, hogy a standardizált, Nevelési Tanácsadónk által is alkalmazott pedagógiai tesztek, felmérőlapokat az iskolák felmérés és fejlesztés céljából alkalmazták. Ilyenkor a hozzánk küldött tanulók általunk készített vizsgálata nem mutat reális képet.

Ugyanígy megtörtént, hogy az általunk elkészített vizsgálatokat más vizsgáló eljárásokkal felülbírálták egyes intézmények, majd figyelmen kívül hagyva a mi vizsgálati eredményeinket saját eredményeikre alapozva kezdték el a tanulók fejlesztését.

A tanév eleji logopédiai szűréseknél nem volt minden gyermek jelen, így a hiányzókat már csak a terápiás időszakban tudták a kollégák felmérni, és beosztani. Előfordult, hogy csak hónapokkal a tanévkezdés után, októberben, november elején kerültek súlyos beszédhibások az óvodákba, akiknek érkezéséről nem tájékoztatták logopédusainkat, véletlenül jutott tudomásukra. Komoly gondot okoz, hogy egyes intézmények nem jelzik előre logopédusainknak, iskolapszichológusainknak a tanítás nélküli munkanap időpontját, vagy, hogy a gyermekek, tanulók egyéb kulturális programok /verseny, kirándulás, stb./ miatt nincsenek az intézményben.

Javaslatok

A gyermekek, tanulók megfelelő ellátása érdekében szükségesnek tartom a beküldő intézmények és a szülők között a jobb kommunikációt. A szülők pontosabb tájékoztatását szorgalmaznánk a Nevelési Tanácsadóban történő vizsgálat, pszichológiai gondozás, pedagógiai fejlesztés indokoltságáról, fontosságáról. Szükség szerint javaslom az esedékes vizsgálat előtt a szülőnek ismételten jelezni a vizsgálat időpontját.

A gyermekek, tanulók intézményünkben való megjelenéséről mindig igazolást adunk. Ezen jelezzük a következő vizsgálati időpontot. Jó lenne, ha az intézmények ezeket az igazolásokat elkérnék a szülőktől, tanulóktól. Így figyelemmel tudnák kísérni a vizsgálati időpontokat. Fontosnak tartanám, ha a szakvéleményben jelzett gondozási, fejlesztési időpontokat is figyelemmel kísérenék az intézmények, egy-egy alkalommal akár a szülőnél is érdeklődhetnének, hogy volt-e gyermekük a megadott időpontban a Nevelési Tanácsadóban. Így a szülő is érezhetné, hogy milyen fontos az óvoda, iskola számára is a Nevelési Tanácsadó által nyújtott szolgáltatások.

A Józsefvárosi Nevelési Tanácsadó is törekszik a kerület nevelési-oktatási intézményekkel a jó együttműködésre, hiszen mindenkinek az a célja, hogy a kerületben élő, illetve a kerület intézményeibe járó gyermekek, tanulók intézményünkben a legmagasabb szintű ellátásban részesüljenek. Továbbra is nyitottak vagyunk a kerület pedagógusai, fejlesztőpedagógusai számára, hogy intézményünkben szakmai segítséget nyújtsunk az általunk is gondozott, fejlesztett gyermekek/tanulók érdekében.

Intézményünk újra felveszi a kapcsolatot a Józsefvárosi Családsegítő Központtal és annak intézményeivel a jobb együttműködés érdekében.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (4) bekezdése szerint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések közül a jegyzői hatáskörben hozott intézkedés a **védelembe vétel** és a jellege miatt az **ideiglenes hatályú elhelyezés**.

A védelembe vételi eljárás leírása a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) részét képezi: a jogszabály – **harmadik rész, VIII. fejezet** – egy teljes fejezetet szentel ennek a speciális, kizárólag a gyermekjóléti szolgálatok és a jegyző által ellátandó feladattípusnak.

68. §

(1) Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

(2) A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá

- a) a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút,
- b) a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket,
- c) a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.

2010. szeptember 1-től tovább bővült a védelembe vételi eljárás lefolytatásának indokai köre.

68/A. § (1) A gyermek után járó iskoláztatási támogatás teljes összege folyósításának a Cst. 15. § b) pontjában foglaltak szerinti felfüggesztésével egyidejűleg a települési önkormányzat jegyzője – védelembe nem vett gyermek esetén – elrendeli a gyermek védelembe vételét.

Az iskoláztatási támogatás összegének a felfüggesztésére akkor kerülhet sor, amennyiben a gyermek a tankötelezettségét nem teljesíti, több mint 50 órát mulaszt igazolatlanul az adott tanévben.

Néhány sajátosság, mely a védelembe vételi intézkedést más hatósági intézkedésektől megkülönbözteti:

- A védelembe vétel 0-18 éves korú gyermekeket és azok szüleit, törvényes képviselőit érinti, egy kivételtől eltekintve, melyre a jogszabály 69. § (3) bekezdése utal;
- A szakemberek azon dolgoznak a védelembe vétel eszközeivel, hogy a gyermek a vérszerinti családjában maradjon, és ne kerüljön sor a családból történő kiemelésére. Ehhez a gyermek és családja segítséget kap a gyermekjóléti szolgálattól, illetve a családot segítő szakemberektől;

- A gyermek és családja a védelembe vételi határozatban előírt magatartási szabályokat igyekszik betartani, a gyermekjóléti szolgálat kirendelt családgondozójával együttműködni, ellenkező esetben további gyermekvédelmi intézkedésre kerül sor.
- Az eljárás hangsúlyozott célja, hogy a védelembe vétel belátható időn belül megszűnhessen, és a család a saját megoldásaival, eszközeivel élhesse tovább életét. Igyekezzen elkerülni a gyermekre nézve veszélyeztető magatartást, biztosítsa számára az életkorának megfelelő gondoskodást és nevelést.

A 2011. évben nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma

Sorszám	Megnevezés	Száma
01	Előző évben nyilvántartott veszélyeztetett kk.	940
02	Tárgyévben nyilvántartásba vett veszélyeztetett kk.	1353
03	Tárgyévben nyilvántartott családok száma, ahol a kk. él.	360
04	Tárgyévben törölt nyilvántartásból törölt kk.	259
05	Tárgyév dec. 31-én nyilvántartott veszélyeztetett kk.	2034
06	Tárgyév dec. 31-én nyilvántartott családok száma, ahol kk. élnek	458

A veszélyeztetettségi mutatók szükségszerűen halmozottan kell, hogy megjelenjenek!!

Az előző évhez képest a nyilvántartott kiskorúak száma növekedett jelentősen megemelkedett, ennek oka az iskolai hiányzások miatti védelembe vételi eljárás megindítása. 2010. szeptember 1-től a hatályos jogszabály rendelkezik arról, hogy 50 tanórát meghaladó igazolatlan hiányzás esetén a jegyző köteles a gyermeket védelembe venni, és az iskoláztatási támogatást felfüggeszteni addig, amíg a tanulói igazolatlan hiányzásai teljesen meg nem szűnnek. Az a gyermek mely rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, eseti gondnok által, természetbeni formában kapja meg a „családi pótlékot”.

A veszélyeztetettség okai

Környezeti	Tárgyév	Dec.31-én
	360	522
Magatartási	496	783
Anyagi	465	597
Szenvedélybetegség	552	454

Fizikai bántalmazás	99	54
Szexuális bántalmazás	7	4
Érzelmi bántalmazás	88	18
Elhanyagolás	803	762
Összesen:	2863	3194

A 2010. évben összesen 1643 féle rizikófaktort jelölt meg a gyermekjóléti szolgálat, vagy valamilyen gyermekekkel kapcsolatban lévő intézmény a jelzésük során. Az 2011. évben jelentősen emelkedett a jelzések száma (3194), és evvel, nem egyenesen arányosan a veszélyeztetettség tényezők száma is emelkedett. Sajnos, elmondható, hogy a szakemberek nem mindig ismerik fel a veszélyeztetettséget, illetve annak definícióját nem tudják. Gyakran azonban az is probléma, hogy a KSH az adatgyűjtése során csak egy vezető faktort enged megjelölni, ezért lehetséges például, hogy a bántalmazások adatai nem pontosak. Ez jól érzékelhető avval a példával, hogy az érzelmi bántalmazást decemberben 31-ig 88 alkalommal jelölték meg, pedig teljesen egyértelmű, hogy az egyéb bántalmazási kategóriákkal (szexuális, fizikai, elhanyagolás) mindig együtt jár az érzelmi bántalmazás is, hiszen valamennyi bántalmazási típus együtt jár a megalázás érzésével is.

Az idei évben a statisztikai adatgyűjtést bonyolította, hogy bizonyos adattípusoknál együttes adatgyűjtést várt el a KSH a gyermekjóléti szolgálattal. Az idei évben is jelentős problémát mutat azonban, hogy a KSH adatgyűjtése nem azonos tartalmilag a gyermekvédelmi intézmények adatgyűjtésével, illetve annak értelmezésével. Ilyen például a szenvedélybetegség kategória, melybe nem szabadott begyűjteni az alkoholizmust, mert statisztikai szempontból a KSH munkatársai szerint külön tartalommal bírnak. Lehetne persze a szenvedélybetegséget bontani, alkoholizmusra, illegális szerfogyasztókra, gyógyszerfüggőkre, de azt nem kérik. A probléma ugyanaz, mint a korábbi évben, a statisztikai adatgyűjtésben nincs gyermekvédelmi szakmai tartalom, de az egyeztetések során kiderült, hogy azt „nem is nagyon fontos”. A szenvedélybetegség együtt jár általában magatartási, életvezetési problémával, következhet belőle a kiskorú elhanyagolása, bántalmazása. Anyagi problémák megléte esetén, megjelennek a környezeti rizikófaktorok is, és végül, de nem utolsó sorban a pszichés érintettség, melynek „kezelése otthon” történik – nem pedig szakember segítségével –, a társadalmunkban igen széles körben alkalmazott „gyógytechnikával”, a különböző legális és illegális drogok használata.

Az alkoholfogyasztással összefüggő problémák mellett napjainkban egyre nagyobb hangsúly helyeződik a kiskorúak drogfogyasztó csoportjára. A legális drogok közül a gyógyszerek, (nyugtatók, altatók) az illegális drogok közül a heroin, a kokain, amfetamin, marihuána, és nagyon komolyan jelen vannak az úgynevezett dizájnert drogok a fiatalabbak körében.

2011. január 1-jétől tiltólistán van a **mefedron**, más **dizájnert drogok** kezdtek felbukkanni. A gyártók ugyanis újabb, nem tiltott anyagokat dobtak piacra. Többek között ilyen az **MDVP**, ami az **amfetaminokhoz** hasonló, veszélye, hogy igen potens, tehát kevés is elég belőle.

A hátrányos társas-társadalmi közeg rendre kínálja a különböző stresszel teli élethelyzetet a fiatalok számára. Ez a terep egyszerre „vonzó és taszítóan” izgalmas, hiszen elsősorban a kamaszkorban lévő fiatalokat vonzza, mellyel együtt jár a kockázatkereső magatartás, az izgalomkeresés./Erre a problémára ragál a JKEF által készülő stratégia!./

2011. évben védelembe vett kiskorúak száma

1. Szülőnek felróható magatartás miatt, gyermeknek felróható magatartás miatt, kk. szabálysértése vagy bűncselekmény miatt, gyermekkorú bántalmazása miatt, környezeti problémák miatt.

156

2. Ebből iskolai hiányzás miatt:

157

A 2010/2011. tanévben indított védelembe vételi eljárások iskolai hiányzások miatt

10 órás figyelmeztetés: 345

Eljárás megindítás	Védelembe vett	Eseti gondnok kirendelve	Eseti gondnok nélkül
224	157	56	101
Nincs lezárva	Ismeretlen helyen van a kk.	Elő kell vezetni	Ismételt idézés
104	24	24	51

A fenti mutatók arra vonatkoznak, hogy a 2011-es évben 313 gyermeket vett a jegyző Józsefvárosban védelembe. A 313 gyermek közül, 157 fő az igazolatlan iskolai hiányzásai miatt lett védelembe véve, azzal egyidejűleg, hogy az iskoláztatási támogatást mérlegelés nélkül kellett felfüggeszteni. Ez 157 esetben megtörtént. Ez azt jelenti, hogy az oktatási intézmény vezetője által küldött jelzés az irányadó, a döntés alapja (50 tanórát meghaladó igazolatlan hiányzás), amennyiben azt a szülő, vagy gyermek kifogásolja, akkor II. fokon kell kezdeményeznie a döntés megsemmisítését.

A fenti táblázatban látható, hogy 224 esetben indítottunk eljárást, 104 esetben nem tudtuk azt lezárni a kiskorú, vagy kiskorúak ismeretlen helyen való tartózkodása miatt, illetve 51 család van, akik ismételt idézés ellenére sem jelentek meg. Huszonnégy (24) esetben elő kellene vezetni az eljárás alá vontakat.

Jellemzően a szülők nem veszik át az idézést első alkalommal, mindeféle kifogásokra hivatkozva, és nagyon sokszor előfordul, hogy a levél visszaérkezik a címzett ismeretlen felirattal. A családok „bolyonganak”, ez megnehezíti az eljárás megindítását, esetleg lehetetlené teszi. Az iskolakerülő gyermekeket és azok családjaikat kerületeken, esetleg településen keresztül kíséri az eljárás megindító idézés.

A 224 eljárás megindítást megelőzte 345 darab 10 órásfigyelmeztetés végzés formájában a szülő felé, annak érdekében, hátha a gyermek és a szülő együttműködik a tekintetben, hogy nem kerül sor az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás bekövetkezésére. A gyermekjóléti szolgálat családgondozója ezekben az esetekben megkeresi a szülőt, és megpróbálja megbeszélni, hogy mi okozza az iskolai hiányzásokat a gyermek esetében. Sajnos a kerületünkben olyan sok az igazolatlan iskolai hiányzások száma, hogy egyszerűen

nem jut ideje a gyermekjóléti szolgálatnak arra, hogy megelőző segítségnyújtásban részesítse a gyermeket és szüleit. Számos esetben pedig a szülői és gyermek együttműködés hiánya is nehezíti azt.

Az iskolák nem küldik időben a jelzést, összegyűjtik a hiányzásait a diákoknak és márcsak a felfüggesztésre van lehetőség. 2011-es tanév végén egyszerre érkezett több mint 70 iskolai jelzés az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzásról. Az iskolák a hiányzások tanév végi értékelésekor tették meg az első jelzést, volt olyan amely több mint 275 óri hiányzásról szólt. Ez több szempontból problémás. Egyrészt mert a nyárra húzódó felülvizsgálatra kerül sor, azon túlazonban minden év június 15-ig felül kell vizsgálni valamennyi felfüggesztést akkor is, ha ezt megelőzően ez előző felülvizsgálattól nem telt elhárom tanítási hónap.

A fenti, 157 védelembé vett gyermeknek az iskolai hiányzásait 3 tanítási hónaponként felül kell vizsgálni, azért, hogy a hatósági eljárás során megállapítható-e, hogy esetleg a felfüggesztésmegszüntethető-e, mert a gyermeknek egy igazolatlan óra hiányzása sem volt. Ez hihetetlenül megnövekedett munkamennyiséget jelentett, nagy terhet rótt a Gyermekvédelmi Iroda munkatársaira, hiszen ez azt is jelentette, hogy az egyéb feladatokra sokkal kevesebb idő jutott. Azt tapasztaltuk, hogy az iskolai hiányzások miatti védelembé vétel feszített menete és adminisztrációs kötelezettsége miatt, az egyéb szempontból veszélyeztetett gyermekekre nem fókuszál annyira a jelzőrendszer, és sokszormár csak akkor kerülnek ezek a gyermekek a fókuszba, amikor már csak szélsőségesintézkedést lehet meghozni az érdekükben.

Egy védelembé vételi tárgyalás átlagban 1-1,5 óra, ez lehet kevesebb, de lehet több is. Problémát jelentett az is, hogy az eljárás jellege miatt a tárgyalásokat nem lehet a kiskorú, és annak szülője nélkül megtartani, és értelemszerűen döntés sem születet. Voltak olyan tárgyalások, amelyeket csak többszöri kitűzés után tudtunk megtartani, a családok együttműködésének hiánya miatt. Ezen túl az iskolákkal való együttműködést is sokkal szervezettebben kell tenni, hiszen az iskolai hiányzások miatti tárgyalások elengedhetetlen résztvevői az iskolai ifjúságvédelmi felelősök is, hiszen azoknál a gyermekeknél, akik részesülnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, eseti gondokat is ki kell jelölni, a jogszabályi kötelezettség miatt. A kijelölt eseti gondnokok a tárgyaláson elfogadott pénzügyi terv alapján kell, hogy együttműködjenek a családdal. Ez konkrétan azt jelenti, hogy az eseti gondnok a klienssel együtt használja fel -- a gyermekekre -- a pénzügyi tervnek megfelelően az iskoláztatási támogatást.

A törvény hatálybalépése után – az iskolai hiányzások tekintetében -- azt gondoltuk, hogy a hiányzások az első jelzések és azok szankciói, informálisan az ügyfelek között gyorsan elterjed, és ez visszatartó erőt jelent majd a szülők és gyermekeik számára, netán a szülők a gyermekeikre akarnak, tudnak hatni, a hiányzások csökkenni fognak, esetleg megszűnnek. A tapasztalat azt mutatja, hogy nem hogy nem csökkent a hiányzások száma, hanem egyre növekvő tendenciát mutat, mutatott. A jelzések érkezésének úgy tűnik csak az iskolai tanév vége sem szabott gátat, sőt, mint fent említettem, egyszerre „dőltek be” a jelzések..

Általában a családot nem az iskoláztatási támogatás (családi pótlék) megvonása érinti érzékenyen, hanem az azzal együtt járó szabálysértési eljárás, és annak végeredményeként kiszabott pénzbírság, amelyet a szabálysértési hatóság bonyolít. Ez együttesen jár a védelembé vétellel és az iskoláztatási támogatás felfüggesztésével, csak külön jogszabály jelöli a feladatot.

A másik probléma, hogy az első (2010) évhez képest, ugyan csökkent az igazolatlan hiányzások száma, de evvel egyenes arányban nőttek az igazolt hiányzások. Sajnos vannak házi gyermekorvosok akik biankóban adnak igazolást, volt olyan eset, hogy a pedagógus előtt írta meg a szülő az előre elkészített igazolást.

Megemelkedett a magántanulói jogviszonyok kezdeményezésének a száma, és sajnos az év vége felé úgy tűnik, az iskola belegyezi a szülő kérésére, esetleg nyomására, mert a kérelmet a gyermekjóléti szolgálat istámogatja. Ez hosszútávon nagyon komoly problémát vet fel, ezek a gyermekek (egy családból több is) funkcionálisan analfabétává válnak, az unalom miatti kortárs csoportokhoz való csapódás pedig egyéb veszélyeztetettségi problémát jelent számukra. Elvesztik a maradék képességeiket, részképességeiket is, nem lesz meg az alapfokú iskolájuk sem, szakmáról pedig ez esetben szó sem lehet. Képtelenek lesznek önmaguk ellátásáról gondoskodni, ha eljön az ideje.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

A 1997.évi XXXI. törvény, 72§.(1)

„Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és e miatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága (a továbbiakban: beutaló szerv) a gyermeket ideiglenesen

- a) a nevelésre alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség,
- b) a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátástis biztosító nevelőszülőnél, vagy ha erre nincs lehetőség – az ideiglenes hatályú elhelyezés biztosítására is kijelölt - gyermekotthonban helyezi el, és erről haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt, illetve külföldi állampolgárságú gyermek esetében – ide nem értve a 4. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti személyt - a Kormány által kijelölt gyámhivatalt.

(2) Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

2011. évi Ideiglenes hatályú elhelyezések

Gyámhatóság által elrendelten:	kiskorú	19 fő
1. Külön élő másik szülőnél:		0 fő
2. Harmadik személynél:		2 fő
3. Gyermekotthonban:		17 fő
4. Más bentlakásos intézményben:		
Születés után a kórházban hagyott.		5 fő

Az ideiglenes hatályú elhelyezések száma az előző évhez (37) képest jelentősen csökkent. Az elmúlt évek tendenciáit elemezve, volt olyan tárgyév, amikor 68 fő gyermek lett kiemelve a családjából a gyermekjóléti szolgálat, vagy más intézmény jelzése alapján. A megelőző segítő szolgáltatás helyett, inkább a „szankcionálás” volt a szempont a szakmában dolgozóknak. Az azonnali döntés eredménye pedig a gyermekotthoni elhelyezés volt, mint gyors megoldás.

Szokásjog alapján gyakran vesznek be szakellátó intézmények gyermeket-gyermekeket, és utólag kéri a határozatot hozzá a hatóságtól. Szintén szokásjog, már-már országosan, ha ideiglenes hatályú elhelyezés szükséges, akkor a VIII.kerületi jegyzőtkéri fel a határozat meghozatalára, annak ellenére, hogy más településnek vannak ismeretei a gyermekről és annak családjáról. A törvény világosan szabályozza, az a jegyző hozza a határozatot, amely területén tartózkodik a gyermek, akkor is, ha például a például egy VIII.kerületi kórházban kezelik éppen.

Kerestük azokat a lehetőségeket, amelyek a gyermekeknek más alternatívát is kínált, mint a gyermekotthoni elhelyezést. Nincs olyan ideiglenes elhelyezés, mely végrehajtása előtt ne vizsgálnánk nagy alaposággal azt a lehetőséget, hogy van-e külön élő, nevelésre alkalmas más szülője, illetve rokona a gyermeknek. Természetesen azokban a helyzetekben ahol azonnali intézkedésre kell, hogy sor kerüljön, ott haladéktalanul intézkedünk. Több ideiglenes hatályú elhelyezési javaslat vizsgálata során érzékeltek azonban, hogy nem kellőképpen megalapozott. A gyermekek szükségszerű ideiglenes elhelyezésénél elsődleges szempontnak tekintjük, hogy lehetőség szerint inkább a szűkebb, illetve tágabb családban maradjanak.

5. A Gyámhivatal hatósági intézkedései, feladatai

/ A Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Gyámhivatal beszámolója/

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (4) bekezdése szerint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családbafogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f) az utógondozás elrendelése,
- g) az utógondozói ellátás elrendelése.

Fentieket - a védelembe vétel kivételével - a törvény 109. §-a a városi gyámhivatal feladat és hatáskörébe utalja. (Az ideiglenes hatályú elhelyezésre – jellege miatt – más szervezeteket is feljogosít.)

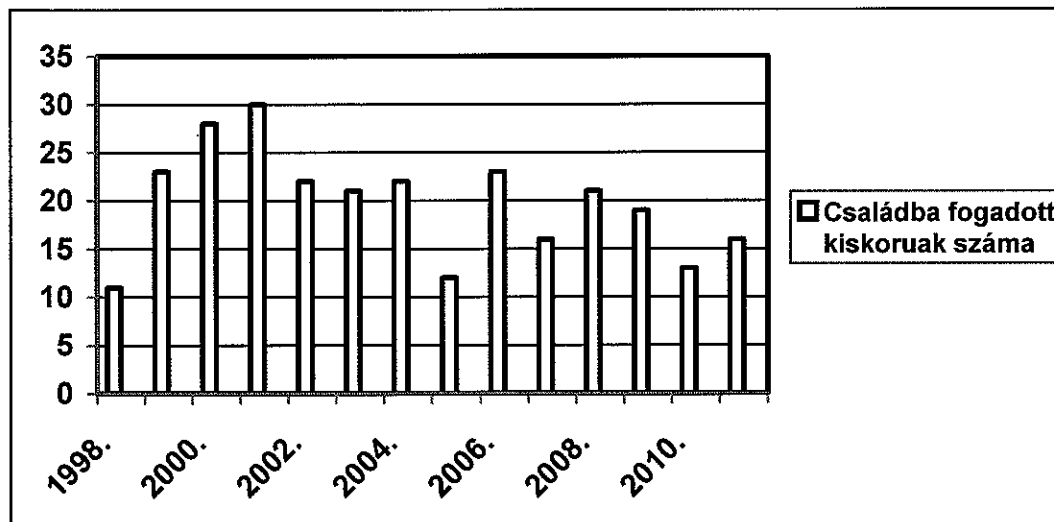
Az alábbiakban foglaltam össze, hogy a törvény miként nevesíti ezen ellátási formákat, valamint tájékoztatom Önöket az elmúlt évek jellemző adatairól, tendenciáiról.

Családbafogadás

A tv. 70. § (1): „A szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő vagy a szülői felügyeletet egyedül gyakorló szülő kérelmére - a különélő másik szülő meghallgatásával - a gyámhivatal hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok

miatt a gyermeket a szükséges ideig más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a családbafogadás a gyermek érdekében áll.”

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Családbafogadott kiskorúak száma:	23 fő	16 fő	21 fő	19 fő	13 fő	16 fő

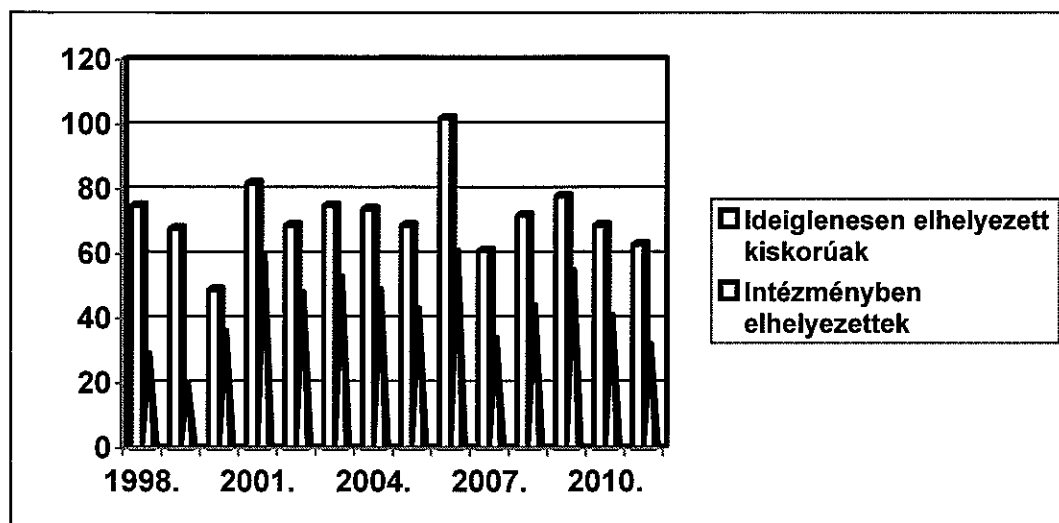
Ideiglenes hatályú elhelyezés

A tv. 72. § (1): „Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete súlyosan veszélyezteti és emiatt a gyermek azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a bíróság, a rendőrség, az ügyészség, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága (a továbbiakban: beutaló szerv) a szakellátás keretében a gyermeket ideiglenesen

a) a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség,

b) a legközelebbi ideiglenes gondozási feladatokat is ellátó nevelőszülőnél, vagy ha erre nincs lehetőség, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben helyezi el, és erről haladéktalanul értesíti az illetékes gyámhivatalt.”

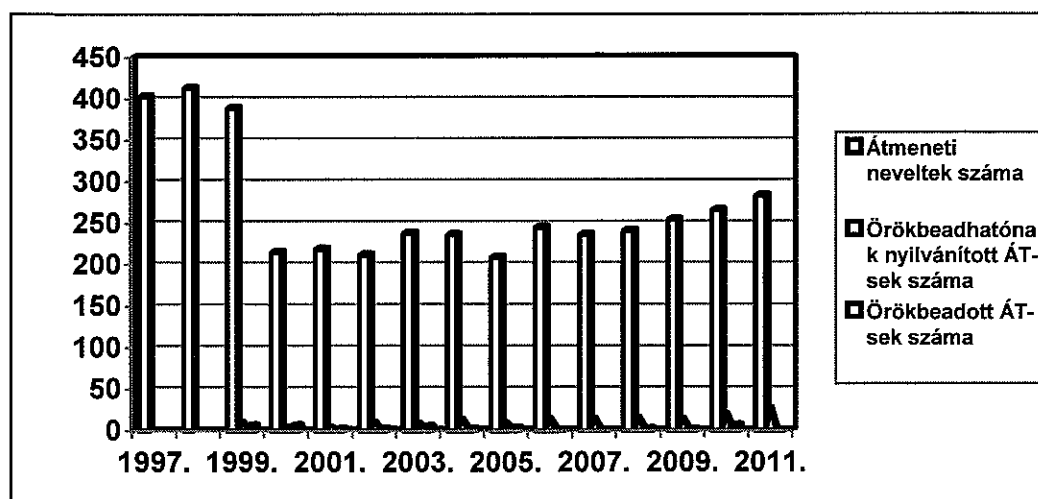
	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Ideiglenesen elhelyezett kiskorúak száma:	74 fő	69 fő	102 fő	61 fő	72 fő	78 fő	69 fő	63 fő
Fentiekből intézményben elhelyezettek:	49 fő	43 fő	61 fő	34 fő	44 fő	55 fő	41 fő	32 fő

Átmeneti nevelésbe vétel

A tv. 77. § (1): „A gyámhivatal a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembe vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható. Az átmeneti nevelésbe vétellel egyidejűleg a gyámhivatal a gyermeket nevelőszülőnél vagy - ha ez nem lehetséges - gyermekotthonban, illetve más bentlakásos intézményben helyezi el és gyámot (hivatásos gyámot) rendel.”

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Átmeneti neveltek száma (fő):	236	209	245	236	241	254	266	283
Örökbeadhatónak nyilvánított ÁT-sek száma:	14 fő	10 fő	15 fő	15 fő	16 fő	15 fő	20 fő	27 fő
Örökbeadott ÁT-sek száma:	2 fő	3 fő	0 fő	0 fő	2 fő	1 fő	6 fő	0 fő

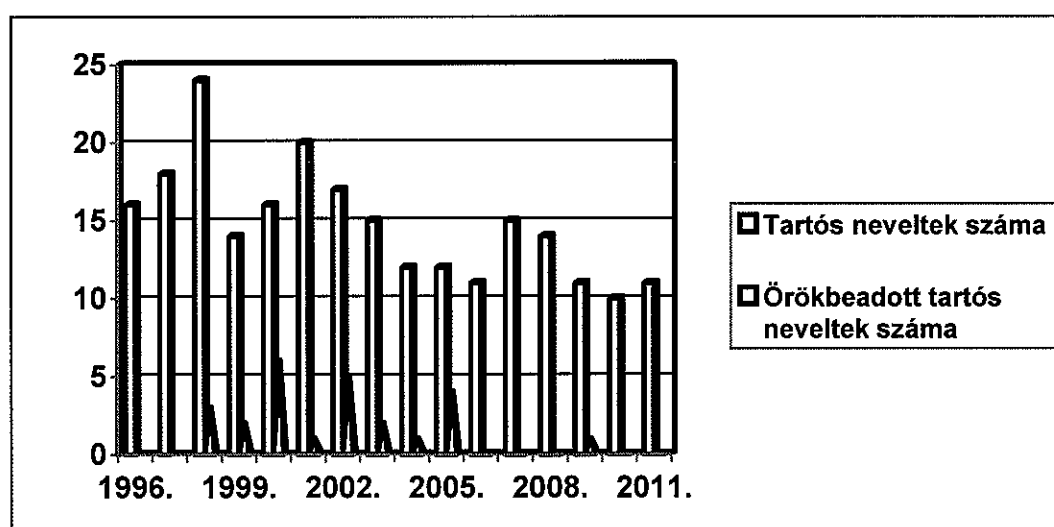
Tartós nevelésbe vétel

A tv. 80. § (1): „A gyámhivatal a gyermeket tartós nevelésbe veszi, ha

a) a szülő (szülők) felügyeleti jogának megszűntetése miatt vagy más okból a gyermeknek nincs felügyeletet gyakorló szülője, feltéve, hogy a gyermek neveléséről a Csjt. 95-97. §-a alapján kirendelt gyám útján nem lehet gondoskodni,

b) a szülő a gyermeke örökbefogadásához az örökbe fogadó személyének és személyi adatainak ismerete nélkül tett hozzájáruló nyilatkozatot, feltéve, hogy a gyermek ideiglenes hatállyal nem helyezhető el a leendő örökbe fogadó szülőnél.”

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Tartós neveltek száma	12 fő	12 fő	11 fő	15 fő	14 fő	11 fő	10 fő	11 fő
Örökbeadott TN-sek száma	1 fő	4 fő	0 fő	0 fő	0 fő	1 fő	0 fő	0 fő

Utógondozás

A tv. 92. §: „(1) Az átmeneti és a tartós nevelés megszüntetése vagy megszűnése után a gyámhivatal legalább egy év időtartamra elrendeli az utógondozást, melynek keretében

elősegíti a gyermek, a fiatal felnőtt családi környezetébe való visszailleszkedését, illetve önálló életének megkezdését.”

A törvény az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek speciális jogaként fogalmazta meg az utógondozáshoz való jogát. Az utógondozás célja, hogy a gyermek esetében legalább egy évig segítsék elő a családjába való visszailleszkedését, illetve önálló életének megkezdését, megszervezését.

A Gyámhivatal 2011-ben 18 gyermek (fiatal) számára rendelt ki utógondozót, akik félévente értékelést készítenek a gondozott helyzetéről, a gondozás eredményességéről.

Utógondozói ellátás

A tv. 93. § (1): „A gyámhivatal - a gyám (hivatásos gyám) javaslatára - a fiatal felnőtt kérelmére elrendeli a további utógondozói ellátását, ha létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, nappali tagozaton tanulmányokat folytat, illetve szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.”

A törvény külön nevesíti a fiatal felnőttek utógondozói ellátását, annak érdekében, hogy a fiatal felnőtt meghatározott feltételek fennállása esetén továbbra is teljes körű ellátásban részesülhessen és így továbbra is a nevelőszülő háztartásában vagy a gyermekotthon, illetve utógondozói otthon gondozásában maradhasson.

A Gyámhivatal 2011-ben 15 fiatal számára rendelte el az utógondozói ellátást, mely legalább egy évig tart, de legkésőbb a gondozott 21. életének betöltésekor megszűnik. Szigorodtak a szabályok, de nappali rendszerű oktatásban való részvétel esetén 25 éves korig még meghosszabbítható.

Gyermektartásdíj megelőlegezése

A tv. 22. §. (1): „A gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha a bíróság a tartásdíjat jogerősen megállapította, annak behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá a gyermeket gondozó szülő a szükséges tartást nyújtani nem képes, valamint az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj kétszeresét.”

A Gyámhivatal 2011-ben 18 szülőnek rendelt el megelőlegezést. Sajnos a behajtásra kevés remény mutatkozik, de 2009. január 1-jétől a sikertelen behajtás nem akadályozza az ismételt megelőlegezést.

2003-ban kötött - a családon belüli erőszak megelőzésére a Jegyző, a Rendőrkapitányság és a Gyámhivatal – megállapodást, szerencsére az elmúlt évben nem volt szükség e témában együttműködésre.

A Gyámhivatal feladatköre kibővült a családon belüli erőszak koordinálásával (2011-ben 13 ilyen ügy került felszínre).

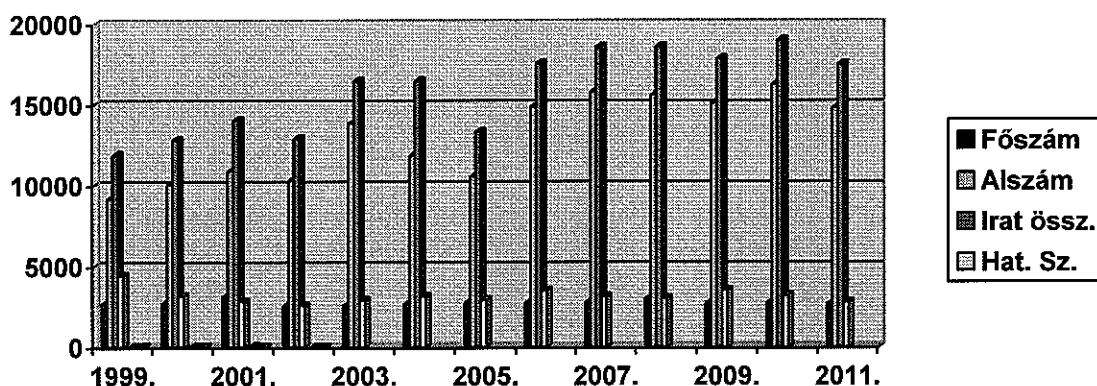
Plusz feladatként megjelent a védendő fogyasztókkal kapcsolatos ügyintézés is, a nagy összegű áram,- illetve gázdíj felhalmozás elkerülése érdekében.

A Gyámhivatal folyamatosan fogad hallgatókat szakmai gyakorlatra (jogász, valamint szociális munkás képzés), szakdolgozati témák kidolgozására.

Iratforgalom, határozatok száma

Végezetül néhány statisztikai adat a Gyámhivatal megalakulása óta (iratok száma, határozatok száma)

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Főszám	2771	2775	2788	3012	2761	2767	2702
Alsám	10595	14911	15823	15628	15127	16285	14848
Irat össz.:	13366	17586	18611	18640	17888	19052	17550
Határozatok sz.	2926	3518	3152	3012	3536	3205	2791

6. Tájékoztató a gyermekkorú és fiatalok bűnelkövetőkről

6.1. A Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. kerületi Rendőrkapitányság gyermekvédelmi beszámolója

A 2011. év a kapitányság életében jelentős változásokat hozott. Szemléletváltásra volt szükség a több éve helytelen és sokszor nem jogszabályszerű gyakorlat megszüntetéséhez és egy új jól működő rendszer felépítéséhez. Ezen változások végrehajtásához egy stabil, a beosztottak által elismert parancsnoki állomány alakult ki. A szolgálati feladatok végrehajtására irányuló vezetői akarat érvényesülése, a parancsnokságok személyes példamutatása mintaszerű. Továbbra is alapkövetelmény a vezetői példamutatás, a szervek parancsnoki kollektívájának egységes szemlélete, a szakmai munka előtérbe helyezése, valamint az állománnyal való közvetlen törődés. Ezek együttese alapozza meg a jövőben is feladataink eredményesebb és hatékonyabb végrehajtását, a beosztotti állomány munkateljesítményének kellő pozitív motivációját. A Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály állománya, és a Közrendvédelmi Osztály állománya kiemelt figyelmet fordított 2011. évben is a gyermekek és fiatalok ellen, valamint az általuk elkövetett bűncselekmények gyors lefolytatására, orvoslására.

Alapprobléma gyermekvédelmi szempontból a tanítási időben és esti órákban csavargó, intézetből és családból tartósan távol lévő gyermekek felkutatása. Az iskolában tartózkodó, de kriminogén faktorok által érintett kiskorúak tanórai keretek között történő megszólítása révén a gyermekek kriminalizálódásának megelőzése. Nagyon fontos a helyszíni kommunikáció,

szükséges esetben gyermekjóléti intézkedés, gyámhatósági jelzés. Felvilágosítás, megelőzés és rendszeres megbeszélések.

Az éves beszámoló alapját a jövőbeni prevencióra a gyermekek védelmében szervezett akciókra és együttműködések megvalósítására helyezzük.

2011. évben elkövetett bűncselekmények

Bűncselekmények helyszínei

A bűncselekmény elkövetésének helyszínei lehetnek oktatási intézmények, otthonok, közterületek és közlekedési járművek. Az oktatási intézményekben a lopás, rablás, egymás közötti erőszak fordul elő nagy számban. Az otthonokban a családon belüli erőszak eredménye a könnyű, vagy súlyos testi sértés, melynek következményeképp a sértett gyermekek, fiatalok csellengővé válhatnak és csábítóak lehetnek számukra azon rossz szándékú felnőttek ajánlatai, mely által könnyen lopások, rablások elkövetőivé válhatnak. A fiatalok többsége jellemzően közterületen, parkokban, pályaudvarok környékén, valamint aluljárókban töltik szabadidejüket. Az említett helyek a közterületen megvalósuló bűncselekményeknek is gyakori helyszínei. A fent felsorolt bűncselekményeknek jellemző csoportképző helyszínek még az üzletközponton belüli játékterek, vendéglátó egységek. Főleg vidéki, valamint peremkerületekben élő kiskorúak számára vonzó a belvárosi üzletközpontok forgataga. A vasúti pályaudvarok mentén fekvő aluljárók, terek, belvárosi parkok, gyorsétermek tavasz-nyár magasságában válnak a fiatalok kedvelt találkozó helyeivé.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság Bünmegelőzési Osztályának, valamint a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság munkatársainak rendszeres helyszíni ellenőrzései során, nem csak bűnügyileg releváns információkat, hanem tapasztalatot is szereztek a szélsőséges csoportok találkozási pontjairól, csoportképző helyekről, illetve az üzletközpontokkal kiépített együttműködésnek köszönhetően csökkent a lézengő fiatalok létszáma.

Áldozatok és elkövetők

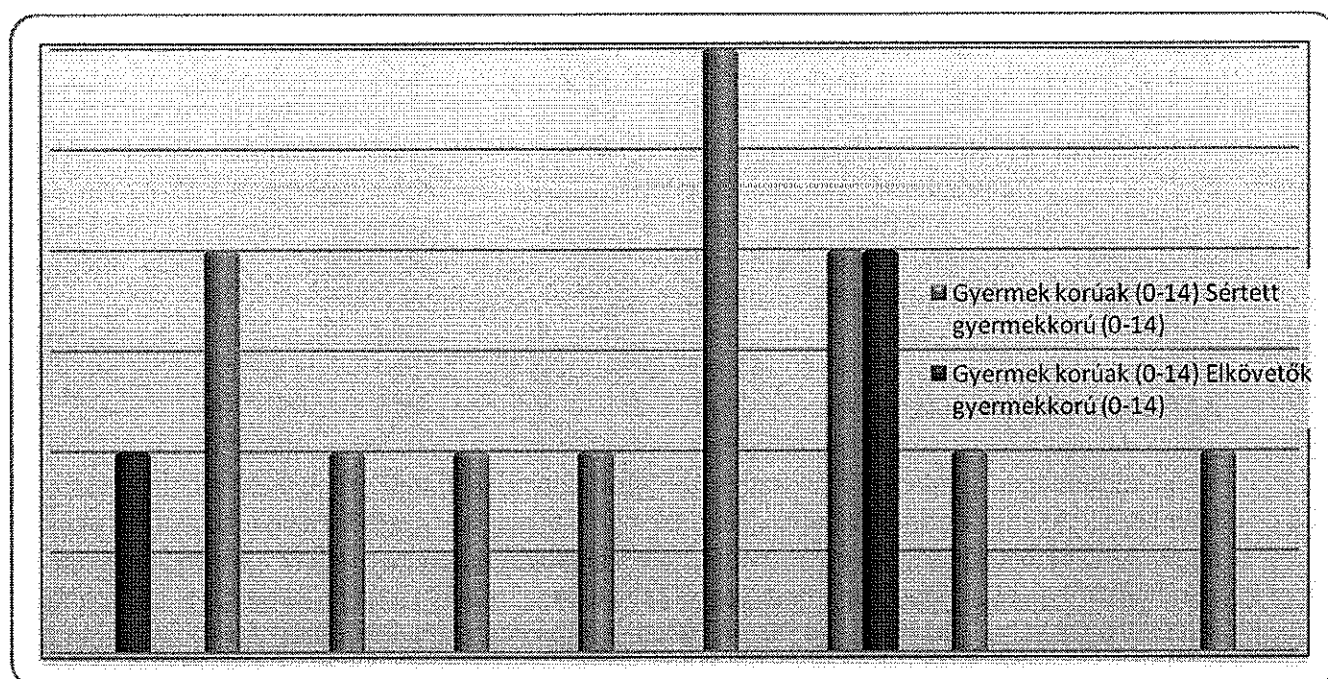
Napjainkban igen gyakran találkozunk az agresszióval a fiatalkorúak körében is. Sajnos a jelenlegi, erkölcsi normavilágunk igen eltorzult képet ad a 10-18 éves korosztálynak és nagyfokú szabadságot, melyet idejekorán megkapnak, nem tudják uralni, kezelni a korlátokkal pedig végképp nincsenek tisztában. Ezért lehet okolni a felgyorsult mindennapokat, a hazánkba is begyűrűzött globalizációt a médiából áradó szemetet és erkölcstelenséget. Viszont a családoknak mindig is nagy szerepe volt a gyermekek Én – képének formálásában, útmutatásra minden gyermek- és fiatalkorúnak szüksége van és napjainkban még inkább szükségük lenne. Elsősorban a szülők felelőssége, nevelése, iránymutatása és nem utolsósorban gyermekeiknek nyújtott védelme és szeretete az, amely gátat szabhat, hogy ne váljanak csellengővé, ne nyúljanak kábítószerhez és jogkövető állampolgárokká cseperedjenek. A szülők felelőssége mellett az óvodákban, oktatási intézményekben dolgozó óvónőknek, pedagógusoknak is nagy szerepük van az agresszió, a korai kegyetlenségek kiszűrésére, azok megakadályozására. A korai felismerés esetenként gyermek életet jelenthet.

2011. évi statisztika áttekintésekor szeretnénk, ha a számok nem egyszerűen adatokat jelentenének, hanem gyermekek életét, családok problémáit.

Két csoportot vizsgáltunk meg külön-külön, a gyermekkorúakat és a fiatalkorúakat. Az előbb említett csoportokon belül az ábrán a sértettek és az elkövetők arányait kívánjuk szemléltetni.

Az első táblázat és grafikon a gyermekkorúak körében elkövetett és elszenvedett bűncselekményeket dolgozza fel.

	Sértettek	Elkövetők
<i>Btk. Megnevezés</i>	<i>gyermekkorú (0-14)</i>	<i>gyermekkorú (0-14)</i>
könnyű testi sértés	0	1
súlyos testi sértés	2	0
zaklatás vétség	1	0
szemérem elleni erőszak	1	0
eredménytelen rábírás	1	0
lopás	3	0
rablás büntette	2	2
védekezésre képtelen gyermek kifosztása	1	0
zsarolás büntette	1	0

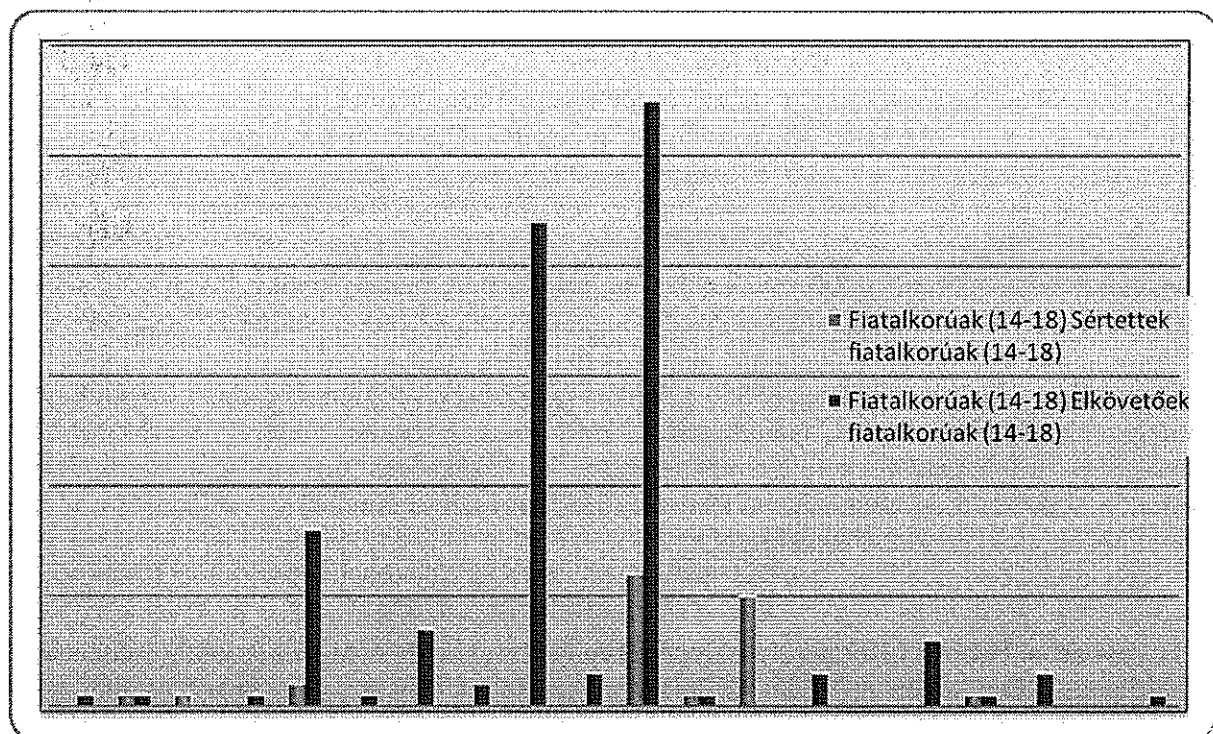

A gyermekkorúak tekintetében a lopás és a rablás ami nagyobb számmal fordult elő 2011. évben is és inkább a korcsoport kiszolgáltatottságára jellemzően szenvedő alanyként, sértettként jelennek meg. Itt leginkább az általános iskolából középiskolába felkerülők a veszélyeztetettek, a számok mögött telefonrablásokat, kisebb értékű lopásokat kell érteni.

A második táblázat és grafikon a fiatalkorúak körében elkövetett és elszenvedett bűncselekményeket dolgozza fel.

	Sértettek	Elkövetők
<i>Btk. Megnevezés</i>	<i>fiatalkorúak (14-18)</i>	<i>fiatalkorúak (14-18)</i>
könnyű testi sértés	0	1
súlyos testi sértés	1	1

kiskorú veszélyeztetése	1	0
szemérem elleni erőszak	0	1
garázdaság vétsége	2	16
önbíráskodás büntette	0	1
közokirat hamisítás	0	7
közokirattal visszaélés	0	2
kábítószer birtoklás	0	44
kínálással, átadással gy.	0	3
lopás	12	55
sikkasztás vétsége	1	1
rablás büntette	10	0
védekezésre képtelen gyermek kifosztása	0	3
kisebb kárt okozó rongálás	0	6
jogtalan elsajátítás	1	1
kisebb értékre elkövetett orrgazdaság	0	3
jármű önkényes elvétele	0	1

Megdöbbenő adat a fiatalok körében elterjedt kábítószer birtoklás és fogyasztás, a lopások gyakorisága, amely többnyire a kábítószer megvásárlására szükséges anyagiak előteremtése miatt ilyen magas, illetve a garázdaság vétsége, ami a harmadik helyen szerepel az elkövetett bűncselekmények statisztikájában. Sajnos a statisztikában feltüntetett adatok nem tükrözik a valós helyzetet, mert ezen ügyek tekintetében nagyfokú látenciával kell számolnunk. Számos rablás ténye marad az elkövetők és a sértettek között, gondolnunk kell itt a sértettek megaláztatására, félelem- és szégyenérzetre. A BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság sikerként értékeli a lopások számának nagyfokú csökkenését. Míg 2010-

ben mindét korcsoportot együtt nézve 109 lopást jelentettek, addig 2011. évben ez mindösszesen 70 lopás bejelentését rögzítették kollégáink.

A 2011. évben végzett gyermekvédelmi tevékenységek

Gyermekekről lévén szó, nagyon fontos, hogy ki képviseli a rendőrséget az óvodákban, iskolákban, hiszen tanítani is csak szeretettel, óvatosan és szakértelemmel lehet. A BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányságot már több éve Szentiványi Lili Nóra r. hadnagy képviseli a kerületi óvodákban, általános- és középiskolákban, aki folyamatos továbbképzéseken és oktatásokon vesz részt, hogy naprakész ismeretekkel tudja segíteni a kerületi oktatási intézmények pedagógusait, munkatársait.

A legkisebbeknek felépített bűnmegelőzési programra, az **OviZsaru-programra**, a kerületben várakozáson aluli volt a jelentkezés. A kerületben található óvodáknak kiküldött tájékoztatóra 1 óvoda jelentkezett. Igaz, az adott intézménynek kell megvásárolnia egy komplex szemléltető csomagot, mely az óvoda tulajdonában marad, viszont csak a csomagban található bábok, kártyák, CD segítségével tudja a rendőrség munkatársa a bűnmegelőzési előadást megtartani. Sajnálatos, hogy azokban az óvodákban, ahol kiemelten kellene figyelmet fordítani a bűnmegelőzésre, mint például a Koszorú utcai vagy a Dankó utcai óvoda nem jelentkezett erre a programra.

A kisiskolásoknak 2008. szeptember 01-jétől sikeresen futó „**Az Iskola rendőre**” elnevezésű program nyújt segítséget és útmutatást. Másrészt fontos cél, hogy a rendőrség közelebb kerüljön az ifjúsághoz, ezáltal egy pozitív rendőr-kép, bizalom alakuljon ki a rendőri szervek és a gyermekek között. Az Iskola rendőre program célja a biztonságos, balesetmentes közlekedés elősegítése, valamint a gyermekek biztonságát veszélyeztető tényezőkre való felkészítés, a helyzetek megoldásait bemutató szituációkkal való megismertetés.

2011. évben a VIII. kerületben, nyolc általános iskolát keresett fel a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság erre kijelölt munkatársa és tartotta meg osztályfőnöki óra, illetve szülői értekezlet keretén belül szemléltető eszközök segítségével „**Az Iskola rendőre**” programot.

A középiskolásoknál már nem elegendő a baleset-megelőzési programok oktatása. Náluk már komplexebb élethelyzetekkel találkozunk, hiszen már a szinte „felnőtt” korosztálynak komolyabb problémákkal kell szembenéznük, így szükséges egy átfogóbb, mindenre kiterjedő tájékoztatás nyújtása. A 14-18 éves korosztály szinte mindent el tud érni és a tiltott dolgok széles skálájából tudnak válogatni.

2011. évben a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság kijelölt és felkészített munkatársa tizenhárom, a kerületben működő középiskolát keresett fel és tartott előadást az áldozattá válásról, annak megelőzéséről, a gyermek- és fiatalkori bűnözésről, és készített KRESZ, illetve Drog-totót. A fent említett programot felajánlottuk igény szerint, szülői értekezleten, osztályfőnöki óra és tantestületi értekezletek keretén belüli megtartással is.

6.2. Bűnmegelőzés, jövőkép

A Budapesti Rendőr-főkapitányság mindig is kiemelt figyelmet fordított a gyermek- és fiatalkorúakkal való kapcsolattartásra a „veszélyeztetett” korcsoportok védelmezésére.

Különösképp, a gyenge érdekérvényesítésű csoportokra, akik jogi, szociális és egyéb helyzetükből adódóan potenciális áldozati vagy elkövetői szerepkörökbe kerülhetnek.

Fontosnak tartjuk, hogy a problémákról időben jelezzenek, mind a szülők, mind az oktatási intézmények munkatársai. Korai felismeréssel, a cselekedeteikkel jelezni kívánó fiatalokat menthetjük meg a bűncselekmények elkövetésétől. Normarendszer, értékrend hiányában gondolkodás nélkül követnek el, például vagyon elleni bűncselekményeket és az agresszivitásuk, kegyetlenségük olykor nem ismer határokat, csak a cél vezérli őket.

Tudjuk, hogy a csellengő, otthontól, iskolától távol lévő gyermekek segélykiáltása az alkohol- és drogfogyasztás, melyhez szükséges anyagi forrást lopásokból, rablásokból teremtik elő.

Segítségükre számos programot dolgozott ki a Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya, melyhez számos elismert szakember nyújtotta segítségét. 2011. évben együttműködési megállapodás született az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karával, a gyermekjóléti szolgálatokkal, Városrendészeti Bizottsággal, a Fővárosi és Agglomerációs Polgárőr szervezetek Szövetségével, a hátrányos helyzetű diákokkal foglalkozó oktatási intézményekkel, gyermekotthonokkal, a Fővárosi Önkormányzattal és számos gyermeket segítő civil szervezettel. Az összefogás és a programok kidolgozása folyamatos, a már meglévő programokat folyamatosan frissítik.

A gyermek- és fiatalkorúak megszólítása folyamatos és igazodik korunk informatikai elvárásaihoz. Évről-évre bővülő projektekkel, együttműködésekkel igyekszünk a kor kihívásainak megfelelni, a bűncselekményeket megelőzni.

A www.police.hu/brfk/bunmegelozes linken elérhető honlapon megtalálható a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság elérhetőségei, valamint a bűnmegelőzési programok pontos leírásai, a programokhoz kapcsolódás feltételei, valamint a közvélemény számára elérhető naprakész tendenciák is feltöltésre kerültek.

Számos intézményes program közül szeretnénk kiemelni és figyelembe ajánlani elsőként a *Ne tedd, ne tőrd!* munkacímet viselő anyagot, mely címválasztás oka és üzenete elsősorban az volt, hogy a gyermek- és fiatalkori agresszióval fel kell venni a harcot. Az alapkoncepció szerint nemcsak a gyerekek fókuszba helyezése fontos a probléma kezelésében, hanem az is, hogy bevonódjon az őket körülvevő felnőtt-társadalom, szülők, pedagógusok egyaránt. Emellett a fiatalok számára is ki kellett dolgozni egy olyan alternatív találkozási pontot, amely újszerűsége és sokrétűsége kapcsán alkalmas arra, hogy egyszerre nagyobb létszámú fiatalhoz eljutva törekedjen a hatékonyságra.

Napjaink talán leggyakoribb és legtöbb figyelmet igénylő terület a csellengő gyermekek megszólítása, számukra a helyes irány megmutatása, hatékonyan. A *Csellengőakció* alap gondolata, melyet szintén a BRFK Bűnmegelőzési Osztály munkatársai dolgoztak ki és hajtják végre, az iskolába nem járó, otthonról, gyermeknevelő intézményekből rendszeresen megszökő fiatalok megszólítása. Kiemelt cél, hogy viaszorítsuk a gyakorta iskolaidőben előforduló közterületi rablások számát, amelyek elkövetői elsősorban gyermekek és fiatalkorúak. A program kidolgozásánál törekedni kellett arra, hogy ne csak rendőri oldalról lássuk az eseményeket, ezért be kellett vonni az iskolai gyermekvédelmi felelősöket, pedagógusokat, családsegítőket. A folyamatos ellenőrzések a játéktérben, üzletközpontokban, sörözőkben, aluljárókban és tereken a megszólított csavargó gyerekek szakszerű megszólítása. A legfontosabb számunkra, hogy a csellengő gyermekeket megszólító *Csellengőakcióban* dolgozó csoport tagjai hangot találjanak és a megfelelő módon elbeszélgessenek a gyermekekkel, nemcsak mint rendőr, hanem mint szülő, pedagógus, segítő. Az elméleti síkon túl a gyakorlati megvalósítás, sokszor azonban technikai korlátokba ütközik. A BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály nyomozói szóbeli jelentéseikben többször megfogalmazták, hogy munkájuk sikeréhez sokszor hozzájárult a Térfigyelőben szolgálatot teljesítő kollégák gyors észlelése és szakszerű fellépése. A

bűncselekmények azonnali felismerése és a gyors reakcióidő számos esetben akadályozta meg adott esetekben, hogy fiatalok váljanak áldozatokká. A magabiztos, határozott és összehangolt rendőri munka, mely a térfigyelőben szolgálatot teljesítő hivatásos állomány és az utcán vagy a Rendőrkapitányságról riasztott nyomozók között lejátszódik, hatékonyabb is lehetne, amennyiben a térfigyelő kamerák éjjel is ugyanolyan hatékonysággal tudnának üzemelni, mint nappali időszakban, illetve a rendszeresebb karbantartásukra is szükség lenne.

A megnövekedő kábítószer fogyasztás a fiatalok körében igen aggasztó. Az adatok elgondolkodtatták és tettekre sarkallták a Budapesti Rendőr-főkapitányság parancsnokait. Ezért, rendőrségi és önkormányzati összefogás eredményeként merült fel annak gondolata, hogy a BRFK Bűnmegelőzési Osztálya - több költözés után - a belváros egyik központi helyén alakítson ki egy úgynevezett megelőzési centrumot. A Bűnmegelőzési Centrum szükségessége a prevenciós munka hatékonyságát növelő fórumokon az alábbiakban került összefoglalásra:

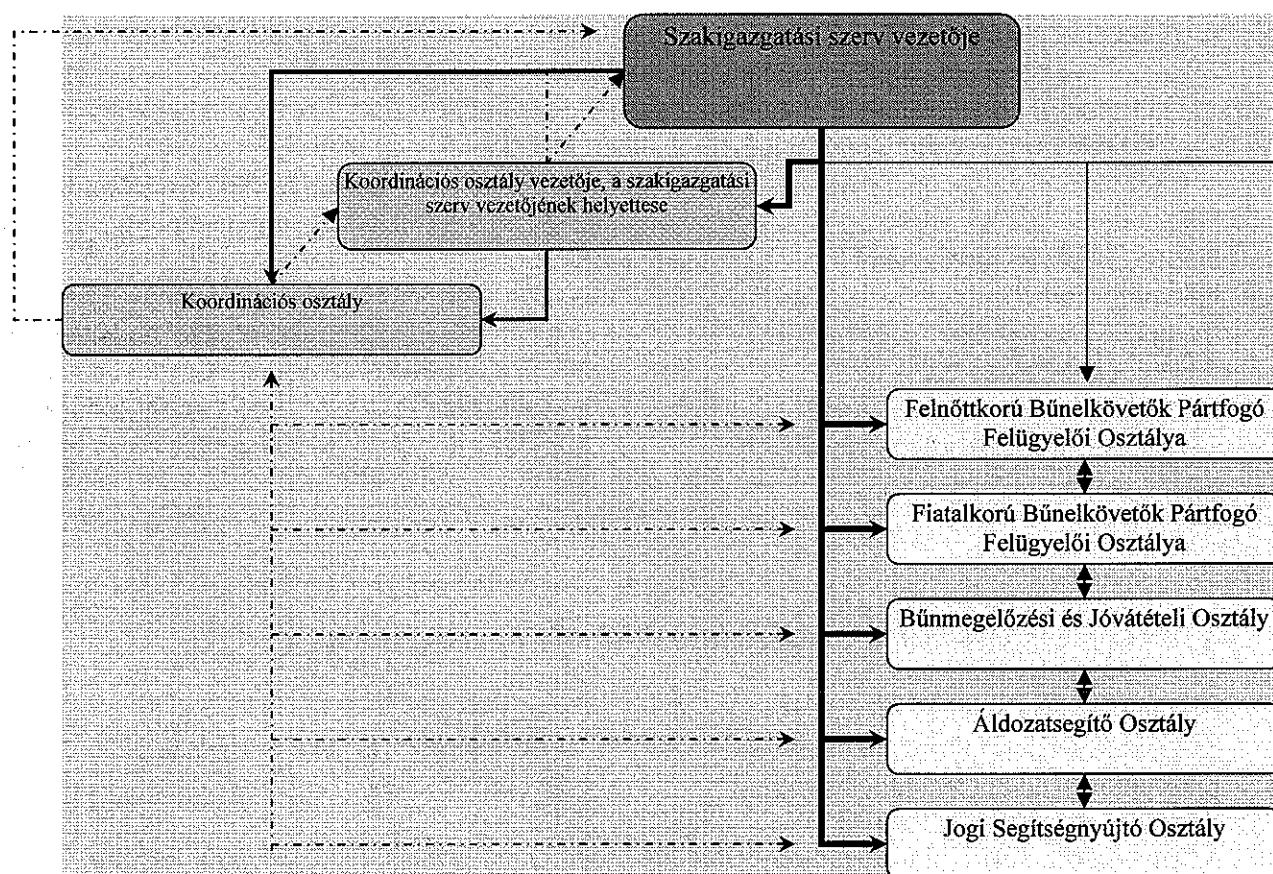
A fővárosban egy korszerű, minden követelménynek megfelelő lakosság által látogatható „**Bűnmegelőzési Centrumra**” több szempontból is szükség mutatkozik. Szükség van olyan helyre, központi intézményre, ahol az állampolgárok, külföldiek egyaránt könnyen, gyorsan juthatnak hozzá bűnmegelőzési ajánlásokhoz, információkhoz, valamint vagyonvédelmi tanácsokhoz. E központi hely, ahol megtekinthetik azon vagyonvédelmi eszközöket, melyek alkalmazásával biztonságba helyeznék értékeiket, személyes szférájukat. A bemutatótermen túl, Bűnmegelőzési Centrumnak a diákok számára is nyitott helynek kell lennie. Hiszen itt lehetőség mutatkozik arra, hogy a legfontosabb tanácsok, játékos vagy modern oktató formában jutassanak el a fiatalokhoz, rendkívüli osztályfőnöki óra keretében, (erre jól működő példa a jelenleg a Rendőrség-történeti Múzeumban tartott órák). A rendkívüli osztályfőnöki órák a Centrum jellegéből adódóan lehetőséget adnak a megelőzési tevékenység megismerésére, az ajánlások beszélgetés útján történő átadására, és alternatívaként alkalmazható a sportolás feltételeinek megteremtésére (pl.: prevenciós célzatú kosarazás, asztalitenisz akár késő éjjeli órákban is.). Előnye, hogy ezekre az órákra az iskola jön a rendőrséghez, mely egyediségét tekintve mindenképpen előremutató. Elérhetőség, közvetlenség, rendkívüli osztályfőnöki órák, azonnali tanácsadás, vagyonvédelmi eszközök, kapcsolattartási pont - a tervek szerint, ezen előnyöket mind magában hordozza majd a Bűnmegelőzési Centrum.

A Bűnmegelőzési Centrum megvalósulását a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság támogatja és szorgalmazza, melyhez szakmai és amennyiben lehetősége engedi technikai segítséget és háttérrel is biztosít. Hiszen 2012. évben is célunk, a bűnmegelőzési programok folyamatos jelenlétével egy preventív szempontú életvitel kimunkálása, önvédelmi képesség fejlesztése, áldozattá válás megelőzése, bűnmegelőzést szolgáló életszemlélet kialakítása. A BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi – és Közrendvédelmi osztályán szolgálatot teljesítő nyomozók, járőrök nap, mint nap azon dolgoznak, fáradtságot nem ismerve, hogy Józsefvárosban élő gyermekek, illetve az iskolai tanulmányaikat itt folytató fiatalok biztonságban érezhessék magukat. Megítélésünk, hogy társadalmi összefogásra, egymásra való odafigyelésre, segítségnyújtásra, bűnmegelőzésre napjainkban mindennél jobban szükség van, mely eszményt képviselve, a Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. kerületi Rendőrkapitányság teljes állománya, hivatali- és magánidejében teljesíti feladatát.

7. Beszámoló a pártfogó felügyeletről

/Fiatalokorú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya/

1. Kormányhivatal Szakigazgatási Szerve a pártfogó felügyelet
2. Strukturális működés

3. Statisztika: 2011-ben 752 fk. ügy érkezett összesen Bp.-en, ebből VIII. ker. 65 ügy.

VIII. kerület statisztikai kimutatás a 2011-es évre vonatkoztatva, a fk. elkövetők számát tekintve

Környezettanulmány - pártfogó felügyelői vélemény

	környezettanulmány	Pártfogó felügyelői
--	--------------------	---------------------

		vélemény
2011-ben készült:	115	11
2010-ben készült:	132	10
2009-ben készült:	171	17
2008-ban készült:	195	9

Pártfogó felügyelet

	2010	2011
Érkezett:	86 ügy	65 ügy
Lezárt:	78 ügy	93 ügy
Folyamatban lévő:	212 ügy	211 ügy
Ténylegesen 18 év alatti a folyamatban lévőkből:	58 ügy	26 ügy

Ügyek bontása ügytípus szerint, a folyamatban lévő esetek kapcsán:

	18 év alattiak esetében	Az összes folyamatban lévő ügy esetében
Vádhalasztás kábítószerrel visszaélés miatt	3	19
Vádhalasztás egyéb	7	22
Próbára bocsátott	7	62
Felfüggesztett szabadságvesztés	7	102
Javítóintézetből id. elbocsátott	1	2
Feltételes szabadságvesztés	1	4
Összesen:	58	212

A folyamatban lévő ügyek bontása bűncselekmény-típusok szerint

Hivatalos személy elleni bűncselekmény :4

Közbizalom elleni bűncselekmény: 8 – közokirat, magánokirat, visszaélés okirattal,

Közegészség elleni bűncselekmény : 25 - visszaélés kábítószerrel

Közlekedési bűncselekmények: 0

Köznnyugalom elleni bűncselekmény: 34 – közösség elleni izgatás, önkényuralmi jelvény használata, **garázdaság, önbíráskodás**

Nemi erkölcs elleni bűncselekmény: 2 - szemérem elleni, megrontás

Pénzügyi bűncselekmények: 3 – piramisjáték szervezés, pénzhamisítás, **kp-t helyettesítő fizetési eszközzel való visszaélés**

Szabadság és emberi méltóság elleni: 6

Vagyonelleni: 121

Az élet a testi épség és az egészség: 27 emberölés, testi sértés

Igazságszolgáltatás elleni: 6 - hamis vád, hamis tanúzás, hatóság félrevezetése

8. Együttműködés a kerületi civil szervezetekkel

8.1. Józsefvárosi Kábítószerügy Egyeztető Fórum

Budapest Józsefváros Önkormányzatának Képviselő-testülete minősített szótöbbséggel, nyílt ülés keretében a 133/2011. (04.07.) számú határozatban döntött a Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum megalakulásáról. A Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum Szervezeti és Működési Szabályzatát is elfogadta a testület, melyben rendelkezett az ülések gyakoriságáról, a tisztségviselők megválasztásának, kijelölésének módjáról, valamint delegálta a Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum állandó tagjait. A Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum feladata többek között, hogy a Nemzeti Drogstratégiával összhangban elkészíti Józsefváros helyi drogstratégiáját, mely elkészítéséhez szükséges az adatok feltárása, helyzetértékelés végzése, javaslatok megfogalmazása a helyi közigazgatás számára. Mindezt a helyi erőforrások mozgósításával, a helyi szereplők tevékenységének összehangolásával, a szolgáltatók tevékenységének maximalizálása érdekében teszi.

2011. május 23-án a Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (továbbiakban: JKEF) megalakult. Az alakuló ülésen a Fórum döntött a tisztségviselők személyéről az elnök (szakmai elnök) Prof. Dr. Rácz József, társelnök Rimán Edina alpolgármester, a titkár pedig Kálmándy – Pap Ágnes személyében lett elfogadva.

A JKEF az alakuló ülésén három munkacsoportot hozott létre és megválasztotta a munkacsoportok vezetőit; I. Prevenációs munkacsoport, vezeti: dr. Dénes Margit képviselő, II. Ártalomcsökkentő munkacsoport, vezeti: Oberth József (MEJOK), III. Kábítószer visszaszorító munkacsoport, vezeti: ifj. Erdősi Sándor (Rév8 Zrt). A JKEF további tagjai, a tevékenységük irányultsága szerint delegálták magukat a különböző munkacsoportokba. A munkacsoportok vezetőinek megbízása minimálisan addig szól, amíg a JKEF a Józsefvárosi drogstratégiát előkészíti.

A munkacsoportok 2011. október 24-ig együttesen 16 alkalommal üléseztek. Aktívan dolgoztak és dolgoznak azon, hogy a józsefvárosi prevenációs, ártalomcsökkentő és kapcsolódó addiktológiai ellátási tevékenységről, a kerületben létező illetve igényelt szolgáltatásokról, az ellátások koordinációjáról, valamint a kábítószer visszaszorító feladatok legalább három évet felölelő fejlesztési tervről egységes dokumentumot készítsenek. Az elvégzett feladatokról JKEF 2011. október 24-ei második ülésén számoltak be, melyen ülésen számos működéssel kapcsolatos témát is megtárgyalt a fórum. Napirendre került a tag-, és feladat delegálás, a pályázati anyagok elbírálása, támogatások kiadására döntőbizottság létrehozása továbbá olyan kérdések, amelyeket a Szervezeti és Működési Szabályzatban is szükséges rögzíteni.

A JKEF működését a Nemzeti Drogmegelőzési Iroda (NDI) folyamatosan figyelemmel kíséri, továbbá a Nemzeti Erőforrás Minisztérium által kábítószerüggyel kapcsolatban kiírt pályázatoknál sok esetben feltétel, esetleg előny a helyi KEF ajánlása. Mindez igazolja a JKEF létjogosultságát.

A JKEF egységesen arról döntött, hogy a pályázatok értékeléséhez és azoknak a kerületi drogstratégiához való kapcsolódása érdekében létrehoz egy döntőbizottságot. Tagjai a JKEF tisztségviselői és a munkacsoportok vezetői.

Az I. munkacsoport tevékenysége során tisztázódott, hogy a prevenció alatt mindenféle addiktológiai kötődést ért, amelyben nemcsak az illegális kábítószer fogyasztásra kell koncentrálni, hanem szükséges nagyon erős figyelmet szentelni a kerületi alkoholstratégia feladatainak meghatározására is, mely összhangban fog állni a WHO Európai Regionális Irodája a kockázatos alkoholfogyasztás csökkentését célzó akciótervével (2012-2020). A stratégia elsősorban a keresletcsökkentésre koncentrálni, de kínálati elemeket is figyelembe vesz. A prevenció munkacsoport célul tűzte ki, hogy Józsefváros illegális kábítószer használati fertőzöttségét felmérje, az iskolákra fektetve a hangsúlyt. A prevenció munkacsoport a különböző kérdőíves lehetőségek közül az ESPAD mellett döntött, mely kérdőív felmérése 35 országban több mint 100.000 diák részvételével zajlott eddig és használják jelenleg is. A kutatás, melynek eszköze az ESPAD kérdőív, az európai diákok alkohol fogyasztásáról, dohányzásáról és drogfogyasztásáról szóló nemzetközi kutatás része. A kérdőív teljesen névtelen – nem tartalmaz nevet és semmi olyan információt, ami alapján azonosítani lehet a kitöltőt. Az eredményeket budapesti, országos és európai összehasonlításba is ki tudják mutatni. A munkacsoport Elekes Zsuzsát jelölte meg a kérdőív feldolgozására, aki a Budapest Corvinus Egyetem, Szociológia és Társadalompolitikai Intézet munkatársa. Elekes Zsuzsa személyére az adatfeldolgozás során van szükség, mert Budapesten több kerületben kitöltették már az ESPAD kérdőíveket, és mivel a budapesti adatokkal ő rendelkezik, természetesen kizárólag ő tudja az összehasonlítást elvégezni más kerületek hasonló korosztályi használatával. A JKEF egységesen javasolta az ESPAD kérdőívvel történő felmérést, a JKEF munkájában résztvevő szervezetek térítés nélkül vállalták az oktatást és a lekérdezést, a felmért kérdőívek teljes feldolgozásának határidejét 2012. március közepére tűzte ki, mely feladat el is lett végezve, a kérdőíveket feldolgozták.

Az ártalomcsökkentő munkacsoport a kábítószer visszaszorító munkacsoporttal közösen átlagosan havonta ülésezett. Meghatározták az alábbi fő feladatokat: ártalomcsökkentő stratégia elkészítése összhangban a prevenció és kínálatcsökkentési területekkel. Egyeztető fórumok, képzések, ismeretterjesztő előadások tartását szükségesnek találják azért, hogy egy-egy kiemelt területen szükséges képzéssel, ismeretterjesztéssel egybekötött egyeztető fórumokon a Józsefvárosban ellátási tevékenységet folytató szociális, egészségügyi, önkormányzati szervezetek gyakorlati szakembereit tovább képezzék. Az egyeztetésekre és képzésekre a munkacsoportok 2011. november 30-ig tesznek javaslatot.

A Józsefvárosi drogstratégia elkészítésére, a Józsefvárosi ártalomcsökkentő és kapcsolódó addiktológiai ellátási tevékenységekről, a kerületben létező illetve igényelt szolgáltatásokról az ellátások koordinációjáról, továbbá egy legalább 3 évet felölelő fejlesztési tervről egységes dokumentumot készítenek, mely a Józsefvárosi drogstratégia része lesz. Ezt két ütemben történik: 2011. november 30-ig egy főbb pontokat tartalmazó tervezet, 2012. március közepéig egy részletezett, szöveges formában elkészült anyag. A két időpont között lehetőség nyílik a stratégia megvitatására, hiányzó információk pótlására, a prevenció és kínálat csökkentési területek összehangolására. A bontás azért különösen indokolt, mert az „Új Nemzeti Drogstratégia” elkészülte is erre az időpontra várható, melynek aktualitásairól prof.

Dr. Rácz József mondta el a lényeges részeket, tekintettel arra, hogy az országos stratégia munkacsoportjának tagja, annak kidolgozásában aktívan közreműködik. A III. munkacsoport további fő feladata a stratégiához fűződő helyzetelemzés. Fontosnak tartja a különböző szakterületek szakmai tájékoztatását, továbbképzését, különös tekintettel a háziorvosokra.

A JKEF elfogadta a kerületi stratégia elkészítésének ütemtervét, melyben a kerületi stratégia elkészítésének végső határidejét 2012. március 30-ban határozta meg, összhangban az új magyar Nemzeti Drogstratégiával.

8.2. A Magyar Emberi Jogvédő Központ Alapítvány (MEJOK)

Budapest VIII. kerület, Magdolna utca 43. szám alatti telephelyén található meg⁹ Józan Babák Klub Alternatív Terhesgondozás és Családgondozás programja¹⁰, amely önszorgú/sorstárssegítő, szociális, lelki, orvosi tanácsadói, jogi segítői tevékenységeket foglal magába.

A program általános célja segítséget nyújtani droghasználatban érintett emberek gyermekvállalásában, családalapításában, kiemelten az aktuálisan várandós nők, vagy újszülöttet, csecsemőt gondozó szülők részére.

A program alacsonyküszöbű szolgáltatás keretében működik, melynek teljes forgalma 2011-ben 7608 kontakt volt, 1281 regisztrált kliens esetében.

Kapcsolódás a gyermekvédelemhez:

„A Józan Babák Klub munkája, bár addiktológiai ellátásban jelenik meg, többféle módon kapcsolódik a gyermekvédelem területéhez, egyrészt, várandós droghasználó emberek magatartását nagymértékben befolyásolja gyermekvédelmi intézkedésekkel kapcsolatos „veszélyeztetettségük”. (Például, gyakran kerülnek a találkozást egészségügyi intézményekkel, attól tartva, ha kiderül droghasználatuk, később „elveszik” tőlük születendő gyermeküket.)

Másrészt, a születéstől kezdődően droghasználó ügyfeleink könnyen kerülhetnek olyan helyzetbe, amikor maguk és gyermekeik gyermekvédelmi intézkedés alanyaivá válnak.”

/MEJOK Alapítvány elnökének a szakmaitapszalata/

8.3. Kék Pont Drogkonzultációs Központ

célja, a droghasználat ártalmainak csökkentése (különös tekintettel az illegális drogokra) a droghasználó egyén, a család és az egész társadalom vonatkozásában. Célja az is, hogy elősegítse kliensei életminőségének általános javulását.

A szakmai program alapjai hogy a kliensek számára könnyen hozzáférhető ellátás, mely a jelentkezéskor nem követeli meg az absztinencia vállalását. A Kék Pont szolgáltatásai kielégítik a kliensek különböző igényeit, illetve foglalkoznak problémáikkal: orvosi, pszichológiai, családi, szociális és jogi problémák. A szolgáltatások biztosítása folyamatos, a kliensnek a kezelés során változó igényihez alkalmazkodik. A Kék Pont biztosítja kliensei számára a gondozás és a folyamatos kapcsolattartás lehetőségét. A Kék Pont különös

figyelmet szentel a droghasználathoz kapcsolódó egyéb pszichiátriai betegségek diagnosztikájára és szükség szerinti kezelésére (ún. kettős diagnózisú kliensek).

A Kék Pont célja, a droghasználat ártalmainak csökkentése (különös tekintettel az illegális drogokra) a droghasználó egyén, a család és az egész társadalom vonatkozásában. Célunk az is, hogy elősegítsük klienseink életminőségének általános javulását.

8.4. Kapocs Ifjúsági Önsegítő Szolgálat

/ Beszámoló részlet 2011. évi tevékenységeiről/

A Kapocs Ifjúsági Önsegítő Szolgálat Alapítvány az Alapító Okiratában foglaltak és a VIII. kerületi Önkormányzattal megkötött együttműködési megállapodás jegyében az elmúlt esztendőben is magas szocializációs kockázatú ifjúsági közegben, túlnyomórészt nyolcadik kerületi cigány fiatalok körében végezte összetett segítő, megelőző, alternatívát kínáló tevékenységét - az érintettek aktív részvételével.

Az eltelt esztendőben működésünket alapvetően meghatározta:

1. Az előző esztendőben konstruktív – igazán átmenetinek szánt - megoldásként, visszafogott működéssel, erőforrásaink újragondolása révén és fontosabb segítő szerepeink megőrzése mellett, a napközbeli ellátás korlátozásával tevékenykedtünk. Minthogy a kialakított takarékos működés és ideiglenesnek indított, korlátozott működési rend napjainkra – a feltételeink radikális romlása következtében – gyakorlatilag állandósult, és a belátható idő belül ennek a helyzetnek a megváltoztatására kevés esély látszik, vagyis további korlátozásokra, illetőleg tartalmi elvárásaink újraértékelésére is feltétlenül szükség lehet. Az elmúlt esztendőben ugyanis a működési feltételeink egyszerűen kritikussá váltak, és még a legfontosabb tevékenységeink megőrzése is időszakonként komoly erőfeszítést jelentett számunkra.

2. Fiatal látogatóinkkal, vagyis célközönségünk számottevő részével így is sikerült megőrizni a jó viszonyt, illetőleg a legfontosabb tartalmi területeken (munkahely-keresés, tanulási zavarok, kriminális, kábítószer-fogyasztási problémák kezelése, társas és családi konfliktusok feldolgozása) a segítő kapcsolatokat, aminek a következtében az eltelt időszakban is sokaknak segíthettünk, illetőleg számos fiatal látogatónk életvezetési nehézségeinek mérséklésében, megelőzésében, illetőleg fejlesztésében vehettünk részt. Az elmúlt időszakban újabb tizenévesek is jelentkeztek különféle várokozásokkal, ami arra enged következtetni, mostoha működési feltételeink ellenére, fiatal célközönségünk körében megőriztük és kissé meg is erősítettük alapvető segítő, támogató szerepeinket.

4. Jelenlegi látogatóink túlnyomó része komoly alkalmazkodási problémákkal küzdő, nagyrészt nyolcadik kerületi tizenéves cigány fiatal, akik leginkább az utcán, a környék különféle terein, nagyobb bevásárló központokban, nagy ritkán egymás otthonaiban töltik szabadidejüket javát, akik utcaléte intenzív és konkrét (kriminális) veszélyeket hordoz. Nagyrésztük helyzete labilis egzisztenciával, gyakori elutasítással, szinte naponta megélt kirekesztettséggel, makacs, megoldatlannak megélt problémákkal jellemezhető. Jelenlétük a szervezet életében szituatív és személyfüggő, részvételük a szervezet segítő tevékenységében alkalmi. Jövőképekük irracionális, és rövid távú, a felnőtt világ számukra kifejezetten barátságtalan, erősen hatnak rájuk a kriminális vonzások. Egymás közötti viszonyuk rendezetlen, ellentmondásos, gyakran indulatokkal terhelt. Általában kevés új kapcsolatot teremtenek, többen könnyen és végzetesen elszigetelődhetnek. Jó néhányan közöttük igen

sérülékenyek és könnyen feladhatják. A Kapocs látogatóinak zöme a szervezethez kapcsolódás ideje alatt vált iskolát, és vannak közöttük, akik éppen arra készülnek, hogy elhagyják az otthonukat. Általánosnak mondható, hogy a Kapocs látogatóinak a családja problematikus, legtöbbjük számára fokozottan nehéz a feladat a leválás. A legtöbb fiatal a szervezetbe érkezése idején találkozik először a munka világával, próbálgatja, vagy adja fel elképzeléseit, céljait, szerencsés esetben, keres újabb megoldást. Mintha mindezek mellett ugyanakkor többen sodródhatnak megoldhatatlannak megélt konfliktusok között, magányosan.

Elérési tevékenység

2011-ben is meghatározó feladatunknak tartottuk, hogy a Kapocs összetett működését elősegítő, sokfunkciós térben, a Kapocs irodában fiatal látogatóink, leginkább a környéken élő tizenévesek helyet találjanak. Mindezzel azt kívánjuk gyakorlatilag lehetővé tenni, hogy - alapcéljainknak megfelelően - a hozzánk forduló, elsősorban tizenéves fiatalok, az eddig igénybe vett (utcai) terek és helyszínek kockázatainak minimalizálásával, a Kapocsban is ápolhassák a kapcsolataikat, vagyis nálunk is találkozhatnak egymással. Ilyen módon számunkra is megjeleníthessék aktuális helyzetüket, az őket befolyásoló különféle viszonyaikat, megmutathassák, hogy leginkább mi foglalkoztatja őket, illetőleg láthatóvá tegyék azokat az akadályokat, nehézségeket, és problémákat, amelyekkel naponta találkoznak, amelyek aktuális élethelyzetükben akadályozzák őket. Szükség esetén aztán kérhessenek és kaphassanak segítséget, illetőleg nyíljon számukra arra is lehetőség, hogy segítő szerepet vállaljanak, esetleg saját társas környezetükben.

Az elmúlt időszakban alapvetően kétféle látogatói kör jelentkezett nálunk: egyrészt a nem ritkán indulatokkal telített, esetenként elhanyagolt, alkalmazkodási problémák között felnőtté váló nyolc-tizenéves évesek laza kötődésű társas világa, másrészt a nagyobbak (tizennéves évesnél idősebbek) nehezebben elérhető, a különféle szocializációs veszélyekkel, kriminális kockázatokkal szemben gyenge mentális védelemmel rendelkező fiatalok sajátos társas alakzatai. A Kapocs irodájában zajló és azon kívüli (többletfeszültségeket hordozó) találkozóik a Kapocs munkatársai számára a megnövekedett segítő, támogató igények mellett alkalmanként – a megnövekedett konfliktusveszély megelőzésére - fokozottabb figyelmet is igényeltek. A környéken élő fiatalok ugyanis igen zárt, nehezen befogadó világot képeznek, akik az érkezőket barátságtalanul fogadva terüket, érdekeiket fenyegetettnek érzékelve, időnként többletfeszültséget generáltak, amellyel kapcsolatban alkalmanként többletfeladataink keletkeztek.

A Kapocs fiatal látogatói sajátos életviszonyaik közepette drámai rendszerességgel találkozhatnak mindazokkal az elmúlt időszakban erősödő veszélyekkel, amelyeket az *alkohol*, illetőleg a *kábítószer-fogyasztás* jelent. Minderre az elmúlt évben is, meglevő lehetőségeink szerint összetett és kellően differenciált – esetenként áttételes – segítséggel és feladatokkal próbáltunk válaszolni. Mindebbe együttesen bele kellett érteni a súlyos, életveszélyben élő fiatalokkal kapcsolatos azonnali, „éles” feladatokat, a kockázati színtereken élők elérésére tett törekvéseinket, a kábítószer-problémaként megjelenő konfliktuskezelési, életvezetési jellegű feladatokat, a különféle színtereken végzett felvilágosító feladatokat, sőt a probléma alternatíváját szolgáló, önkifejezést erősítő szociokulturális jellegű feladatokat is. A Kapocs mindezzel a problémával összefüggésben az elmúlt esztendőben aktívan vett részt a kerületben újjáalakult Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

Az elmúlt esztendőben is a fiatalok felnőtté válásakor makacsul jelenlevő (visszatérő, olykor felerősödő) problémákra különféle feladatcsoportokban, a rendelkezésünkre álló minden eszközzel (pályázatok révén is) készültünk, és folyamatosan szolgáltatás-jellegű

tevékenységet végeztünk. Ezekben a tartósan jelen levő problémákban a segítség igénye a szervezettel szemben már évek óta szinte elvárásként jelenik meg, és sajátos támogató szerepet kölcsönöz a Kapocsnak.

Segítő tevékenységeinkben 2011-ben is a leggyakrabban a nyolcadik kerület és felnőtté váló fiatal lakóinak és társas környezetének többletnehézségeivel találkozhattunk. Ezek a nem ritkán komolyabb, súlyosabb következményeket megelőlegező nehézségek és problémák igen nehezen voltak hozzáférhetők, óvatosság, erőteljes hárító, védekező diszpozíció övezte azokat. Mindezek különös módon megnövelték (és feltehetően megnövelik a jövőben is) a Kapocs segítő szerepével kapcsolatos szakmai követelményeket, a bizalom körültekintő kiépítésével és ápolásával, az önségítés, az önkéntessé válás elősegítésével összefüggő különféle feladatok, továbbá a fejlesztés és felkészítés kevésbé direkt módszereinek alkalmazásának szükségességét.

9. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a gyermekvédelmi törvény előírásai alapján

9.1. Már az idei évben is tettük, de a jövőben is komoly erőfeszítéseket kell tenni azért, hogy a gyermekvédelem területén dolgozó szakemberek, mint tényleges jelzőrendszer működjenek, az e fajta szakmai kötelezettséget ne csak egyes intézmények érezzék a magukénak. Cél a közös szakmai nyelv megteremtése, a közös probléma megoldások kidolgozása. Tematikus esetmegbeszélések, szakmaközi egyeztetések céljából is szükséges a minél több találkozás.

9.2. Kezdeményezni kell a szakmának a gyermekek pszichés érintettségének kezelését, ezen intézményi háttérének fejlesztését előtérbe kell helyezni, és ezzel egyidejűleg a rendszerszemléletű családterápiás kezeléseket is hangsúlyozni kell. Hiába a gyermekkel való terápiás munka, ha a gyermek családja nem változik, akkor a gyermek se képes tartósan jól működni. A tűnethordozó gyermek mindig a patológiás család működését jelzi, amivel szükségsszerű dolgozni a gyermek érdekében.

9.3. A Budapest Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum újraalakult /171/2011. (IV.07.) sz. határozat/, és célul tűzte ki, a helyi kerületi drogstratégia kidolgozását, azt előkészíteni a Képviselő-testület számára döntésre. Végrehajtani JKEF által készített stratégiában meghatározott cselekvési tervet. A kábítószer-ellenes stratégia a kábítószeresek visszaszorítása mellett a kerület lakosainak jobb életminőségét célozza, valamint a szerhasználati problémákkal küzdők ellátásba és kezelésbe juttatásának elősegítését, a felnövekvő generációk kábítószer- és más pszichoaktív anyagtól mentes felnövekedését igyekszik elérni. Az Önkormányzat a stratégia megvalósítása érdekében a kerület lakosságával és az érintett szervezetekkel és közösségekkel közös, a kábítószermentes életvitelt és az egészséges, jó életminőséget kifejező értékeket fogalmaz meg és ezek elérését tűzi ki céljául. Ennek érdekében fogalmazza meg kerületi stratégiáját, valósítja meg azt, valamint elvégzi a megvalósulás folyamatos értékelését.

Az előző évhez hasonlóan, nem lehet másként gondolni csakis, hogy a gyermek és ifjúság és családvédelem nem kezelhető elvonatkoztatva a gazdaság, a szociális ellátás, az oktatás és az egészségügy területeitől. A helyben dolgozó szakemberek alapvetően három szabályrendszer szerint látnak el inkább szociális jellegű feladatokat, a gyermekvédelmi, a szociális és az egészségügyi törvény alapján. A komplexitás alapelve írja elő számukra, hogy a lehetséges szociális, gyermekvédelmi és egészségügyi ellátási módszereket együttesen, vagy

felváltva, de egymás hatásait kiegészítve, kumulálva kell alkalmazni. A problémamegoldást holisztikusan, multidiszciplináris tudással kell rendezni, a különböző professziókon átívelő módon, az összefogás színterén. A rendszerszemléletű gondolkodást kell előtérbe helyezni, mert alapvető, hogy a rendszer tagjai hatnak egymásra, és egészséges felnövekvő generációt csak akkor lehet kinevelni, ha az egészre koncentrálnak, nem pedig annak tagjaira külön-külön.

A gyermek és családvédelmet igen széles környezetben kell elhelyezni, vizsgálni. Nem választható el a közösség felelősségének kérdésétől, és e felelősség megosztásának lehetséges és szükséges mértékétől.

Budapest Józsefváros Önkormányzat képviselői az ellátások biztosítását gyakorlatban, a humánpolitika ágazatán belül, a szakpolitika és az ellátórendszer megvalósításával biztosítják. Az egyén felelős saját magáért, a család a tagjaiért, az önkormányzat a lakosságáért, az állam a polgáraiért.

Budapest, 2012. május 07

